

POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJA

N:o 4
Joulukuu
2016

s.4

Pietarsaaren lukion oppilaat Sinni Vo (vasemmalla) ja Linda Lillqvist tutustumassa Lotta-asusteisiin Vaasan sotaveteraanimuseossa (kuva: Raimo Latvala)

s.18

Itsenäisyyspäivän aamuna pakkasena oli Kainuussa kiilannut -29 asteeseen, mutta lauhtui muutamalla asteella klo 11.30 mennessä. Kajaanilaisia ja muuta yleisöä kertyi silti Liikuntapuiston katsomoihin pieneen tungokseen saakka. Kainuulaiset eivät pienistä pakkasista hätkähdä.

s.7

Maanpuolustusjärjestöjen kokousviikonlopussa Lappeenrannassa kousvaltakirjojen tarkistuksessa riitti kiirettä. Kuvassa RESUL:n ja RUL:n tarkastajat työssä.

Joulukirjoitus

He sanoivat naiselle: "Emme enää usko sinun puheesi tähden, sillä me itse olemme kuulleet ja tiedämme, että tämä totisesti on maailman Vapahtaja". Joh 4:42

Joulu kertoo siitä, että koko maailmalle on syntynyt Vapahtaja. Vapauttaja, joka vapautti sinut syntien anteeksiantamuksen kautta todelliseen vapauteen. Kenenkään ei tarvitse mennä kadotukseen, se joka uskoo, sillä on elämä. Iankaikkinen elämä. Tämä on evankeliumi, ilosanoma.

Kun Jeesus kohtasi oman elämänsä häpäisevän naisen Samariassa Sykarin kaivolla, joka hiipi sinne kaivolle kun muut eivät nähneet. Elämä oli solmussa ja elämän tarkoitus hukassa. Jotenkin rämmittiin häveten seuraavaan päivään. Kun Jeesus keskipäivän kuumuudessa kohtasi ja keskusteli naisen kanssa, nainen vapautettiin oman elämänsä taakasta ja tuskasta. Tuo kaikkia paennut nainen juoksi takaisin kylään, ja kertoi, mitä Jeesus oli tehnyt. Uteliaat saapuivat paikalle, ja hekin pääsivät salatuista taakoistaan. He totesivat: "Emme enää usko sinun puheesi tähden, sillä me itse olemme kuulleet ja tiedämme, että tämä totisesti on maailman Vapahtaja".

Pappina olen kuullut monen sodankäyneen miehen ja naisen todenneen saman. He olivat kuulleet ja heidät oli saateltu matkaan vanhempien esiroukousin. Monille vaikeat tilanteet ja niissä koettu Jumalan johdatus ja varjelus sai saman tunnuksen aikaan: En usko enää siksi, että minulle on kerrottu, vaan siksi että olen itse nähnyt. Tämä sukupolvi on halunnut kasvattaa lapsensa, ja kertoa heille arvoistaan. Monet meidän sukupolvista on vain kuullut, mutta ei ole itse nähnyt eikä kokenut.

Eräs 18 vuotiaana Kannaksen tykistökeskitystä kohti hiihtänyt sanoi minulle eräänä itsenäisyyspäivänä: Kun hiihdin, koin pelkoa ja avuttomuutta. Mieleni täytti virren sanat: "Mä olen niin pienoinen, pienoinen aivan, sä suuri ja voimakas, isäni taivaan." Minulla on kaksi ristiä, risti rinnassa ja risti otsassa kasteen hetkellä saatu.

Kristus, Jeesus lapsikin oli se pienoinen aivan. Hän kasvoi maailman Vapahtajaksi antaen sinulle merkkinsä: Ristin otsaan ja ristin rintaan.

Siunattua Joulua sinulle!

Martti Toivanen

Kristiinankaupungin suomalaisen seurakunnan kirkkoherra

Turvallista Joulua ja Menestyksestä Suomen itsenäisyyden juhluvuotta kaikille asiakkaille ja yhteistyökumppaneille!

**Fysik. hoitolaitos
Vaasan Kuntoutus Ky
Fysiot. Esa Kupari**

Rauhallista Joulua ja Riemukasta Suomen itsenäisyyden juhluvuotta 2017!

Esko Hirviniemi

Turvallista Joulua ja Menestyksestä Suomen itsenäisyyden juhluvuotta kaikille asiakkaille ja yhteistyökumppaneille!

Jussi Rytkönen Oy

Rauhallista Joulua ja Riemukasta Suomen itsenäisyyden juhluvuotta 2017!

Jaska Kojola

Rauhallista Joulua ja Riemukasta Suomen itsenäisyyden juhluvuotta 2017!

Hannu Sulkakoski

Rauhallista Joulua ja Riemukasta Suomen itsenäisyyden juhluvuotta 2017!

Heikki Vehosalmi

Rauhallista Joulua ja Hyvää Suomen itsenäisyyden juhluvuotta 2017!

Marita Mattila

Rauhallista Joulua ja Menestyksestä Suomen itsenäisyyden juhluvuotta 2017!

Alpo Koivuniemi

Rauhallista Joulua ja Riemukasta Suomen itsenäisyyden juhluvuotta 2017!

Rodney Strandvall

Turvallista Joulua ja Menestyksestä Suomen itsenäisyyden juhluvuotta kaikille asiakkaille ja yhteistyökumppaneille!

**Kokkolan
Turvahuolto Oy**

Rauhallista Joulua ja Hyvää Suomen itsenäisyyden juhluvuotta 2017!

Salli ja Veikko Kivinen

Rauhallista Joulua ja Riemukasta Suomen itsenäisyyden juhluvuotta 2017!

Monika ja Raimo Latvala

Rauhallista Joulua ja Hyvää itsenäisyyden juhluvuotta 2017!

Heikki Pääjärvi

Turvallista Joulua ja Menestyksestä Suomen itsenäisyyden juhluvuotta kaikille asiakkaille ja yhteistyökumppaneille!

**Kokkolan
Kuvatiimi Ay**

Rauhallista Joulua ja Hyvää Suomen itsenäisyyden juhluvuotta 2017!

Antti Porko

Turvallista Joulua ja Menestyksestä Suomen itsenäisyyden juhluvuotta kaikille asiakkaille ja yhteistyökumppaneille!

**Tmi Jari Myllymäki
Kokkola**

Turvallista Joulua ja Menestyksestä Suomen itsenäisyyden juhluvuotta kaikille asiakkaille ja yhteistyökumppaneille!

**Kaappiasennus
Esa Honkala
Kokkola**

Turvallista Joulua ja Menestyksestä Suomen itsenäisyyden juhluvuotta kaikille asiakkaille ja yhteistyökumppaneille!

**Deep Shine Oy
Kokkola**

**Kiitämme kuluneesta
vuodesta ja toivotamme**

*Rauhallista Joulua
ja Onnea Tulivalle
Vuodelle!*

**KESKI-POHJANMAAN
KIRJAPAINO OYJ**

Turvallista Joulua ja Menestyksestä Suomen itsenäisyyden juhluvuotta kaikille asiakkaille ja yhteistyökumppaneille!

**Kiinteistömaailma
Kokkola**

Turvallista Joulua ja Menestyksestä Suomen itsenäisyyden juhluvuotta kaikille asiakkaille ja yhteistyökumppaneille!

**Asanajotoimisto
Kari Autio Kokkola**

Turvallista Joulua ja Menestyksestä Suomen itsenäisyyden juhluvuotta kaikille asiakkaille ja yhteistyökumppaneille!

Tmi Jaakko Ojatalo

Turvallista Joulua ja Menestyksestä Suomen itsenäisyyden juhluvuotta kaikille asiakkaille ja yhteistyökumppaneille!

**Alavus ikkunat
Kokkola**

Turvallista Joulua ja Menestyksestä Suomen itsenäisyyden juhluvuotta kaikille asiakkaille ja yhteistyökumppaneille!

**Oy FW Irjala AB
Pietarsaari**

Turvallista Joulua ja Menestyksestä Suomen itsenäisyyden juhluvuotta kaikille asiakkaille ja yhteistyökumppaneille!

**Rauhaisaa Joulua ja Menestyksestä Suomen itsenäisyyden juhluvuotta 2017 kaikille yhteistyökumppaneille!
Suomen Jääkäri-
museon Ystävät**

Maanpuolustustahtoa ja yhteistyötä

Vuosi on kulunut urani parhaimmassa tehtävässä – aluetuomiston päällikkönä. Jokainen päivä on ollut juhlapäivä, kun olen saanut tehdä töitä pohjalaisten ihmisten ja maanpuolustajien kanssa.

Itsenäisyyspäivänä juhlimme palkittuja ja ylennettyjä. Vielä kerran lämpimät onnitukset kaikille palkituille ja ylennetyille.

Joulukuun alussa julkistettiin Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan vuosittain tutkimus suomalaisten mielipiteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta, maanpuolustuksesta ja turvallisuudesta. Kyselyn perusteella suomalaisten tukevat hyvin vahvasti nykyistä asevelvollisuusjärjestelmää. 80 % suomalaisista antaa tukensa meidän nykyiselle asevelvollisuusjärjestelmälle. Kyselyiden suhteen tämä luku on kaikkien aikojen korkein. Olen monessa yhteydessä käyttänyt maassamme käyneiden ulkomaalaisten vieraiden tekemää havaintoa; asevelvollisuus järjestelmämme on meidän todellinen strateginen ase. MTS:n tutkimuksen tulos tukee tätä ulkomaalaisten havaintoa. Se myös osoittaa, että Suomen

Everstiluutnantti Mika Piironen.

valitsemalla linjalla, joka poikkeaa selvästi naapurimaiden linjasta, on koko kansan hyväksyntä.

Nyt isoin kysymys onkin näkykö kansalaisten tuki ja vahva maanpuolustustahtoa myös Puolustusvoimille tulevassa varojen jaossa. Kuluvana vuotena muut Itämeren maat panostivat merkittävästi aikaisempaa vuosia enemmän omiin puolustusvoimiin.

Kutsunnoissa olen nähnyt, miten suomalaiset nuorten miehet arvostavat veteraaneja. Lähes tulkoon jokaisessa kutsuntatilaisuudessa, olemme saaneet

kuulla veteraanin terveiset kutsunnanalaisille. Jokaisessa paikassa veteraanin puheenvuoron aikana tunteen kunnioituksen aallon ja veteraanin puheenvuoron aikana, vanhaa sanontaa lainatakseni, voisi kuulla nuppineulan putoavan.

Pohjanmaan maakunnissa järjestettiin Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston johtama valmiusharjoitus Pohja – Botten 2016. Harjoitus osoitti kaksi asiaa. Ensiksi maakuntiemme alueella viranomaisten välinen yhteistoiminta on erittäin korkealla tasolla. Toiseksi alueemme kunnat tekevät

tällä hetkellä tosissaan töitä kuntalaisten turvallisuuden kehittämiseksi hyvin monilla alueilla.

Aluetuomiston tärkein yhteistyökumppani koulutusasioissa on Maanpuolustuskoulutus. Maanpuolustuskoulutuksen organisaatiossa on tehty merkittäviä muutoksia kuluneen syksyn aikana. Pohjamaan alueella piiripäällikkö ja kaksi kotu-päällikköä ovat irtisanoutuneet tai heitä on irtisanottu. Muutoksista on alueellamme tullut suurempia kuin alun perin oli suunniteltu. Nyt todellakin toivon, että muutoksilla ei olisi vaikutusta alueemme reserviläisten koulutukseen tai vaikutukset olisivat mahdollisimman pieniä. Nyt pallo on tässä suhteessa MPK:lla. Haluan lausua Jukka Torpalle, Juha Ala-Aholle ja Maija Haanpäälle parhaat kiitokset meidän pohjalaisten maanpuolustajien eteen tehdystä monivuotisesta työstä. Samalla toivon teille kaikille kolmelle menestystä ja onnea uusissa työtehtävissä.

Haluan toivottaa kaikille pohjalaisille maanpuolustajille oikein rauhaa joulua ja hyvää uutta vuotta. Ensi vuonna juhlietaan satavuotista isänmaataamme.

Sisäministeri Paula Risikko ja Kansallisarkiston pääjohtaja Jussi Nuorteva Tammisunnuntain juhlan vieraina Vaasassa

Sisäministeri Paula Risikko.

Kuva Laura Kotila, Valtioneuvoston kanslia.

Itsenäisyyspäivämme 100-vuotisjuhlavuosi alkaa Vaasassa maanpuolustusväen osalta näkyvästi Tammisunnuntaina 29.1.2017. Maanpuolustusjärjestöjen yhteisen juhlapäivän tilaisuuksien käytännön järjestelyistä vastaa Österbottens Försvarsgrupp – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf. Eri järjestöjä edustava maanpuolustusväki osallistuu runsaslukuisesti tilaisuuksiin, samoin suuri yleisö on tervetullut päivän tilaisuuksiin.

Tammisunnuntain juhlallisuudet alkavat Vaasan Sotaveteraanimuseon uuden erikoisnäyttelyn ”Pro Finlandia II. Suomen tie itsenäisyyteen. Näkökulma: Saksa, Iso-Britannia, Itävalta ja Unkari” avajaistilaisuudella museossa klo 14. Näyttely on Kansallisarkiston tuottama ja se on esillä Vaasan Sotaveteraanimuseossa kevään ja kesän 2017 ajan. Näyttelyn avaa Kansallisarkiston pääjohtaja, valtionarkistonhoitaja Jussi Nuorteva. Näyttelyyn voi tutustua jo avajaispäivänä, sillä museo on avoinna sunnuntaiaikataulun mukaisesti klo 14–16.

Päivän juhlallisuudet jatkuvat kunniakäynnillä ja seppeleenlaskulla Kasarmintorin Perinnemuurille klo 15. Maanpuolustusjärjestöjen n. 20 järjestölippua käyttävä lippulinna osallistuu tilaisuuteen. Lippulinna järjestäytyy tapahtumaa varten klo 14.50 entisen Upseerikerhon edessä.

Pääjuhla Vaasan Kaupungintalolla alkaa klo 16. Juhlaan saapuville on järjestetty kahvitarjoilu Peilisalissa ennen tilaisuutta klo 15 alkaen. Juhlapuhujaksi on lupautunut sisäministeri Paula Risikko. Ministeri Risikon nykyisin johtama sisäministeriö on maamme sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton ministeriö, jonka visiona on pitää Suomi Euroopan turvallisimpana ja yhdenvertaisimpana maana.

Juhllassa on monipuolinen musiikkiohjelma. Perinteistä sotilasmusiikkia edustaa Pohjanmaan Maanpuolustusorkesteri kapteeni Sami Salmivuoren johdolla. Diplomioopperalaulaja Katariina Korkman ja pianotaiteilija Christine Bengtsson esittävät Sibeliuksen, Merikannon ja Sihvon lauluja. Vakiintuneeseen tapaan jaetaan myös syksyllä 2016 järjestetyn koululaisten ainekirjoituskilpailun palkinnot ja kuullaan kilpailun paras kirjoitus voittajan esittämänä.

Tervetuloa juhlaan itsenäistä ja vapaata Isänmaataamme.

Ilkka Virtanen

In memoriam Mikko Himanka

Rovasti, sotaorpo Mikko Himanka syntyi 29.4.1940 Kalajoella, kuoli 15.11.2016 Kokkolassa. Himanka kirjoitti ylioppilaaksi Raahen yhteislyseossa 1959, valmistui filosofian ja teologian kandidaatiksi vuosina 1964 ja 1966 Helsingin yliopistossa. Papiksi hänet vihittiin Oulussa 1967. Hän toimi Kokkolan suomalaisen seurakunnan nuorisopappina 1967–1973, sekä sivutoimisena uskonnon tuntiopettajana Kiviniityn koululla. Syksyllä 1972 hänet valittiin Lohtajan seurakunnan kirkkoherraksi, jossa hän aloitti keuhkokuumeella 1973. Mikko Himangan aikana vietettiin Lohtajan seurakunnan 400 vuotisjuhlaa vuonna 1978, hän oli yksi Lohtajan musiikkijuhlien alullepanijoita. Lohtajan seurakunnan kirkkoherrana hän toimi elokuuhun 2003 asti, jolloin hän muutti eläkepäiviksi Kokkolaan Kirkonmäelle.

Lohtajan aikana hän tuli tutuksi Lohtajan kotiseutuyhdistyksen ja sukututkimuksen parissa. Vuosien aikana hän kirjoitti satoja artikkeleita alan maakunta- ja paikallislehtiin. Tutuksi Himangalle tuli myös partiotoiminta, sillä hän oli ikuinen ja aktiivinen partiopoika. Ennen eläkkeelle jäätyä hän toimi lääninrovastina ja pappisassessorina. Pohjanmaan Piipilaseuran puheenjohtajuuden jälkeen Himanka kutsuttiin Suomen Piipilaseuran hallitukseseen.

Ennen eläkkeelle jäämistään hän oli Kannuksessa perustamassa huhtikuussa 2002 Pohjanmaan Sotavot yhdistystä, joka tänä päivänä toimii Kalajoella Vaasassa asti. Pohjanmaan Sotavot ry:n hallituksessa Himanka oli alusta alkaen ja vielä toimi yhdistyksen varapuheenjohtajana lähes kymmenen vuotta kuolemaansa asti.

Himanka kirjoitti vuonna 2004 Pohjanmaan Sotalesket muistelevat kirjan, oli suunnittelemassa sotaorpojen miesten lauluryhmälle lauluvihkon, joka julkaistiin elokuussa 2006. Talvisodan päättymisen 70-vuotisjuhlassa 13.3.2010 Toholammilla julkaistiin Sankari-isän lapsen me kirja, jota kirjatyötoimikunta teki kolme vuotta Himangan johdolla. Tämä kirja toi julkisuutta sotaorpojen roolista, josta ei ole voinut puhua vuosikymmeniä. Kirjaan tehtiin lisävihkonen ja joka julkaistiin huhtikuussa 2012. Kirjaan ja vihkoseen kirjattiin 44 kunnan perheeliset sankarivainajat, sotalesket ja sotaorvit. Kaatuneitten Omaisten Liiton kultainen ansiomerkki luovutettiin Kaustisella 2012.

Kesäkuussa 2007 Himangalla oli puolisonsa Maj-Britin kanssa mahdollisuus päästä sotaorpojen Venäjän Karjalan Kannaksen matkalla isänsä kaatumis- ja ka-

toamispäikalle. Himangan isä reservi alikersantti Aaro kaatui 25.2.1940 aamulla klo 3.00 partiomatkalla taisteltuaan uljaasti viimeiseen asti vihollisen kiivaassa pikakivääriin tulla Sakkolan pitäjän Kiviniemen Leppäniemessä Vuoksen eteläpuolella. Aaron ruumista yritettiin hakea talvisodan päättymisen jälkeen Suomen puolelta, mutta sitä ei löydetty ja Aaro (1917–1940) siunattiin kentälle jääneenä Kalajoen sankarihautaan 26.5.1940. Käynti isänsä kaatumispäikällä oli hieno ja helpottunut kokemus.

Mikko Himankaa jäivät kaipaamaan Maj-Britt ja kolme lasta perheineen runsaan ystäväjoukon lisäksi.

Pro Patria 2017– Itsenäisyysajan historia koulunuorisolle omakohtaisesti tutuksi

Lähes 50 opiskelijaa käsittävät ryhmät Pietarsaaren lukiota ja Jakobstads gymnasiumista tekivät tiistaina 22.11.2016 Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf:n kutsusta historiaekskursiun Vaasaan. Vierailu toteutettiin pilottitapahtumana Pro Patria 2017 - Itsenäisyysajan historia koulunuorisolle omakohtaisesti tutuksi -hankkeelle, jonka kiltta on käynnistänyt osana Suomen itsenäisyyden juhluvuoden 2017 toimintaansa.

Pohjanmaan Maanpuolustuskilta on määritellyt tehtäväkseen isänmaallisten arvojen puolustamisen ja yleisen maanpuolustushengen ylläpitämisen ja kohottamisen sekä erityisesti veteraanien perinnön vaalimisen ja siirtämisen uusille sukupolville. Tässä tehtävässä nuorisoon kohdistuva työ on keskeisellä sijalla: koululuokkien tutustumiskäynnit killan ylläpitämään Vaasan Sotaveteraanimuseoon, ainekirjoituskilpailun järjestäminen vuosittain noin 30. Käytännön syistä vierailijaryhmät ovat olleet pääosin Vaasasta tai naapurikunnista, vierailut on yleensä toteutettu osana koulupäivää 1-2 oppitunnin puitteissa. Killan toimialue kattaa kuitenkin koko Pohjanmaan, joten uudessa hankkeessa on tavoitteena saada tutustumisryhmiä koko alueelta.

Sotaveteraanimuseoon tutustumisen lisäksi vierailuihin sisällytetään kiertokäynti Vaasan keskustassa sijaitseville itsenäistymisen alkuvuosiin liittyville kansallisille patsaille ja muistomerkeille. Vierailujen toteuttaminen vaatii kuitenkin erityisjärjes-

Kaj Sandströmin kertomukset Vaasan kokemista Talvisodan pommituksista panivat kuulijat mietteleäiksi Sotaveteraanimuseossa.

telyjä, sillä matkoihin kuluu aikaa ja vierailuihin liittyy kustannuksia, joihin kouluilla ei yleensä ole varaa.

Pohjanmaan Maanpuolustuskilta sai kesällä 2016 Urlus-Säätiön vuoden 2016 valtakunnallisen tunnustus-palkinnon vapaaehtoisen maanpuolustuksen hyväksi tehdystä pitkäaikaisesta ja tuloksekkaasta työstä. Säätiö käytti palkintoa myöntäessään erityisperusteluina killan panostusta perinnetyöhön mm. Vaasan Sotaveteraanimuseon perustamisella ja ylläpitämisellä sekä nuorisoon suuntautuvalla toiminnalla. Killan hallitus on päättänyt kohdistaa pääosan palkintorahoista näiden toimintojen edelleen kehittämiseen. Koululaisryhmien Vaasaan suuntautuvat historiaekskurssiot ovat tärkeä osa näitä kehittämisasioita.

Pilottitapahtumana toteutettiin vierailussa Pietarsaaren lukion ja Jakobstads gymna-

Jääkäripatsaalla Pietarsaaren lukion ryhmä saa tietoa patsaasta ja jääkäriliikkeestä Eva Reinikaisen kertomana.

siumin ryhmät käyttivät koko koulupäivänsä 22.11.2016 Vaasan vierailuun. Bussin saavuttua Vaasaan klo 10 Jakobstads gymnasiumin ryhmä tutustui ensimmäisen tunnin aikana Sotaveteraanimuseoon killan museotoi-

mikunnan puheenjohtajan Per-Erik Fantin ja sihteerin Gustav Geustin opastuksella. Suomenkielinen ryhmä jalkautui samanaikaisesti kaupungille ja tutustui auktorisoidun Vaasa-oppaan Eva Reinikaisen opastamana kes-

keisiin historiallisiin muistomerkeihin: Kaupungintalossa marsalkka Mannerheimin ratsastajapatsaaseen sekä Mannerheimin ja Svinhufvudin seinäreliefeihin, Suomen Vapaudenpatsaaseen torilla, Jääkäripatsaaseen Hovioikeudenpuistossa, Suomen Ilmailun muistomerkkiin (Merikotka-patsaaseen) Vaskiluodon sillan kupeessa sekä Lotta-patsaaseen ja Perinne-muuriin Kasarmintorilla.

Kaupunkiryhmän kierros päättyi Sotilaskotiin klo 11.15. Museoon tutustunut ruotsinkielinen ryhmä saapuu samanaikaisesti Sotilaskotiin, jossa nautittiin yhteisesti perinteinen sotilaslounas: hernekeittoa ja näkkipöytä sekä pannukakkua hillon ja kermavaahdon kera. Lounaan yhteydessä kuultiin lyhyt esittely kasarmialueesta ja sen 130-vuotisesta historiasta. Runsaan puolen tunnin lounastaun jälkeen ohjelma jatkui ryhmien vaihtaessa

tutustumiskohteitaan. Suomenkielinen ryhmä siirtyi tutustumaan museoon ja ruotsinkielinen ryhmä teki kaupunkikierron päätyen Sotaveteraanimuseolle klo 13, jolloin ohjelma päättyi ja paluumatka voi alkaa. Pohjanmaan Maanpuolustuskilta vastasi tutustumiskäyntiin liittyvistä kustannuksista (bussimatkat, opastukset, lounaat).

Hankkeen tavoitteena on toteuttaa vuoden 2017 loppuun mennessä noin 10 vastaavaa tutustumiskäyntiä. Ryhmät pyritään saamaan eri puolilta Pohjanmaata. Tämä merkitsee vierailumahdollisuuden tarjoamista jopa 500 opiskelijalle. Ohjelman runko tulee olemaan edellä esitetyn kaltainen. Yksityiskohtaisesta toteutuksesta sovitaan kuitenkin kunkin ryhmän kanssa erikseen. Ajan salliessa kiertokäyntiä kaupungilla voidaan laajentaa käsittelemään mm. Talvisodan aikaisen Merenkurkun jäätien muistomerkin (sijaitsee erillään keskustan kohteista). Valtioneuvoston kanslia on 2.12.2016 liittänyt edellä kuvatun Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf:n esittämän hankkeen «Pro Patria 2017: Itsenäisyysajan historiaa havainnollisesti koululaisryhmille» Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhluvuoden 2017 ohjelmaan. Valtioneuvoston kanslian ratkaisu perustuu killan esittämään suunnitelmaan, joka arvioinnin mukaan täyttää Suomi 100 -hankehallituksen asettamat perusedellytykset Suomi 100 -ohjelmalle. Kiltta on päätöksensä myötä oikeutettu käyttämään Pro Patria 2017 -hanketta koskevassa viestinnässään virallista Suomi Finland 100 -tunnusta.

Ilkka Virtanen

Sotilaskodissa hernekeitto ja pannari maistuivat tytöillekin. Keitto ja pannukakku olivat vihreiden sisarten aamulla paikan päällä valmistamia.

HISTORIARETKI VALKOISEN SUOMEN PÄÄKAUPUNKIIN

Jakobstads Gymnasiumin ja Pietarsaaren Lukion oppilaat Vaasassa 22.11.2016

Taivas oli tumma ja sää kosteahko kun vajaa viisikymmentä Jakobstads Gymnasiumin ja Pietarsaaren Lukion oppilasta pakkautui linja-autoon ja suuntasi kohti Vaasaa tiistaina 22.11.2016. Pohjanmaan Maanpuolustuskilta oli kutsunut meidät tutustumaan Vaasan historiallisiin muistomerkkeihin ja Vaasan sotaveteraanimuseoon itsenäisyyden juhluvuoden alustunnelmissa. Opettajista allekirjoittaneen lisäksi matkalla olivat mukana lehtori Mia Mattsson Jakobstads Gymnasiumista ja rehtori Hannu Sulkakoski Pietarsaaren Lukiosta. Saavuttuamme perille meidät otti vastaan Pohjanmaan Maanpuolustuskillan puheenjohtaja Ilkka Virtanen toivottaen meidät tervetulleeksi Vaasaan. Sitten alkoiinkin välittömästi päivän ohjelman toteuttaminen siten, että Gymnasiumin oppilaat menivät Per-Erik Fantin ja Gustav Geustin opastamina tutustumaan Sotaveteraanimuseoon ja Pietarsaaren lukion oppilaat lähtivät auktorisoidun Vaasa-oppaan Eva Reinikaisen ohjastamina tutustumaan historiallisiin muistomerkkeihin ja histo-

Kaj Sandström esittelee sotaveteraanimuseota

rian kannalta tärkeimpiin hallinnollisiin rakennuksiin. Kaupungintalolla ihailimme Svinhufvudin ja Mannerheimin reliefejä ja Mannerheimin ratsastajapatsaan pienoismallia. Maamme ajaututtua sisällissotaan ja punaisten kaapatuun vallan Helsingissä valkoisen Suomen pääkaupungiksi muodostui Vaasa, koska laillinen hallitus toimi siellä aina tammikuun lopulta toukokuun alkuun 1918. Myös maan vapaut-

taminen venäläisistä alkoi Vaasasta tammisunnuntaina 27.1.1918 kun suojeluskunnat oli julistettu hallituksen joukoiksi ja Mannerheim oli saanut senaatilta laajat valtuudet lujan järjestysvallan palauttamisesta maahan.

Kaupunkikierrrokseemme kuului myös Vapaudenpatsas torilla ja Vaskiluodon sillan suuntaan tähyilevä jääkäripatsas Hovioikeudenpuiston reunalla. Vaskiluotoon rantautui 25.2.1918 Saksassa sotilaskoulutuksensa saa-

neen Preussin Kuninkaallisen Jääkäripataljoona nro 27:n sotilaiden pääjoukko Arcturus-laivalla mukanaan runsaasti aseita ja ampu-matarvikkeita. Seuraavana päivänä kenraaliluutnantti Mannerheim otti pataljoonan vastaan sen viimeisessä yhteisessä paraatissa Vaasan torilla. Siitä alkoi jääkäreiden ensimmäinen suuri tehtävä: johtaa ja kouluttaa valkoista armeijaa ja vapauttaa maa lopullisesti Venäjältä. Suomen ja Neuvosto- Venäjän

välillähän vallitsi periaatteessa sotatila aina Tarton rauhaan 1920 saakka, jossa maiden välinen rajakin vastaa lopullisesti määriteltiin. Vaskiluodon sillan kupeessa kohoaa siivilleen merikotka Suomen ilmavoimien muistomerkissä. Ruotsalainen kreivi von Rosen lahjoitti Suomen armeijalle ensimmäisen lentokoneen, joka laskeutui Vaasaan 6.3.1918. Siitä muistona paitsi tuo muistomerkki ja myös vielä eräiden ilmavoimien yksiköiden lipuissa esiintyvä hakaristi, kreivi von Rosenin suvun embleemi eli sukutunnus. Ihan ensimmäinen lentokone, sekin lahjoitusvaroin Ruotsista hankittu, oli saapunut maahamme jo muutama päivä aiemmin, mutta sen matka oli katkennut konerikkoon Pietarsaassa.

Kasarmintorilla vierailimme vielä Lotta-patsaalla ja perinnemuurilla, jonka jälkeen oli jo aika siirtyä 130 vuotta vanhalle kasarmialueelle. Siellä sotilaskodissa meitä odotti maittava perinteinen sotilaslounas: hernekeittoa, näkkileipää ja pannari hillon sekä kermavaahdon kera. Ruokailtuamme saimme kuulla vielä

kasarmialueen historiasta ennen siirtymistä sotaveteraanimuseoon, jonka kokoelmat käsittävät esineitä ja asiakirjoja Suomen sodasta 1808-09 aina viime sotieime loppuun asti. Ainakin allekirjoittanut päätti palata museoon uudestaan, sillä vaikka oppaamme Kaj Sandström yritti parhaansa, oli kohteeseen varattu tunnin rupeama auttamatta liian lyhyt kohteen todella runsaan esinemäärän katselemiseksi ja sen sisältämän historia-latauksen purkamiseksi. Sitten olikin aika kiitellä isäntämme ja nousta bussiin paluumatkalle Pietarsaareen. Kiitokset Pohjanmaan Maanpuolustuskillalle ja sen aktiivisille jäsenille vielä kerran mahdollisuudesta elää itsenäisen Suomen historian alkuaskeleita Vaasan kaupungin näkökulmasta katsottuna. Itsenäisyyden juhluvuonna tämä mahdollisuus tarjoutuu myös monille muille koululais- ja opiskelijaryhmille!

Heimo Martikainen
historian ja yhteiskunta-
opin lehtori
Pietarsaaren lukio

Pietarsaaren lukion turvakurssi

MPK eli Maanpuolustuskoulutusyhdistys järjestää yhteistyössä oppilaitosten kanssa turvakursseja nuorille. Kurseilla kerrotaan viranomaisen toiminnasta sekä opetetaan arjen turvallisuustaitoja ja maastossa toimimista.

Suomessa järjestetään vuosittain noin 40 kurssia. Pietarsaaren lukion turvakurssi järjestettiin 30.9.-2.10. Lohtajalla. Matkaan lähti niin ensikertalaisia, toista

kertaa olevia kuin kolmatta kertaa olevia.

Toista ja kolmatta kertaa olevat oppilaat toimivat ohjaajina ja opastivat esimerkiksi teltan pystyttämisessä ja kamiinan sytyttämisessä. Kurssin ohjelmaan kuului muun muassa luento turvallisuuspolitiikasta ja Matti Rannan pitämä luento kotikaupunkimme turvallisuustilanteesta. Mieleenpainuvimpiin aktiviteetteihin

kuului kadonneen etsintä, suunnistus sekä palosammutusharjoitus.

Vapaa-aikaa vietettiin yhdessä nuotion äärellä tai teltassa. Kurssilla opiskelijat kantoivat vastuuta sekä itsestä että toisista. Luennoille ja aktiviteetteihin saavuttiin ajoissa ja jokainen hoiti vuorollaan kipinämiön virkansa. Vuoronsa ohjasi nukuneita odotti aamulla telttakavereiden leikkimielinen

kiusanteko. Kurssilla tehtiin yhteistyötä ja jokainen teki osansa kurssin onnistumisen eteen. Tehtäviä oli tarjolla monenlaisia esimerkiksi letpunpaistoa ja polttopuiden pilkkomista.

Vapaaehtoisena ruuanlaittajana toimi Taneli Brandt, joka sai apua kurssilaisilta. Myös leirialue siivottiin yhdessä ja se jäi jäljiltämme puhtaaksi.

Kommeluksiltakaan ei kurssilla välttytty. Saunassa liian reippaasti lauteilta nousut oppilas kolautti

päänsä lattiaan. Onni onnetumuudessa olivat kaverit, jotka auttoivat syntyneen haavan puhdistamisessa. Tapauksessa tiivisty yksi kurssin tärkeimmistä opetuksista eli se että pidetään huolta kaverista.

Haastattelimme kurssin vetäjänä toiminutta Essi Rimmää kysyen mitä hänen tehtäviinsä vetäjänä kuului. Essi kertoi vastanneensa aktiviteettien järjestämisestä, tehtävien jaosta ja yleisestä järjestyksestä. Kyselimme kurssilaisilta mielipiteitä

kurssista. Kolmatta kertaa kurssilla ollut Alvar Stara pitää siitä, kuinka kurssilla on hyvä ryhmähenki ja kavereista pidetään huolta. Parasta kurseilla on ollut kadonneen etsintä ja saunominen kavereiden kanssa. Kadonneen etsinnässä yhteistyön merkitys korostuu.

Kurssin lopuksi pyydettiin palautetta kurssista. Palaute osoittautui positiiviseksi ja kurssilaiset lähtivät kotiin kokemusta rikkaampina.

**Ville Vornanen ja
Mila Myllyaho**

Lions Club Pietarsaaren järjestämä Seniorikonsertti

Seniorkonsert 29.10.2016

Pietarsaassa järjestettiin lauantaina 29.10.2016 perinteinen Seniorikonsertti Campus Allegron Schauman-salissa. Ideana klubillamme on ollut tarjota maksutta miellyttävää kulttuurielämystä seniorille, joilla monesti ei ole mahdollisuutta käydä konserteissa, näytellyissä ym. saamassa vaihtelua arkeen.

Konsertissa esiintyivät kuoroina Laulu-Jaakot ja Jakobstads Sångarbröder. Voimme todeta että kaupungissa on todella laadukkaita mieskuoroja. Kaiken lisäksi molempia kuoroja johtivat sanavalmiit nuoret kuoronjohtajat.

Väliaikakahvit tarjottiin kuulijoille ja esiintyjille aulassa useasta eri tarjoilupöydästä jonojen välttämiseksi. Väliaikamusiikista huolehti Kryddona. Tapahtuman järjestäjänä toimi Lions Club Pietarsaari. Hyvää apua tarjosivat Pietarsaaren lukion oppilaat.

Kutsut lähetettiin hyvissä ajoin kaikille alueen veteraanijärjestöille, vanhainkohteille ja eläkeläisjärjestöille, liikuntarajotteisille tarjottiin myös kuljetusapua.

Konserttiin osallistuneet kuulijat, joita oli noin 280, olivat erittäin iloisia konsertin annista. Tällä kertaa mukana oli runsaasti liikuntarajotteisia henkilöitä ja totesimme Campus Allegron tilat suhteellisen toimiviksi. Ehkä kynnykset olisivat saaneet olla hieman matalampia.

Tänä vuonna yleisössä oli myös bussilastillinen senioreita Kokkolasta, Teerijärveltä ja Kruunupyystä. Heille tämä päivän retki vireään naapurikaupunkiin etelässä oli todellinen syksyn valopilkku. Heihin hieno Campus Allegro teki suuren vaikutuksen.

Lions Club Pietarsaari kiittää kaikkia järjestelyihin osallistuneita, Campus Allegron vapaaehtoisia emäntiä sekä Annika Mylläriä, esiintyjää ja erityisesti alueen senioreita kuulijoina, tulkaksi ensi vuonna uudestaan.

Seniorkonsert

Lions Club Pietarsaari ordnade lördagen den 29.10.2016 traditionell Seniorkonsert i Schaumansalen. Idén har varit att bjuda på en trevlig kulturupplevelse åt nejdens seniorer som dessutom är gratis. Trevlig musik, kaffe med dopp och möjlighet att träffa andra människor; lite omväxling till vardagen. Många åldringar har inte

Konsertissa esiintyivät kuoroina Laulu-Jaakot ja Jakobstads Sångarbröder, tässä vuorossa Laulu-Jaakot.

möjlighet att besöka konserter, utställningar mm. Två mansköror, Laulu-Jaakot och Jakobstads Sångarbröder uppträdde.

Vi kan konstatera att vi har högklassiga köror i staden. Och båda körerna hade unga trevliga dirigenter. Under pausen bjöds både publiken och körerna på kaffe och bulle.

Kryddona spelade trevlig folkmusik i aulan; unga förmågor som behärskade både fiol och dragspel. Konserten ordnades huvudsakligen av

Lions club Pietarsaari men vi fick hjälp med många sysslor av eleverna i Pietarsaaren lukio. Inbjudan skickades i god tid till områdets veteranorganisationer, åldringshem och pensionärsklubbar. Transport ordnades åt dem som behövde det. Salen var fullsatt och det var trevligt att konstatera att även rörelsehindrade kunde delta i evenemanget utan problem. Detta år hade vi även en busslast seniorer från Karleby, Terjärv och Kronoby med oss. För dem var

dagsutflykten till den virila grannstaden i söder en höjdpunkt och ljusglimt i hösten. Många av dem hade aldrig förr besökt Campus Allegro.

Lions Club Pietarsaari tackar alla som hjälpt oss med arrangemanget, Campus Allegros värdinnor och Annika Mylläri, körerna, Kryddona och speciellt seniorerna; välkomna igen nästa år!

Kuvat ja teksti

Kimmo Kalliokoski

Väliaikamusiikista huolehti Kryddona.

Kuvasatoa maanpuolustusjärjestöjen kokousviikonlopusta Lappeenrannasta

Agronomi, kapteeni reservissä Mikko Halkilahti valittiin yksimielisesti jatkamaan RUL:n puheenjohtajana vuosina 2017–2019. Liittokokouksessa oli edustettuna 137 liiton jäsenyhdistystä, jotka edustivat yhteensä 18937 jäsenen ääntä. Lisäksi läsnä oli kolme liiton kunniajäsentä. Liiton koko on noin 26 300.

Reserviupseeriliiton liittokokous pidettiin Lappeenrannan kaupungintalon istuntosalissa, joka täyttyi lähes viimeistä paikkaa myöten.

Yhteinen iltajuhla pidettiin Lappeenrannan urheilutalossa, jonne oli järjestetty hyvät pöytätilat noin 500 juhluvieraalle. Juhlan viihde- ja tanssimusiikista vastasi tangokuningatar, vänrikki reservissä, Maria Tyyster orkestereineen.

Sunnuntain kunnianosoitukseen ja seppelleenlaskuun Lappeenrannan sankarihaudoilla lippulinnaan osallistui lähes 80 maanpuolustusjärjestöjen lippua.

Reserviläisurheiluliiton syyskokouksessa oli 100 % osanotto, sillä kaikista liiton 42 jäsenyhdistyksestä oli edustaja läsnä. RESUL:n puheenjohtaja jatkaa Tor-Erik Lindqvist Salosta.

Valtakunnallinen maanpuolustusjuhla kokosi huomattavan runsaan väkimäärän Lappeenranta – saliin. Juhlapuheen piti puolustusvoimain komentaja, kenraali Jarmo Lindberg. Arvokkaan juhlaan musiikista vastasi Rakuunasoihtokunta musiikkimajuri Riku Huhtasalon johtama.

Tyytyväisiä kokousedustajia ja iloisia juhlijoita Pohjois-Pohjanmaalta ja Etelä-Pohjanmaalta.

Valtakunnalliset Hengelliset kulttuuripäivät. 17. – 18.9.2016 Hämeenlinnassa

17.9.2016 Lauantai

Pohjanmaan sotaorpo-yhdistys oli järjestänyt yhteiskuljetuksen lähtöpaikaksi kello 7 Kokkolan ABC:n. Lähtiöitä tuli Alavieskasta, Pietarsaaresta, Kaustisilta, Vetelistä, Räytingistä, Perhosta, Lapualta ja Alajärveltä. Puolenpäivän aikaan ruokailtiin Nokian Kolmenkulmassa.

Hämeenlinnaan saavuttaessa käytiin ensimmäiseksi sankarihautausmaalla. Majoituttiin Sokos hotelliin ja ajeltiin Hotelli Aulangolle Liiton tarjoamille tulokahveille.

Heti kahvittelun jälkeen ennen varsinaista iltaohjelmaa oli Kaatuneitten Omaisten Liitto r.y:n 70 – vuotishistoriateoksen julkistus. Tilaisuuden avasi KOL:n puheenjohtaja Hannu Niskanen ja kirjan esittelivät Filosofian tohtori Jarkko Kemppi ja KOL:n toiminnanjohtaja Jarmo Hietanen.

Varsinainen iltaohjelma alkoi kello 18 Aulankosalissa. Kanta-Hämeen Sotaorvot ry:n puheenjohtaja Esko Raitanen toivotti salintäyteisen väen tervetulleeksi. Ajan kulumisesta ja ihmisten ikääntymisestä kertoo sekin, että paikalla oli monisataisen yleisön joukossa enää yksi sotaleski Kyllikki Koski Seinäjoelta.

Ohjelmassa mm. Veteraanien perinneasiaa, josta kertoi kenraali Olli Heiskanen. – Luento erillisenä.

Sotaorvon tytär kasvatustieteiden tohtori Sirpa Koskinen esitti arvioita tulevaisuudesta. – Esitys erillisenä.

Välillä kuultiin Sibeliuksen musiikkia harmonikka ryhmän esittämänä sekä Sibelius Celebrationin johtaja Erkki Korhosen pianoesityksinä. KOL:n kuulumisia kertoi toiminnanjohtaja Jarmo Hietanen. Loppuhartauden toimittivat Timo Kalaja ja isä Markus.

18.9.2016 Sunnuntai

Päivän ohjelma alkoi Piispanmessulla Hämeenlinnan kirkossa. Saarna piispa Matti Repo, ehtoollinen, seppelipartioiden lähettäminen. Kirkkoherra Timo Kalaja

Piispanmessun jälkeen oli yhteinen lounas Verkatehtaalla Ravintola Iso Huvilassa. Kello 14 alkoi varsinainen pääjuhla Verkatehtaan Vanaja salissa. Kaupunginjohtaja Timo Kenakkala toivotti läsnäolijat tervetulleiksi.

Ahveniston sankarihautausmaalla-

Kenraali Olli Heiskanen.

Hämeenlinnan Mieskuoron Seniorit ja Kaartin soittokunta kapellimestari Pasi-Heikki Mikkolan johdolla esitti Jääkärien marssin

Avaussanat, KOL:n puheenjohtaja Hannu Niskanen Sibeliusopiston oppilaat Valteri Tolppi viulu ja Petja Yläräkkö piano esittivät Sibeliuksen ja Merikannon musiikkia.

Juhlapuhe, opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen.

Lausuntaa, rehtori Riitta Hietanen, Lapsuuden maa ja Rakkauden tunnustus Isänmaalle, mieskuoro ja Kaartin soittokunta, Finlandia.

Tervehdykset Hämeenlinnan kaupunki, valtuuston puheenjohtaja Iisakki Kiemunki.

Puolustusvoimat, Panssariprikaatin komentaja eversti Pekka Järvi

Veteraanijärjestöt, toiminnanjohtaja Pertti von Hertzen Hämeenlinna-Vanajan seurakunta, kirkkoherra Timo Kalaja Päätössanat, KOL:n varapuheenjohtaja Aune-Inkeri Keijonen

Maamme, yleisö, kuoro ja Kaartin soittokunta

Ohjelman juontaja sotaorvon tytär sivistysjohtaja

Piispanmessu Hämeenlinnan kirkossa.

Pauliina Niemi

Pääjuhlan jälkeen alkoi paluumatka takaisin tulo-reittiä Pohjanmaalle.

Pohjanmaan Sotaorvoilla on ollut jo vuosien perinne tehdä tällaisia yhteisiä retkiä ja kulttuurimatkoja eripuolille Suomea. Yhdessäolo yhdistää ja lähentää meitä nyt jo eläkeiässä olevia avautumaan niin kauan vaietusta käsittelemättömästä surusta, työstä ja selviämisestä elämässä eritavoin eteenpäin. Kiitos Tommille ja kuljetajalle antoisasta retkimatkasta.

Jaska Kojola

Sotaleski Kyllikki Koski.

Sirpa Koskinen Aulangolla

Positiivinen suhtautuminen tulevaisuuteen lisää luottamusta omaan elämänhallintaan

Puheeni otsikko on tulevaisuus. Käsittelen sitä ensin väitöstudiumukseni pohjalta teoreettisista lähtökohdista ja toiseksi omien kokemusteni kautta lähestyn Kaatuneitten omaisten toimintaan liittyvää tulevaisuutta.

"Ei tulevaisuutta voi tietää – se vaan tapahtuu". Tämä oli koulukotioppilaiden vilpittömän ihmettele vastaus, kun pyysin heitä piirtämään oman tulevaisuutta kuvaavan janan. He eivät osanneet ajatella, että pystyisivät vaikuttamaan tulevaisuuteensa ja suunnittelemaan sitä jotenkin. Heidän elämäkokemuksensa oli osoittanut, että asiat vain tapahtuvat ja he ajautuvat niiden mukana – kävipä sitten hyvin tai huonosti.

Koulukoti on nuoren elinympäristönä tietysti poikkeuksellinen. Vuosittain Suomessa sijoitetaan noin 300 peruskoululaisesta valtion ylläpitämiin koulukoteihin. Mutta ei tulevaisuuden näköalattomuus ole heidän ongelmansa. Samalla tavalla päivästä toiseen ajelehtivia nuoria on paljon muitakin. Tämä näköalattomuus on yksi syy syrjäytymiseen.

Tulevaisuuden suunnittelu – tulevaisuusorientaatio – merkitys korostuu nuoren elämässä, mutta se on merkityksellistä ihmiselle koko elämänkaaren ajan.

Tulevaisuusorientaatio on jokaisen henkilökohtaisesti luoma malli omasta tulevaisuudesta. Tulevaisuusorientaatio tarjoaa perustan tavoitteiden asetelulle, tulevaisuuden suunnitelmille, vaihtoehtoisten polkujen luomiselle sekä siihen, että

Tulevaisuuden suunnittelu – tulevaisuusorientaatio – merkitys korostuu nuoren elämässä, mutta se on merkityksellistä ihmiselle koko elämänkaaren ajan.

voi tehdä tulevaisuuteen liittyviä sitoumuksia. Näin tulevaisuusorientaatio opastaa tai ohjaa ihmisen kehitystä. Se, että meillä on positiivinen tulevaisuusorientaatio korostuu elämän siirtymävaiheissa kuten työelämään aloittaminen, mutta myös sellaisissa kuten avioliitto, vanhemmuus, eläköityminen ja myös kuoleman kohtaaminen.

Positiivinen suhtautuminen tulevaisuuteen lisää luottamusta omaan elämänhallintaan ja tuottaa samalla mielihyvää. Negatiivinen tulevaisuusorientaatio voi ilmetä mm. vähentyneenä aktiivisuutena ja pessimisminä. Tulevaisuusorientaatio on hitaasti kehittyvä prosessi. Sitä ei voi ulkopuolelta pakottaa, mutta sitä voi yksilöllisesti ohjata.

Erityisesti nuoret tarvitsevat ohjausta omien elämänpolkujensa löytämiseen, mutta meistä moni on kohdannut monen ikäisiä henkilöitä, jotka syystä tai toisesta ovat tilanteessa, jossa ei halua, osaa tai uskalla orientoitua tulevaisuuteen ainakaan positiivisesti. Silloin toiselta saatu ohjaus positiivisempaan tulevaisuusorientaatioon on tarpeellista aivan kaiken ikäisille. Tulevaisuuden suunnittelu on ihmiselle ominainen piirre. Omaelämäkerran tavoin tulevaisuuteen liitetyt asiat kertovat ihmisen tärkeinä

pitämistä elämäalueista ja antavat merkitystä elämälle. Mutta tulevaisuus ei aina tulekaan sellaisena kuin olemme sitä suunnitelleet – oli sitten kysymys lyhyen ajan suunnitelmista tai esimerkiksi nuoren pitkäaikaisesta ammattiuraan liittyvistä ajatuksista.

Suunnitelmia voi muuttaa uusi – omasta mielestä parempi suunnitelma tai jopa sinänsä harmittomat sattumat – vaikkapa se, ettei juna kuljekaik aikataulussa emmekä ehdi ajoissa teatteriin tai sitten jokin, jota ei ole osannut ajatella, mutta jonka vuoksi suunnitelmat on tehtävä täysin uudesta näkökulmasta. Kun allergia estääkin opiskelemasta kampaajaksi, vaikka siitä on lapsesta asti haaveillut. Tärkeintä on positiivisen tulevaisuusorientaation ylläpitäminen.

Sodan vuodet 1939–1945 ravistelivat ja muuttivat jokaisen suomalaisen tulevaisuudensuunnitelmia. Rajuimmat se varmasti ravisteli Teitä – Kaatuneitten omaisia, kun perheestä kuoli toinen aikuinen. Silloin oli mietittävä aivan uudelta pohjalta perheen koko elämä, toimeentulo, työ ja koulutus. Ja osa menetti vielä kodin ja kotiseudunkin. Kun tällaisena nykyihminenä lukee ja kuulee kertomuksia sodan ajalta ja sen jälkeisiltä vuosilta, ei voi kuin ihaila Teidän tulevaisuusorientaati-

on positiivisuutta ja sitä voimakasta motivoituneisuutta työhön – ja koulutukseen, johon näin opettajana tietysti kiinnitin aina huomiota. Toisaalta – sodan jälkeen kaikki voima ja tarmo käytettiin vain paremman tulevaisuuden rakentamiseen ja mennyt painettiin pois mielestä.

Se unohdettiin ja vaijettiin varmaan hyvin tietoisesti – sota kokemuksena on niin traumatisoiva, että siitä puhuminen on ollut mahdollista vasta vuosikymmenien jälkeen. Kun Kaatuneitten omaisten liitto sodan jälkeen perustettiin, oli sen ensisijainen tarkoitus lähinnä sosiaalipoliittinen, mutta Kaatuneitten omaisten paikallisyhdistysten toiminnassa oli vahvasti mukana – nykytämä käyttäen – vertaistuki.

Te sotaorvot olette jatkaneet tätä vertaistuen perinnettä omalla toiminnallanne. Mutta mitä tämän jälkeen? Mikä on kaatuneitten omaisten toiminnan tulevaisuus? Minun sukupolvellani – sotaorpojen tyttärillä ja pojilla ei ole enää samaa kokemusellisuutta ja osallisuutta sodassa menetettyyn läheiseen kuin vanhemmillamme ja isovanhemmillamme. Meille se on osa meidän henkilöhistoriaamme, mutta siinä ei ole enää yhteisen kokemuksen ja jakamisen ulottuvuutta. Vanhempiemme ja isovanhempiemme kertomat tarinat ja muistot ovat meille kuitenkin hyvin tärkeitä.

Tarvitsemme tietoa menneisyydestä voidaksemme orientoitua omaan tulevaisuuteemme – samoin meidän lapset ja tulevat sukupolvet.

Tulevaisuus on siis myös

Sirpa Koskinen.

historiaa.

Minun henkilöhistoriasani, jonka pohjalta olen tulevaisuuttani rakentanut ja edelleen rakennan on lapsuudesta monia muistoja, jotka liittyvät Kaatuneitten omaisten yhdistystoimintaan ja nyt olen seurannut Sotaorpojen yhdistystoiminnan viriämistä. Synnyin 20 vuotta sodan jälkeen. Isäni – alikersantti Koskinen kaatui syksyllä -41 ja hänen hautansa on Kanta-Loimaan sankarihautausmaalla. Äitini isä – sotamies Salmenoja kaatui kesällä -44 ja on haudattu Alastaron sankarihautaan.

Perheessänini on siis ollut itsestäänselvyytenä sankarihautausmaalla käynnit itsenäisyyspäivänä, jouluna ja kaatuneitten muistopäivänä. Tämä perinne jatkuu edelleen. Mutta on ollut muitakin; mukavan lapsuusmuistona 70-luvun alusta on mielestäni ne matkat, jotka teimme isoäitini kanssa Kojonkulman kaatuneitten omaisten kokoontumisiin – me menimme linja-autolla ja kun se ei ollut ihan jokapäiväinen liikkumistapa, se on jäänyt mieleeni.

Ja onhan sekin mainittava,

että olen saanut ensimmäisen minulle nimellä lähetetyn kortin Marielundista – isoäitini sen lähetti ja olin silloin 3 kuukauden – kortti on edelleen tallessa.

Mukavia muistoja, mutta vain minulle tärkeitä. Meillä jokaisella on omat tärkeät muistomme, joiden kautta välittyy myös omaa arvo maailmamme. Mitä me pidämme tärkeänä ja mitä haluamme viedä mukamme tulevaisuuteen kertomalla ja jakamalla muistoja. Teillä on tärkeää tietoa välitettävänä ajasta, jota Suomi ei toivottavasti enää joudu kokemaan, mutta joka on merkityksellistä nyt ja tulevaisuudessa.

Ne ovat tietoja ja taitoja siitä, miten selviydytään vaikeiden aikojen yli, niin kuin te selviydytte rakentaessanne sodanjälkeistä itsenäistä isänmaatamme. Vaikka nyt ei ole materiaalipulaa, niin kuin jälleenrakennuksen aikaan, on taloudellinen tilanne sekä yhteiskunnan että yksittäisten ihmisten kohdalla vaativa. Nyt tarvitaan ohjausta positiiviseen tulevaisuusorientaatioon. Hienoa, että olette opastamassa ja ohjaamassa meitä kaikkia suomalaisia siinä.

Itäjuhla Aulankosalissa.

Prkenr Olli Heiskanen

Veteraaniperinteen säilyttäminen

Kaatuneitten omaisten valtakunnallinen hengelliset- ja kulttuuri-päivät Hml 17.9.2016. Alustukseni tarkoituksena on päivittää veteraanijärjestöjen nykytilanne ja antaa viitteitä miten tulevaisuutta tänään rakennetaan. Rajaan esityksestäni pois keskeiset yhteistyötahot kuten valtiovalta, puolustusvoimat, maakunnat, kunnat ja seurakunnat luottaen siihen ne jatkossakin kantavat omalta osaltaan huolta tammenlehvän sukupolven perinteen vaalimisesta. Keskityn tänään keskeisten veteraaniperinteen saralla toimivien järjestöjen toimintaan.

Päästöksemme asiaan palautan mielinne Kalervo Hämäläisen 1980-luvulla sanoittaman Veteraanien iltahuudon sanomaan.

"Hoivatkaa, kohta poissa ovat veljet ..... Muistakaa himmetä ei muisto koskaan saa!"

Veteraanien hoitaminen kunniallisesti on tänään ja lähitulevaisuudessa ehdottomasti tärkein ja siitä ei saa tinkiä.

Veteraaniperinteen siirtämisen kannalta tärkeää on suunnittelu- ja muistat minkälainen on veteraanien perintö ja muistot, ja mitä se antaa meille nyt ja tulevaisuudessa. Valtakunnallisesti kaikki veteraanijärjestöt painottavat, että niiden perustehtävänä on edelleen varsinainen jäsenten – veteraanien – tukitoiminta. Näin meidän kaikkien perinnetoimintaa suunnittelevien on myös puheissa aina otettava huomioon.

Veteraanien tahto on oivallisesti opetusneuvos Antti Henttonen tiivistänyt hoivaamisen tänään ja tulevaisuuden sanomaan

Vääjäämättä nykyisennuotojen järjestöjen veteraanitoiminta tulee kuitenkin loppumaan 2020-luvulla, sillä kaikki järjestöt ovat suositelleet kuinka monta varsinaista tunnuksen omaavaa jäsentä yhdistyksessä on oltava, että se voisi kantaa veteraanijärjestöjen nimeä. Niin muodoi järjestöt joko lopettavat tai muuttuvat perinnejärjestöiksi. Mikä nimi - sen aika näyttää? Ennen tukitoiminnan lopettamista järjestöissä tapahtuu monenlaisia muutoksia, kuten yhdistyksen yhdistymisiä, piirien lopettamista tai yhdistymisiä. Kaikki järjestöt ovat luvanneet järjestää varsinaisten veteraanien hoidon ja tukemisen tavalla tai toisella - periaatteella veljeä ei jätetä.

Perinneajasta siirrytään veteraanijärjestöissä seuraavasti

Sotainvalidien Veljesliitto jatkaa 2020-luvun alkupuolelle huolehtien viimeisistä jäsenistään. Sen jälkeen liitto lopettaa toimintansa. Liiton piiritoiminta päättyy, kun piirissä on jäljellä 20 sotainvalidia. Sen jälkeen vastuu alueen sotainvalideista, puolisoista ja

VETERAANIPERINNEJÄRJESTÖT

- Sotainvalidien perinnejärjestö (20 yhd)
- Suomen Lottaperinneliitto (32 yhd/vast)
- Sotilaspoikien perinneliitto (31 yhd/vast)
- Suojeluskuntien ja Lotta Svärdin perinteiden liitto (24 yhteisöä/yhd)
- Kirjoja, muistotauluja, perinneaineistoa, museoita, musiikkikasetteja

leskistä siirtyy **Sotainvalidien perinnejärjestön alueyhdistyksille**. Samalla sotainvalidien perinnetyö ja muiston vaaliminen siirtyy kokonaisuudessaan perinnejärjestölle. Kanta-Hämeessä oma yhdistys, jonka pj toimii Antti Leinikka

Suomen Sotaveteraaniliitto valmistelelee sääntömuutosta, joka mahdollistaa perusteilla olevien 50-60 alueellisten perinneyhdistysten hyväksymistä vuonna 2018 liiton jäseniksi. (K-Hämeessä HML ja Forssa) Tulevat perinneyhdistykset hoitavat maantieteellisen alueen. Kaikki kunnat kuuluvat jonkun perinneyhdistyksen alueeseen. Sääntömuutos muuttaa Sotaveteraaniliiton kaksipiiriseksi perinneliitoksi 2020-luvulla.

Rintamaveteraaniliitossa valmistaudutaan pj Matti Louekosken (Rintamalehti 3/2005) mukaan siihen, että rintamaveteraanien vähentyessä perusorganisaatioksi muodostuu piirien muodostama liitto. Hän toteaa myös, että alueellista ja paikallista perinnetyötä ei voida tehdä ilman alueellisia ja paikallisia toimijoita. Hän näkee työn keskeisenä asiana nykyisten

veteraanijärjestöjen voimien yhdistämisen Tammenlehvän perinneliiton toiminta-ajatuksen ympärille. Hänestä on tärkeää, että toiminta tapahtuu nykyisen edunvalvonnan tapaan yhteisin voimin, sotieme veteraanien yhteisen tunnuksen alla.

Rintamanaistenliitto on lopettanut toimintansa vuonna 2013 ja sen jäsenet ovat siirtyneet pääosin joko Suomen Sotaveteraaniliiton tai Rintamaveteraaniliiton jäseniksi. Naisten perinnettä on soviteltu Suomen Lotta-perinneliiton tehtäväksi! Aika näyttää - toteutuuko?

Kaatuneiden omaisten liitto järjestää edunvalontehtävien ohella kaatuneitten omaisille virkistys- ja kuntoutustoimintaa. Lisäksi liitto vaalii kaatuneitten ja sodan oloissa henkensä menettäneiden muistoa. Uskoakseni liitolla ei ole samanlaista tarvetta profiloitua kuin sotainvalideilla, sotaveteraaneilla ja rintamaveteraaneilla. Veteraaniperinteeseen kotirintamalla kuuluu ehdottomasti myös kaatuneitten omaisten tuska läheisen isän, puolison, pojan kuolinanoman tultua kotiin. Siihen aikaanhan ei ollut kriisiapua näissä

tilanteissa.

Veteraanitoiminnassa ei kuitenkaan voida unohtaa veteraaniperinnejärjestöjen ja maanpuolustusjärjestöjen panosta veteraanien perinnetoiminnassa

Sotainvalidien Perinnejärjestö ry:n tarkoituksena on tukea sotainvalideja ja heidän puolisojaan sekä leskiään viimeisinä elin vuosinaan ja vaalia sotainvalidien henkistä perintöä sekä pitää kansalaisten mielissä sotainvalidien uhraukset itsenäisyytemme puolesta. Järjestö tekee tarvittaessa yhteistyötä muiden veteraanijärjestöjen ja veteraanien perinnetyötä tekevien järjestöjen kanssa. Sotainvalideilla on näin ollen perinneasia hallinnassa.

Suomen Lottaperinneliiton kotisivulla on paljon kertova lause: *"Kukaan nainen ei ole unohtanut olleensa kerran lottia. Lottakuntoutuksen henkiinherättämisen myötä on ollut 90-luvun taitteesta alkaen ainutlaatuinen tilaisuus puhua niistä lähihistorian tapahtumista, joista pitkään on vaiettu."* Rintamanaisten lopettua toimintansa Lottaperinneliitolle yritesälyttää kaikkien tammenlehvän naisten perinteen vaaliminen. Valitettavasti tästä ei vielä ole selviä merkkejä.

Sotilaspoikien perinneliitto puolestaan on viime liittokokouksessa tuonut esille julkisuuteen kulttuuripoliittisen kannanoton, jossa todetaan mm että *"sotilaspojat ja pikkulolat ovat osa suomalaista veteraaniperhettä"*. Molemmat perinneliitot ovat hyväksyneet täysivaltaisiksi jäsenikseen myös kansalaisia, jotka hyväksyvät yhdistyksen säännöt. Yhdistykset vaalivat lottien, pikkulottien ja sotilaspoikien perinnettä

sekä järjestävät jäsenilleen yhteisiä esitelmiä- ja muita tilaisuuksia. **Myös lukuisat paikalliset joukko-osasto- ja aselajikillat**, kuten täällä Hämeessä Panssarikillalta, Hämeen Jääkärikilta, Jääkärityöskilta ja Ilvesdivisioonan perinnetoimikunta tekevät ansiokasta veteraanien perinnetyötä lähinnä omien jäsentensä parissa.

Suojeluskuntien ja Lotta Svärdin perinteiden liitto on ottanut tehtäväkseen välittää nuoremmille sukupolville tietoa näiden suurten vapaaehtoisten maanpuolustusjärjestöjen toiminnasta maanpuolustuksen hyväksi. Liittoon kuuluu 20 yhteisöä – säätiötä, liittoja ja yhdistyksiä/kiltoja. Perinneliitto on yksin tai yhdessä muiden perinneliittojen kanssa järjestänyt valtakunnallisia suojeluskuntajärjestöjen perustamisen vuosijuhlia. Liittokokousten yhteydessä on järjestetty seminaareja ja keskustelutilaisuuksia. Erityisesti on panostettu verkkosivustojen kehittämiseen. Perinneliiton aikaansaamat ansiokkaat Suojeluskunta- ja Lotta Svärd sivustot on liitetty Suomen Kansan Sähköiseen Muisti-portaaliin kesällä 2016

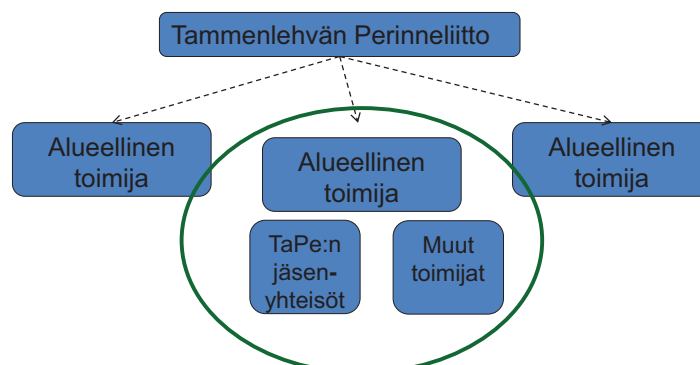
Reserviläisjärjestöt ovat sääntöjensä mukaisesti pitkään tehneet myös veteraanityötä, johon on kuullut mm

kunniakäynnit sankarihaudoilla viimeisten tukitoimintaan osallistuminen talkootöinä veteraanien kuljetuksia eri maanpuolustilaisuuksiin veteraanitapahtumien järjestämisiä muistomerkkikarkoitukseen osallistuminen koko Suomen alueella osallistuminen valtakunnallisiin veteraanien tukikeräyksiin osallistuminen veteraanijhdistysten hallintoon

Suomen Rauhanurvaajaliitto on päätehtäviensä ja oman perinnetyönsä ohella kiitettävästi osallistunut reserviläisyhteisöjen rinnalla sotieme veteraanien tukitoimintaan, veteraanien tukikeräyksiin ja muistomerkkikarkoitukseen. Liiton toimintasuunnitelmassa korostetaan veteraanitoiminnassa KÄVERIA EI JÄTETÄ -perinnön vaalimista.

Tammenlehvän perinneliiton toiminta-ajatuksena on koota yhteen yhteisöjä, jotka ovat kiinnostuneita, halukkaita ja kykeneviä osallistumaan liiton tarkoitusta edistävään perinnetyöhön. Liiton toiminnan painopiste on valtakunnallisesti merkittävän perinneaineiston ja veteraanisukupolven arvojen vaalimisessa. Kentällä liitto toimii jäsenjärjestöjensä ja yhteistyöorganisaatioiden kautta.

Alueellisen perinnetyön rakenne

Alueellinen toimija ohjaa, koordinoi, kokoaa

Asian ydin

Perinnetyöllä vahvistetaan kansakunnan itsetuntoa ja autetaan nykyisiä sekä tulevia sukupolvia ymmärtämään Suomen itsenäisyyden puolesta käydyin taistelun merkitys

Ongelmat on tunnistettu...

- Johtosuhteet
- Nimikysymys
- Järjestöjen roolit
- Toiminta-ajatus
- Toiminnan sisältö
- Alueelliset erot

... ja rakentavia vastauksia etsitään

Perinneliiton viimevuotisessa vuosikokouksen tiedonannossa todetaan mm, että elävän perinnetyön kulmakivi on kattava alueellisten toimijoiden verkosto, jonka muodostavat sekä Perinneliiton perustajajäsenliitot että muut liiton jäsenet, kunnat, seurakunnat, maanpuolustusyhteisöt sekä kotiseutuyhteisöt. Tiedonannossa todetaan myös, että perinnetyön tunnetuksi tekemiseksi korostetaan aktiivista alueellista toimintaa.

Useissa keskusteluissa on tuotu esille ajatus, että kunkin alueen tulisi luoda yleisen osan lisäksi erityisesti alueen oma perinne. Tästä esimerkkinä oli Rengossa viime kesän paikallisin voimien toteuttu

kesäteatteri näytelmä ”Kotirintama liekeissä”

Tammenlehvän perinneliitto jatkaa vision 2020 toteuttamista jäsenyhteisöjen kanssa käytävien keskusteluin perinnetyön rooleista. Perinneliitto jatkaa alueellisen perinnetyön toimintamallin kehittämistä Suomen Sotaveteraaniliiton ja sotaveteraanipiireihin nimettyjen perinneyhteys henkilöiden kanssa.

Meillä täällä Hämeessä on päädytty siihen, ettei aika vielä ole kypsä siihen, että joku alueellinen perinteitä vaaliva yhdistys ottaisi alueellisen veteraaniperinnetyön johtamisen ja koordinoimisen johtoonsa. Ristiriitoja on esiintynyt ja jokainen yhdistys haluaa toimia

VETERAANIERININTÖ ON KERTOMUS

- Uhrautuvaisuudesta ja sitkeydestä,
- Lähimmäisen huomioonottamisesta,
- Velvollisuudentunnosta ja
- Tulevaisuuden uskosta
- Kertomus pätee koko tammenlehvän sukupolven (sota-/kotirintama ja jälleenrakennus)

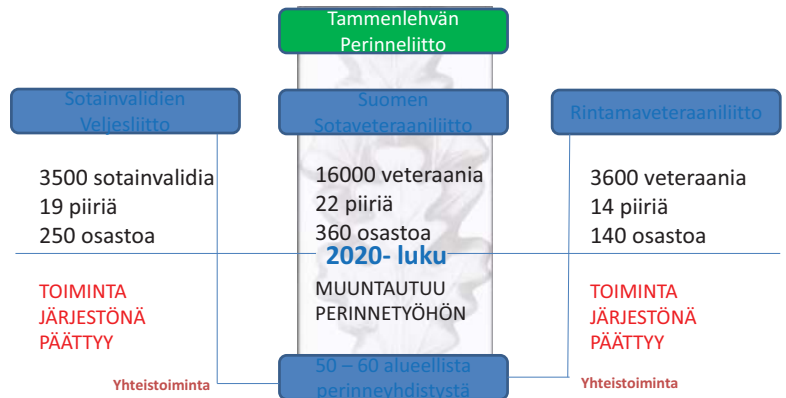
ANTTI HENTTONEN/28.10.2015

”Haluaamme saatella veteraanisiskomme ja –veljemme aineellisesti ja henkisesti hyvin huollettuina ja mahdollisuuksien mukaan kuntoutettuina viimeiseen iltahuutoon. Sen rinnalla haluaamme vaalia veteraanien maanpuolustusperinnettä ja siirtää sitä uusille ikä- ja sukupolville, jotta he ja heidän jälkipolvensakin saisivat elää itsenäisessä isänmaassa.”

Perinnetyön alueellinen ”sateenvarjo”

Veteraaniajasta perinneajaksi 2

toistaiseksi tavallaan. Lisäksi on otettava huomioon, että ulkopuolisen taloudellisen tuen hakeminen tulevaisuudessa tulee tapahtua keskitetysti. Veteraanit (tukeminen) eivät tulevaisuudessa ole yhteinen nimittäjä. Siksi meillä ainakin ylmenovaiheen ajaksi perustettiin kaksi vuotta sitten Tammenlehvän perinteen Kanta-Hämeen neuvottelukunta (TLPKHNK) Hämeenlinnan Raatihuoneella ja sen puheenjohtajaksi valittiin Martti Pura. Paikalla olleet veteraanien ja veteraanityötä tekevien yhdistysten sekä Hämeenlinnan kaupungin edustajat suosittelevat, että neuvottelukunnan rooliin tulisi kuulua alkuvaiheessa

yhteisöllisyyden edistäminen sotiemme veteraanijärjestöjen kesken tietojen vaihtamista sekä huolto- ja perinnetyö vahvistamista kaikkien perinnetyöhön osallistuvien kesken tutustuttaa tekijät toisiinsa ja toteuttaa seudullisia tapahtumia yhteishengessä neuvottelukunta ei toimi vastuullisena tapahtumien järjestäjänä. Se ideoi ja sopii että joku taho järjestää ja muut tarvittaessa tukevat.

Valtakunnallisesti alueellisen perinnetyön kehittämiseksi on ollut ja on ilmeisesti vieläkin eräitä ongelmia.

Ne eivät kuitenkaan ole ylipääsemättömiä, jos ymmärretään, että ”talo elää tavallaan ja vieraat kulkevat ajallaan” Eli

Perinnetalo tulee muodostumaan sotaveteraanien perusteilla olevista alueellisista perinneyhdistyksistä, jotka TPL:n ohjauksessa kehittävät tulevan veteraaniperinteen sisältöä ja toimintatapa. Yhteistoiminta Sotainvalidien Perinnejärjestön kanssa tulee olla kiinteää

Vieraat, muut veteraaniperinneyhdistykset kuten lotat, sotilaspojat ja kaatuneiden omaiset jatkanevat omina yhdistyksinään ja osallistunevat koordinoituihin veteraaniperinnetilaisuuksiin. Joskus myöhemmin niiden edustamat perinteet tullevat siirtymään alueellisiin perinneyhdistyksiin, jolloin yhdistykset saattavat lopettaa toimintansa.

Muut vieraat, kuten maanpuolustusjärjestöt jatkavat toimintaansa ja tulevat osallistumaan koordinoituihin tilaisuuksiin. Lisäksi ne saattavat hoitaa perinnetoiminnan joitain sektoreita kutensankarihau-

dat yhdessä seurakuntien kanssa Kunnat ja seurakunnat tulevat olemaan jatkossakin merkittäviä tukijoita?

Siirtymämme keskustelemaan eri veteraanityötä tekevien yhteisöjen roolista veteraaniperinteen vaalimisessa tulevaisuudessa, toivon valmistelijoiden suuntaavan ajatuksensa tulevaisuuteen ja pohittavan minkä sanoman ja miten me haluamme välittää Tammenlehvän miesten ja naisten uhrauksista ja työstä tuleville sukupolville.

Tämä ajatus on oivallisesti tuotu esille Merimaskun kirkon läheisyydessä kunnan ja seurakunnan pysyttämässä veteraanikivessä:

MERIMASKUN VETERAANIKIVI

25.8.1996 Kunta ja Srk

Sotilaittemme ankarilla taisteluilla,
Lotta Svärd- ja suojeluskuntajärjestöjen
tuella, kotirintaman kovalla työllä
sekä Jumalan avulla säilytimme
itsenäisyytemme sodissamme 1939-1945
”Ain vapaa ollos isiemme maa”

Matti Tyni

Kotiseutuyhdistysten rooli veteraaniperinteen siirrossa ja säilytyksessä

Alustus alueellisessa veteraaniperinteen seminaarissa Seinäjoella 22.10.2016.

Kunniakas sota ja raskas rauha. Koti, uskonto ja isänmaa olivat ne arvot, joiden takia veteraanit puolustivat Suomea vuosikausia kuoleman uhalla. Sota päättyi välirauhaan syksyllä -45, mutta heti sen jälkeen veteraanit pakotettiin vielä kyseenalaiseen taisteluun entisiä rintamakumppaneita ja auttajia vastaan Lapissa.

Rauhan alku oli raskasta aikaa. Oli Karjalan menetys, väestön sijoittaminen, yliraskaat sotakorvaukset ja sotasyllisyysoikeudenkäynnit, jopa yksittäisiä veteraaneja syyllistettiin: "Miksi menitte sinne?" Yllä oli kaiken aikaa miehityksen uhka, joka toteutuikin Virossa ja muissa Neuvostoliiton rajamaissa. Suomen miehityksen esti luultavasti vahvana säilynyt puolustustahto, merkinä siitä oli asekatkenta.

Valvontakomissio tuli Suomeen heti sodan jälkeen valvomaan voittajavaltioiden, lähinnä Neuvostoliiton, vaatimuksien noudattamista. Se kielsi ensi töikseen kaikki isänmaalliset yhdistykset, kuten suojeluskunnat, Lotta Svärd -järjestön ja Suomen aseveljiin liiton. Ääri-vasemmistosta kokoonpantu valtiollinen poliisi, Valpo, urkki puolestaan ihmisiä niin, että pidätyksien pelossa lopetettujen järjestöjen asiakirjatkin monesti hävitettiin.

Onneksi Alahärmän suojeluskunnan aineisto oli piilotettu eräaseen vinttiin, josta se myöhemmin löydettiin. Se on nyt tallella Härmä-

Seuran arkistossa. Kotiseutuyhdistyksillä ja sotaveteraaniiyhdistyksillä on samat juuret. Kaiken edellä kuvatuun paineen ja uhan vastapainona maakunnassa alettiin perustaa kotiseutuyhdistyksiä. Täällä siihen kannusti Etelä-Pohjanmaan Maakuntaliitto.

Asialla oli erityisesti liiton kotiseutusiihteri Väinö Tuomaala, jonka syntymän 100-vuotispäivää vietettiin äskettäin Evijärvellä. Vuoden 1947 tienoilla Etelä-Pohjanmaalle syntyi kymmenkunta kotiseutuyhdistystä, joiden toiminta kohdistui kotiseudun kulttuuri- ja perinneasioihin, siis varsin isänmaallisiin asioihin.

Yhdistyksiä perustamassakin oli monesti samoja ihmisiä, jotka olivat aiemmin toimineet nyt kielletyissä yhdistyksissä. Valvontakomissio eikä oma vasemmistokaan katsonut kotiseutuyhdistyksiä kuitenkaan olevan mitään uhkaa ja sallivat niiden perustamisen. Kun Pariisin rauhansopimus vuonna 1947 tehtiin, lähti valvontakomissio onneksi Suomesta.

Veteraanien perintö

Tärkein perintö on itsenäinen isänmaa. Muu perintö voidaan jakaa kahtia: aineelliseen ja henkiseen. Aineelliseen perintöön kuuluvat muun muassa muistoesinekokoelmat, perinnehuoneet, muistomerkit ja sankarihaudat. Viimeksi mainitut ovat jo yhteiskunnan hoidossa, mutta niistä on edelleen pidettävä

Esittely: Olen geologi, kaivosmies, tekniikan lisensiaatti, ikä reilusti yli 80. Olen ollut lähes 20 vuotta eläkkeellä ja kuulunut sen ajan sekä Alahärmän Sotaveteraanien että Härmä-Seuran johtokuntaan, joten kokemusta molempien toiminnasta on. On ollut hienoa olla sotaveteraaneja auttamassa.

Olen ollut yhdistyksen taloudenhoitaja, sillä tietokoneen kirjanpito-ohjelmalla tilien hoito on paljon helpompaa kuin vapisevin käsin tehty tilikirjan pito. Kun tulin mukaan Alahärmän yhdistykseen kannattajajäsenenä, oli sinä jäseniä vielä lähes 100.

Härmä-seuran kotiseututalo Knuuttilanraitilla Voltissa.

Kotiseutuyhdistysten mahdollisuudet

Kotiseutuyhdistysten säännöissä painotetaan oman kotiseututietouden lisäämistä. Tähän tietoisuuteen sopii ilman muuta oman myös kotiseudun veteraanien kokemukset ja perinne lähes 80 vuoden takaa. Veteraaniiyhdistysten säännöissä veteraaniperinteen keruu, tallentaminen ja isänmaallisen hengen ylläpitämi-

nen on tärkeällä sijalla. Nämä asiat voivat luontevasti kuulua myös kotiseutuyhdistysten sääntöihin ja sen pitäisi näkyä viivyttelemättä myös yhdistyksen toiminnassa, sillä veteraanien määrä hupenee nopeasti. On korkea aika turvata veteraaniperinteen tulevaisuus. Tästä asiasta olen myös tehnyt aloitteen Kotiseutuyhdistysten katto-organisaatiolle, Suomen Kotiseutuliitto ry:lle.

Lottaperinteelle kunniaa

Esko Försti, Viljami Syynimaa ja Matti Tyni.

Karhunkaataja – 88vuotias – Viljami Syynimaa kunnosti – museoviraston valvovan silmän alla – Voltin pahasti ränsistyneen Lottakioskin. Pietarsaaren Lähi-tv teki entisöinnistä jutun. Kuvaus tehtiin upouudessa kios-

kissa. Työryhmä Hillevi ja Matti Tyni, Jaska Korjola, Esko Försti ja Heikki Pääjärvi ”purkittivat” Viljamin suururakan vaiheet 4. marraskuuta ja ohjelma esitettiin 5. joulukuuta.

Lottakioski ennen.

Lottakioski entisöitynä.

Ylistaron lottakioski

Lottakioski on rakennettu vuonna 1934 ja se toimi sotavuosiin saakka. Alkujaan kioski sijaitsi sankarihautausalueen läheisyydessä Kyrönjoen partaalla. Nykyisin rakennus on sijoitettu Ylistaron perinnetalon (Monitoimitalon) piha-alueelle. Perinnetalo on entinen Ylistaron Säästöpankin toimitalo, joka valmistui vuonna 1916.

Tämän talon jyrkevien graniittiportaiden kulmakiviin on kiinnitetty kaksi histori-

allista muistolaattaa:

”Tältä paikalta tervehti valkoisen Suomen hallitus ensi kerran vapaalla maalla valkoisia vapautusjoukkoja Ylistaron valtausamuna tammikuun 28 päivänä 1918.”

Toisessa laatussa on ”Suomen vaakuna.”

Lottain myymälän siirrostä ja korjauksista sekä huoltomaalauksista ovat huolehtineet Ylistaron Lions Clubin jäsenet.

Lottain Myymälä Ylistarossa. Kuva Raimo Latvala.

Uusi näyttely Vaasan Sotaveteraanimuseossa 29.1.2017 alkaen

Pro Finlandia II. Suomen tie itsenäisyyteen

Näkökulma: Saksa, Iso-Britannia, Itävalta ja Unkari

Näyttely on toinen osa Kansallisarkiston tuotannasta neljän näyttelyn sarjasta, joka esittelee millaisena Suomi, suomalaiset ja Suomen pyrkimykset näyttäytyivät muiden eurooppalaisten maiden silmin maamme itsenäistymistä edeltävinä vuosikymmeninä ja itsenäisyyden alkuvuosina.

Näyttelysarja liittyy Suomen sataa itsenäisyyden vuotta juhlistavaan Suomi 100 -hankkeeseen. Tämä sarjan toinen osa esittelee Suomen suhteita Saksaan ja Isoon-Britanniaan sekä Itävaltaan ja Unkariin. Näyttely on ollut avoinna Kansallisarkistossa alkuvuonna 2016.

Vaasan Sotaveteraanimuseo saa näyttelyn

vuoden 2017 erikoisnäyttelyksen alkuvuodesta 2017. Näyttely avataan Tammi-sunnuntaina 29.1.2017 ja se on esillä koko kevät- ja kesäkauden. Näyttelyn avaa Tammi-sunnuntaina Kansallisarkiston pääjohtaja, valtionarkistonhoitaja Jussi Nuorteva.

Suomen asemasta tuli 1800-luvun lopulla poliittinen kysymys – esimerkiksi saksalaiset, brittiläiset, itävaltalaiset ja unkarilaiset tiedemiehet ja kulttuurihenkilöt tukivat Suomea venäläistämiskysymyksessä, mutta valtiollisella tasolla tukea ei annettu, jottei syntyisi vertauksia imperiumien omiin sisäpoliittisiin kysymyksiin.

Ensimmäisen maailmansodan syyttyä Ison-Britannian kiinnostus laimeni, mutta vastapuolella taistelut Saksa rakensi suhteita

Suomeen tukeakseen omia sotapyrkimyksiään. Loka-kuun 1917 vallankumouksen jälkeen Suomen ja Saksan yhteys oli entistä tiiviimpi ja Saksa ohjaili tilannetta Suomessa aina omaan tappioon sa loppuvuonna 1918 asti. Sen jälkeen Suomi haki uutta kansainvälistä asemaansa ja kääntyi jälleen mm. Ison Britannian puoleen, mutta epävirallisella tasolla suhteet Saksaan säilyivät vahvoina.

Näyttely koostuu alkupe-
räisasiakirjoista, julkaisuista, valokuvista, maalaustaiteesta ja aikakauden esineistöä. Näyttelyn keskeisiä teemoja ovat kirjallisuus (erityisesti matkakertomukset), kauppa- ja diplomaattisuhteet sekä työväenliikkeen ja osuustoiminnan tulo Suomeen. Erityistä huomiota saavat jääkäriliikkeen syntyminen Suomessa, naisliike, sak-

salainen Helsinki sekä näyttelysarjalle nimen antanut Pro Finlandia -kulttuuriadressi. Taiteen saralla huomiota kiinnitetään suomalaisten taiteilijoiden (mm. Jean Sibelius ja Akseli Gallen-Kallela) opintomatkoihin Saksaan, ja arkkitehtuurissa suomalaisen kansallisromanttiseen arkkitehtuuriin, jossa jugendin ja art nouveau-
piirteet yhdistyivät, erityisesti Eliel Saarisen suunnitelmien kautta.

Vaasan Sotaveteraanimuseo on avoinna talvikaudella sunnuntaisin klo 14–16. Ryhmille voidaan järjestää opastettuja tutustumiskäyntejä sopimuksen mukaan.

Lisätietoja
museon verkkosivuilta
www.vaasansotaveteraanimuseo.fi.

Pikku-Väinö ja sisäiset säpinät

Joulu teki tuloaan auvoiseen Väinölään. Tontut kurkistelivat ikkunan raoista, josko sisällä lapset iloisesti leikkivät sovussa ja rakkaudessa leikkejään, ilman toraa ja riitaa. Ulkoiset huolet ja murheet oli unohdettu, koska Iso-Igorkin oli hetki sitten keskittynyt selvittämään omia sisäisiä ongelmiaan, kun lennokeista oli rahapulan takia pensa lopussa. Igorin tapa selvittää omia sisäisiä juttujaan oli tietysti naapureille tuttua tarinaa. Igor luetteli julistuksessaan, kuinka hyvin eri osa-alueilla on edetty. Ongelmat on korjattu, tai ainakin niitä korjataan koko ajan. Että hyvin menee, mutta menköön. No naapurit yleensä kertoivat, mitä sisäisiä ongelmia tai vaikeuksia kullakin oli hoidettavanaan.

Väinölässä kaikki lapset eivät kuitenkaan osanneet olla kiltisti. Väinölään apulaishyläpäällikkö Sippilä riehaantui vallan ja alkoi muikustamaan suutaan ja julmistelemaan koko Väinölään mediavälle. Nämä kun olivat olleet ilkeitä apulaishyläpäällikkö Sippilälle ihan turhasta. Yritä siinä nyt sitten kehittää hyvää joulumieltä, kun mediaväki ilkeily- ja panettelumielessä otti puheeksi, että Sippilä olisi suosinut sukulaistensa firmaa järjestämällä firmalle töitä Väinölään suurimman ympäristökatastrofin lisäämistyömaalta.

Merkittävät asiantuntijatahot olivat jo vuosia äimistelleet, miksi ympäristökatastrofin annetaan jatkua vuodesta toiseen. Rakennettiin uusi purkuputkikin vielä puhtaana olevaan järveen. Muut lähijärvet olikin jo Sippilän ja kumppaneiden leväperäisyyden takia annettu sokeaa jo aiempina vuosina.

Etsittiin kuumeisesti ulkomaista rahoittajaa avustamaan ympäristökatastrofin laajentamista entisestään. Ei kuitenkaan löytynyt, kun ympäristökatastrofi vielä kaiken kukkuraksi oli koko historian ajan tuottanut taloudellista tappiota ainakin kymmenen miljoonaa euroa kuukaudessa. Varakyläpäällikkö Sippilän aatetoveri keksikin idean, jolla ympäristökatastrofista saadaan vielä suurempi. Päätettiin perustaa yritys, joka jatkaisi ympäristökatastrofia ja vielä laajentaisi sitä käsittämättömiin mittasuhteisiin.

Eikä siinä kaikki! Nyt laitettiin jälleen koko Väinölään veronmaksajat vielä maksajiksi taas sadalla miljoonalla. Ja tämä hullutus oli päätetty jatkettavaksi aina maailman tappiin saakka. Tai ainakin siihen saakka kunnes muutaman vuoden päästä valittaisiin uusi varakyläpäällikkö ja liuta vara-varakyläpäälliköitä. No sen jälkeen varakyläpäällikkö Sippilä ja vara-varakyläpäällikkö Rehnilä eivät enää olisi vastuussa sotkuista. Mutta siihen mennessä olisikin palanut väinölälaisten veromarkkoja taas muutama miljardi.

Että hyvää Joulun odotusta koko Väinölään alustalaisille, säätyyn katsomatta, toivottaa...

Claudius

Sinunkin. apulasi. tarvitaan

Veteraanien henkisen perinnön siirtäminen tuleville sukupolville on meidän kaikkien yhteinen asiaamme.

Tätä työtä tukemaan tarvitaan myös sodan kohteilemuksista kertovaa esineistöä.

Auta meitä kokoamaan Pietarsaaren kaupunginmuseon veteraanitilaan asuja, aseita, kartoja, kirjallisuutta, kirjeitä, valokuvia, kunniamerkkejä, lippuja, standaareja, viirejä, puhdetöitä, sotilaspasseja jne. jotta veteraanitilalle asetetut toiveet toteutuvat. Mukana hankkeessa ovat Sotainvalidit, Rintamamiehet, Sotaveteraanit, Sotilaspojat, Reserviupseerit ja Reserviläiset.

Museo päivystää
joka keskiviikko klo 14–17

**Pietarsaaren
kaupunginmuseo**
Isokatu 4, puhelin 06–785 1111

**VASA KRIGSVETERANMUSEUM
VAASAN SOTAVETERAANIMUSEO**

Specialutställning 2017 Erikoisnäyttely

Pro Finlandia II. Suomen tie itsenäisyyteen.

Näkökulma: Saksa, Iso-Britannia, Itävalta ja Unkari

Öppet – Avoinna:

Su/Sö 14–16 (talvikausi)

Guidning under öppethållningstider.

Opastus aukioloaikoina

Fri entré – Vapaa sisäänpääsy

Grupper – Ryhmät:

Enligt överenskommelse –

Sopimuksen mukaan.

t./p. (06) 312 9 894

www.vaasansotaveteraanimuseo.fi

Kyrkoessplanaden 22, Källarvåningen

Kirkkopuistikko 22, Kellarikerros

**Österbottens Försvarsgille –
Pohjanmaan Maanpuolustuskilta r.f.**

Sotapolku.fi

Sotapolku.fi on verkkopalvelu, joka syntyi uteliaisuudesta ymmärtää missä isovanhempamme kulkivat sotien aikana. Palvelussa voit etsiä tai lisätä sukulaisesi tietoja ja vaiheita sotien aikaan kartalla.

Kirjaudu palveluun, lisää sukulaisesi tiedot ja kuva Suomen suurimpaan matrikkeliin, jonka tavoitteena on kerätä ensimmäistä kertaa mahdollisimman täydellinen luettelo kaikista viime sodissamme palvelleista. Näin historiamme säilyy ja siirtyy seuraaville sukupolville:

www.sotapolku.fi

Haapajärven sotiemme veteraanien perinnehuone.

SUOJALUKKO

Avoimna sopimuksesta

p. 044 4456 202 tai 0400 965 195

Osoite: Kauppakatu 19, 85800 Haapajärvi. Sisäänkäynti kunnan kulttuuritalon pihan puolelta.

Vapaussodan ensi vaiheiden kolme muistomerkkiä Vaasan seudulla

Suomi sai autonomian-ajan loppupuolella ensimmäisen oman kansallisen armeijan. Vuonna 1881 perustettua asevelvollisuusarmeijaa on myöhemmin alettu kutsua Suomen vanhaksi sotaväkeksi. Jokaiseen maakuntaan perustettiin jalkaväkipataljoonat, Vaasaan perustettiin Suomen 3. Vaasan Tarkk'ampujapataljoona. Tätä pataljoonaa varten rakennettiin kaupungin keskustaan yhä jäljellä oleva kasarmialue. Lisäksi oli reserviläiskomppanioita näiden varuskuntien ulkopuolella, Vaasan seudulla Laihian Hulmilla. Osana maamme venäläistämistoimia vanha sotaväki kuitenkin lakkautettiin v. 1901. Sen jälkeen maassamme oli vain tilalle tullutta venäläistä sotaväkeä.

Euroopassa alkanut suur-sota – ensimmäinen maailmansota – ja Venäjällä 1917 tapahtuneet kaksi vallankumousta loivat edellytykset pitkään tavoitellun itsenäistymisen toteutumiselle. Itsenäistyminen edellytti myös omaa sotaväkeä. Lähes 2000 nuorta miestä lähti salaa ja vaaroja uhmaten saamaan sotilaskoulutusta Saksaan, he palasivat helmikuussa 1918 koulutettuina ja taistelukokemusta jo omaavina jääkäreinä. Vapaaehtoisvoimin perustettiin paikkakunnittain suojeluskuntia, jotka tammikuussa 1918 julistettiin itsenäisen Suomen lailisiksi hallituksen joukoiksi.

Suojeluskuntia perustettiin jo autonomiakauden loppuajana. Itsenäistymisen jälkeen joulukuussa 1917 suojeluskunnat tehostivat järjestäytymistään. Vaasan lähellä Mustasaaren Tuovilassa tuli joulun aikaan sanaharkkaa paikallisten suojeluskuntalaisten ja maassa edelleen olevien venäläisten sotilaiden välillä. Jouluaattona kärhämä paheni. Syynä olivat sotilaiden mielivaltaiset asetarkastukset taloissa. Joku yli-innokas suojeluskuntalainen käytti tiukoista ohjeista huolimatta asettaan niin, että yksi venäläissotilas kuoli.

Ammuttu venäläinen sotilas vietiin Tuovilan kivisillan luona sijainneeseen kansakouluun, joka toimi sotilaiden majoituspaikkana, ja kiihkeässä jälkilitalesteensa venäläiset surmasivat ilmeisesti kostoksi pistimellä ja miekalla patruunalaatikkoo suojeluskuntalaisille kuljettaneen maanviljelijä Edvard Bergin. Berg ei kuitenkaan ollut sotilaan ampuja. Ber-

Edvard Bergin muistomerkki paljastetaan Tuovilassa 28.8.1994, taustalla hämmöttäjä osa Tuovilan komeasta kolmiaukkoisesta 81 m pitkstä kivisillasta. Kuva Nils-Erik Nykvist

Hulmin taistelun muistomerkki

gin surma koettiin perusteettomaksi ja tehdyksi niin ra'alla tavalla, että puhuttiin yleisesti murhasta. Berg haudattiin myöhemmin Mustasaaren vapaussoturien sankarihautaan, hänet katsottiin Vapaussodan ensimmäiseksi uhriksi.

Pohjanmaan Maanpuolustuskilta on pystyttänyt Bergin surmapaikalle kansakoulun vanhalle sijaintipaikalle kivisillan kupeeseen v. 1994 muistokiven laattoineen. Pohjanmaalla suojeluskuntajoukot aloittivat toiminnan maakunnassa olevia venäläisiä varuskuntia ja muita sotilasyksiköitä vastaan Tammisunnuntaina 27.1.1918. Siitä katsotaan Vapaussodan alkaneen. Suojeluskunnat oli tätä ennen nimetty Suomen armeijan joukoiksi ja kenraali Mannerheim sotajouk-

kojen ylipäälliköksi. Yleinen h-hetki oli Tammisunnuntain jälkeinen aamu yö 28.1. klo 3. Vaasan seudullakin koottiin voimia lähialueilta Vaasan haltuunottoa varten. Vaasa oli tärkeä kohde, koska siellä oli vahva venäläinen varuskunta.

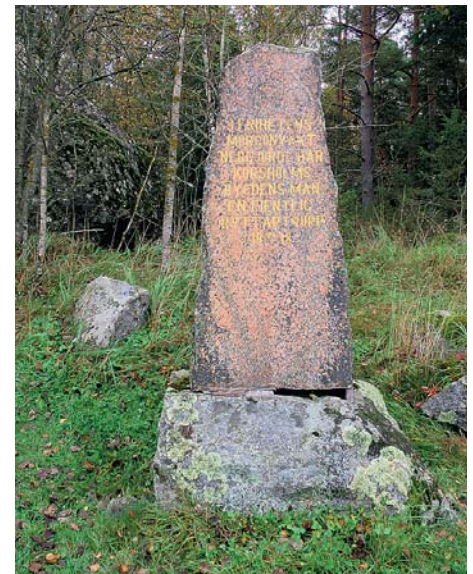
Ennen venäläisten pääjoukkojen aseistariisuntaa oli määrä riisua aseista mm. Laihian Hulmille sijoitetut venäläiset rakuunat. Suojeluskuntalaisia johti Hulmilla jääkäri Viljo Laakso, joka oli palannut kotimaahan kouluttajaksi ennen jääkärien pääjoukon saapumista. Laakso sai 27.1.1918 klo 14 käskyn riisua Hulmin rakuunat aseista alkuillasta ja sitten osallistua Vaasan valtaukseen Vanhan Vaasan suunnasta. Suunnitelman mukaisesti suojeluskunta-

laiset marssivat Hulmille klo 21. Lähestyminen ja aseisiin meno sujuivat venäläisten huomaamatta, mutta joku ketjussa olleista laukaisi vahingossa aseensa ja ooperaatio paljastui venäläisille. Sotilaat ryntäsivät kasarmista ulos ja lähtivät hyökkäykseen suojeluskuntalaisia vastaan. Viisi laihialaista jäi loukkuun Hulmin pukisillan alle ja sai surmansa luodeista ja pistimistä. He olivat Tammisunnuntain ensimmäiset sankarivainajat. Hulmin sillan kupeessa on tapahtumasta kertova v. 1938 paljastettu näyttävä muistomerkki.

Muutamia tunteja myöhemmin paikalle saapui Isonkyrön Suojeluskunnan apujoukko ja Laakson johdolla hyökättiin uudestaan noin klo 23. Lyhyen lau-

Ruusupensaasaa saartama Edvard Bergin muistokivi syksyllä 2016

Runsorin taistelun muistomerkki.

kaustenvaihdon jälkeen venäläiset irrottautuivat ja lähtivät ratsuillaan Tuovilan kautta kohti Vaasaa. Laihialaiset hälyttivät puhelimitse Tuovilan suojeluskuntalaiset estämään rakuunoiden Vaasaan pääsyn.

Tuovilalaisten pääjoukko oli kuitenkin ehtinyt lähteä Vaasaan, joten Tuovilan kivisillalle saatiin vain kahdeksan miehen osasto. Näiden yhteislaukaus kaatoi kaksi rakuunaa ja haavoitti neljää ratsua. Muut pääsivät lävitse, mutta Mustasaaren meijerin isäntä Evert Bäsken oli järjestänyt toisen suojeluskuntaosaston aseisiin Runsorin kylän ja Vanhan Vaasan välille. Syntyneessä kahakassa kaatui viisi rakuunaa, jonka jälkeen loput 22 sotilasta antautuivat. Tuovilan miehet eivät kärsineet

tappioita. Tapahtumapaikalle Runsorintien varteen on v. 1931 pystytetty punagraniittipaasin muistomerkki. Tapahtumat Hulmilla, Tuovilassa ja Runsorissa eivät olleet sotilasoperaatioina kovin suuria, mutta niillä tuli olemaan kuitenkin suuri merkitys jatkotoimien kannalta. Rakuunaosaston pyssyttäminen ja vangitseminen saivat aikaan, että tieto meneillään olevasta Vaasan vapauttamishankkeesta ei ehtinyt ennen aikaisesti kulkeutua Vaasan varuskuntaa hallitseville venäläisille.

Maanantaina 28.1. venäläiset joukot antautuivatkin suojeluskuntalaisille. Vaasa oli näin heti Vapaussodan ensimmäisenä päivänä vapautettu venäläisistä sotajoukoista.

Ilkka Virtanen

Stolbovan rauhan raja Laatokan Karjalassa

Hyrskylän mutkan synty

Rauha solmittiin 27.2.1617 pienessä Stolbovan kylässä Inkerinmaalla Ruotsin ja Venäjän välillä.

Venäjä oli heikkouden tilassa pitkällisten sisäisten riitojen ja puolalaisten hyökkäyksen vuoksi. Ruotsalaiset olivat käyttäneet tätä hyväksi ja Jaakko de la Gardien johdolla valloittaneet huomattavia alueita luoteiselta Venäjältä.

Rauhanvälittäjänä toimi aktiivisesti Englanti, joka ei halunnut kauppapoliittisten etujensa vuoksi Ruotsin pääsevän liian hallitsemaan asemaan Pohjois-Venäjällä ja yleensä saamaan haltuunsa alueita Viananmeren rannoilta, jonka kautta Englannille edullinen kauppa kävi. Englanti toimi välittäjänä niin puolueellisesti, että Ruotsi joutui perääntymään monista tavoitteistaan.

Stolbovan rauhan muut määräykset voidaan sivuuttaa, mutta on syytä tarkastella määritelmää, joita Ruotsille luovutettavista alueista annetaan. Inkerinmaa luokiteltiin linnoineen, maineen, kyliineen, jokiineen, kansoineen ja rajamerkkeineen hyvin yksityiskohtaisesti. Käkisalmen lääni luovutettiin seuraavin sanoin:

kaikkine lääneineen, maineen, ihmisineen, etuuksineen, veroineen ja oikeuksineen maalla ja vesillä, kaikkine oikeine ja tähän saakka käytännössä olleine rajoineen ja rajamerkkeineen, kuten Venäjän suuret herrat, tsaarit ja ruhtinaat ovat sen tätä ennen omistaneet.

Kun alueiden määrittely oli näin ylimalkainen, ymmärrettiin heti, että riitoja ja epäselvyyksiä rajan merkitsemisessä syntyy, joten päätettiin määrätä kolme täysvaltaista rajakomissaaria kummaltakin puolelta, joiden tuli kohdata toisensa Salmin ja Aunuksen pitäjien rajalla Laatokan rannalla.

Molemmat osapuolet tosin myöstyivät huomattavasti sovittuun ajasta, venäläiset useita kuukausia. Yhtenä merkittävänä neuvottelijan ruotsalaisten puolella toimi suomalainen Eerikki Antinpoika myöhemmin aateloituna Trana, joka osasi suomen, ruotsin ja saksan lisäksi sujuvasti myös venäjää.

Kun sitten valtuuskunnat vihdoin saapuivat, tuntui ainoa asia, josta oltiin yksimielisiä, olevan tulevan rajan alku, nimittäin Laatokan rannalla oleva Variskivi. Mutta mihin suuntaan tästä raja suuntautuisi, olikin sitten suuren riidan aihe. Kummallakin osapuolella oli todisteita, että Konnun kylä, nykyinen Rajakontu, kuuluisi heille.

Pitkällisten neuvottelujen jälkeen sovittiin, että raja kuljisi Variskivestä aivan Laatokan rannan pitkin yli kilometrin Vaino-ojan suuhun, josta vasta pohjoiseen Manssilan ja Konnun kylien välistä. Riita Konnusta johtui siitä, että alkujaan Kontu oli maksanut veronsa Käkisalmeen, josta ruot-

salaisilla oli todisteena maakirja, mutta venäläiset esittivät sitä vastaan asiakirjan, jonka mukaan kylä oli Novgorodin metropolin ja kuului siten Novgorodin läänin Aunuksen pogostaan. Tässä esimerkki vaikeuksista, jotka aiheutuvat rajan monta mutkaa ennen kuin rajankäynti päättyi Kuhmon Rajakankaankivellä.

Tästä pohjoiseen noudatti raja Täyssinän rauhan, vuoden 1595, rajaa ja vasta kun koko Suomi oli liitetty Venäjän valtakuntaan 1800-luvun alussa se tarkistettiin ja merkittiin maastoon.

Kaikkiaan kesti rajankäynti lähes neljä vuotta ja siihen liittyi monia naurettavia diplomaattisia menoja ja muotoja, riitoja valtuuskuntien

vartiomiesten määrästä ja kenen teltassa neuvotteluja kulloinkin käytiin. Myös neuvotteluissa käytetty kieli aiheutti riitoja kun vielä ilmeni, että venäläisten tulkki ymmärsi varsin huonosti neuvottelukieleksi lopulta sovittua saksaa. Valtuuskuntien johtajat kävivät monesti kysymässä ohjeita hallitsijoiltaan ja tämä hidasti rajankäyntiä. Vaikeuksien perimmäinen syy oli tuolloin Venäjällä vallinnut suuri hallinnollinen rappio ja sekasorto.

Käkisalmen lääni oli entinen Novgorodin tasavallan Vatjan viidennes, joka oli menettänyt merkityksensä Novgorodin jouduttua Moskovan valtaan. Mitään luotettavia maakirjoja tai veroluettelot

eivät ruotsalaiset saaneet käsiinsä, vaan he joutuivatkin tiedusteluilla selvittämään mihin kylät ja yksityiset talonpojat olivat veronsa maksaneet.

Venäläiset marssittivat rajakouksiin talonpoikia, jotka kertoivat maksaneensa veronsa Aunuksen, mutta ruotsalaisten keksittyä vaatimaan näiden suutelevan ristiä puheidensa vakuudeksi, muuttuivat puheet usein aivan toisiksi. Aina ei paikkakuntalaisia saatu suutelemaan ristiä ja tällaisia viivyttyä tapauksia varten neuvoi Ruotsin kuningas vaikka heittämään arpaa, että edettäisiin tässä rajankäynnissä.

Venäläisillä oli veroluettelot käytettävissään, mutta he ottivat

ne esille vain silloin kun ne olivat heille edullisia. Tästä oli lopulta seurauksena, se että raja ei suinkaan seurannut vedenjakajaa, Vatjan viidenneksen rajaa, joka oli ollut ilmeisesti alkuperäisenä tarkoituksena, vaan se teki ihmeellisiä mutkia ylittään saman vesistönkin useaan kertaan.

Kuuluisin näistä mutkista on ns. suuri Hyrskylän mutka, jonka kylien talonpojat vanhoivat olevansa koitoisin Salmista, joka kiistattomasti kuului Käkisalmen alueisiin. Lähes sotilaallisen selkkauksen tasolle riita meni Repolan ja Porajärven kylien kohdalla, jotka oli lahjoitettu Valamon luostarille, joka puolestaan maksoi veronsa Käkisalmeen. Lopulta ruotsalaiset kyllästyneenä antoivat periksi, vaikka tapaus oli aivan samanlainen kuin Konnun kylän kohdalla oli ollut ja joka oli ratkaistu venäläisten eduksi.

Venäläiset yrittivät myös kaikin tavoin viivyttää lopullista rajasopimuksen allekirjoittamista vedoten jopa pergamentin ja musteen puutteeseen ja ruotsalaiset saivatkin lopullisen, rauhansopimuksen edellyttämän, rajamerkkiluettelon vasta toimitettuaan venäläisille pergamenttia.

Vihdoin 3. elokuuta 1621 allekirjoitettiin Laatokan rannalla Variskiven luona sopimus ruotsalaisten ja venäläisen rajavaltuuskunnan välillä Käkisalmen ja Novgorodin läänien välisestä rajasta.

Ruotsalaiset tekivät kuitenkin ilmeisen virheen nyt saatujen alueitten kanssa. Niitä ei liitetty suoraan valtakunnan osaksi, vaan ne jäivät provinssien asemaan vaille niitä oikeuksia ja etuja, jotka kuuluivat varsinaiselle valtakunnalle. Ruotsalaisillehan ei koskaan ole ollut olemassa mitään Ruotsi-Suomen valtakuntaa, vaan ainoastaan Ruotsin valtakunta, jossa oli kyläkin ”västra ja östra riksdelen”. 1600-luvulla vallitsi Ruotsin valtakunnassa ankan puhdasoppinen luterilainen uskonto, jota ryhdyttiin pontevasti viiemään nyt saaduille uusille alueille.

Käännytystyö oli niin tarmokasta, jopa suorastaan väkivaltaista, että kyläkunnittain näitä uusia, uskonnoltaan ortodokseja, alamaisia muutti Venäjän puolelle ja näin sai alkunsa Tverin karjalaisen huomattava asutus Moskovan luoteispuolella.

Autoituneisiin kyliin muutti lännestä, varsinkin Savosta, uusia, uskonnoltaan luterilaisia asukkaita. Ortodoksisuus jäi kuitenkin elämään voimakkaana Stolbovan rauhan rajan länsipuoleisiin pitäjisiin, kuten Salmiin, Suolahdelle, Suistamolle, Korpiselkään ja Ilomantsiin.

Juhani Vakkuri

1020230: Kenraaliluutnantti Seppo Toivosen puheen ja kenttärovasti Vesa Aurénin pitämän kenttähartauden jälkeen paraatijoukot siirtyivät toiselle kentälle järjestäytyäkseen ohimarssiin Pohjolankadulle. Vaikka pakkasta oli noin 25 astetta, niin onneksi tuulta ei ollut kuin 3 m/s, mikä pelasti paikoillaan seisleet paraatijoukot enemmiltä paleltumilta.

Itsenäisyyspäivän paraati ja ohimarssi Kajaanissa 6.12.2016

Päivän ohjelma oli alkanut aamulla jo klo 09.15 seppelienlaskulla kirkkopuistossa, jonka jälkeen oli pidetty juhla- ja jumalanpalvelus Kajaanin kirkossa. Kaupunkilaiset ja muut kauempaa saapuneet vieraat olivat samoihin aikoihin päässeet nauttimaan Puolustusvoimien tarjoamasta hernekeitosta Liikuntapuistossa, jonka kentällä varsinainen paraatikatseleminen pidettiin.

Paraatiin Kajaanissa otti osaa sotilaita kaikista puolustushaaroista, Maanpuolustuskorkeakoulusta ja Rajavartiolaitoksesta. Mukana oli myös veteraani- ja maanpuolustusjärjestöjä, mm. MPK:sta ja Naisten Valmiusliitosta. Myös Kainuun Maakuntakomppaniassa oli oma osasto mukana. Yhteensä paraatiin osallistui noin 1 300 ihmistä.

Uusin kalusto mukana

Tämän vuoden teemana oli Maavoimat osana puolustusjärjestelmää, joten ka-

lustonäyttelyssä esiteltiin sen nykyisin käytössä olevaa koulutuskalustoa. Maa-

voimien kalustosta mukana oli noin 90 ajoneuvoa. Ne esiteltiin ohimarssissa ylei-

sölle taisteluosastokokoonpanossa, toisin kuin entisen mallin mukaan joukko-

osastokokoonpanossa. Myös Maavoimien NH90-kuljetushelikoptereita esitel-

tiin yleisölle, ja ne suorittivat ohimarssin aikana ylilennon yhdessä MD500-kevythelikoptereiden kanssa. Paraatin jälkeen NH90-helikopterin pelastusversio antoi oman toimintanäytöksen Liikuntapuiston alueella.

Näyttävää toimintaa

Paraatin näytävyyttä lisäsi Ilmavoimat, joiden Hornet-monitoimihävittäjät ja Hawk-suihkuharjoituskooneet suorittivat myös ylilennon. Maavoimilla oli vielä oma toimintanäytös Suvantopuistossa, ja sinnekin riitti vielä katsojia rapsakkaasta pakkaskelistä huolimatta.

Puolustusvoimien mukaan päivän tapahtumat keräsivät Kajaanin keskustaan ihmisiä noin 7000 henkeä.

Kuvat ja teksti
Jouko Liikanen

Paraatin vastaanottokorokkeella Pohjolankadulla Maavoimien komentaja kenraaliluutnantti Seppo Toivonen, veteraanien edustaja Heikki Mäntymaa, Kajaanin kaupunginjohtaja Jari Tolonen ja Lottien edustaja Aune-Leea Huotari.

Maalinosoitustutka, jota käytetään ilmatilannekuvan täydentämiseen.

Samaan aikaan, kun panssarit jyrisivät Pohjolankadulla, Utista saapuneet neljä MD500-kevythelikopteria ja kuusi NH90-kuljetushelikopteria suorittivat ylilennon. Neljän Hornetin ja neljän Hawkin muodostelma oli vähän aikaisemmin lentänyt jalan marssivien osastojen yli.

NASAMS 2 ilmatorjuntaohjusjärjestelmä Sisun alustalla, käyttää AMRAAM-ohjuksia, samoja jotka sopivat Horneteillekin.

Itsenäisyyspäivän paraatin Kajaanin Liikuntapuistossa vastaanotti Maavoimien komentaja kenraaliluutnantti Seppo Toivonen, ja paraatijoukkoja komensi Maavoimien esikuntapäällikkö kenraalimajuri Jorma Ala-Sankila. Paraatin käytännön järjestelyistä vastasi Kainuun prikaati.

Ylennyksiä ja huomionosoituksia

Piirin syyskokouksessa Reserviupseeriliiton ansiomitaleilla huomioitua, oikealta lukien yll. Hannu Isomöttönen, RUL:n pronsinen ansiomitale, ltn Hannu Wallius, yll. Juhani Forsström, majuri Per-Elof Boström, majuri Seppo Hautala ja sotilasm. Jukka Oksanen, RUL:n hopeinen ansiomitale. Luovuttajina toimivat aluetston päällikkö, evl. Mika Piironen ja piirin puheenjohtaja yll. Rodney Starnedvall.

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimiston päällikkö on 6.12.2016 ylentänyt reservissä.

Väapeliksi mm;
Koivuluoma Kristiina Maria, Ylivieska.

Kersantiksi mm;
Aho Tuomas Antti Sakari, Reisjärvi, Autio Juho Jaakko, Sievi, Harmaala Tuomas Ilkka Mikael, Kalajoki ja Isomaa Jaakko Artturi, Nivala.

Alikersantiksi mm; Österberg Lauri Matias, Haapajärvi.

Korporaaliksi;
Pesonen Arto Pertti Tapio, Haapajärvi.

Ylirajajääkäriksi;
Keskisipilä Kristoffer Jouni Tapani, Kalajoki.

Kapteeni Raimo Latvala sai vastaanottaa Norjan Reserviupseeriliiton PRO PATRIA Kunniaplakettin (NROF Hedersplakett 2016).

5.12.2016 oli ylennys- ja palkitsemistilaisuus Vaasan Sotilaskodissa. Maanpuolustuskiltojen liiton hopeiset ansioristit saivat Anders Walkama ja Märten Holmberg. Molemmat erittäin ansioituneita. Försvarsgillenas förbunds förtjänstkors i silver förlänades vid dagens befordrings- och belönings-tillfälle Anders Walkama och Märten Holmberg. Skickat Per-Elof Boström, skolråd/kouluneuvos

Tasavallan presidentti on ylentänyt seuraavat reservin upseerit 06.12.2016

Sotilasarvoon **kapteeni**
Pukkinen Marko Tapio Vaasa

Sotilasarvoon. **kapteeni-luutnantti**
Laiteenmäki Markku Juhani Kurikka

Sotilasarvoon. **yliluutnantti**
Ala-aho Juha Matias Vaasa, Neulaniemi Jari Jukka Vaasa, Niska Kimmo Sakari Lapua ja Suvanto Jani Toivo Tapio Lapua

Sotilasarvoon: **luutnantti**
Dahlbo Juha Erik Vaasa, Heinonen Seppo Tapani Vaasa, Kangasluoma Aki Tapani Vaasa, Kauppila Matti Eemeli Kurikka, Korkonen Jaakko Ari Tapani Seinäjoki, Koskiahde Markku Kaleva Lapua, Kuukasjärvi Matti Juhani Kaustinen, Määttä Kalle Paavali Kokkola, Saranen Antti Herman Seinäjoki, Tuominen Teemu Hannes Laihia ja Välimäki Jarno Tapani Vaasa

Sotilasarvoon: **vänrikki**
Helkahrju Jari Jouko Mustasaari ja Kuoppamaa Olavi Oiva Johannes Seinäjoki

Sotilasarvoon **majuri**:
Asuinmaa Antti Tapio Kauhava, Säippä Juha Matti Ilmajoki ja Torppa Jukka Petteri Veteli

Aluetoimiston päällikkö on ylentänyt seuraavat henkilöt reservissä 06.12.2016

Sotilasarvoon **sotilasmestari**
Tapio Kari Juhani Vaasa,

Sotilasarvoon **yliväpeli**
Haanpää Jari Jukka Vaasa, Hautakangas Pentti Juhani Alajärvi, Posio Risto Juhani Seinäjoki ja Saarikettu Tero Markus Kokkola,

Sotilasarvoon **väpeli**
Franssila Ari Juhani Vaasa, Järvinen Timo Tapio Seinäjoki, Kero Jukka Petteri Vaasa, Lahtela Jarmo Eerik Seinäjoki, Lammi Timo Matti Antero Mustasaari, Lehtonen Kai Petri Johannes Vaasa, Nikko Aki Petteri Seinäjoki, Ojanperä Mikko Samuel Kurikka, Rouhiainen Juhana Ilkka Emil Vaasa, Silanpää Risto Johannes Kokkola, Sundelin Fredrik Stig Gustav Vaasa, Valtinen Hannu Johannes Antero Vaasa ja Wikström Jesper Andreas Pietarsaari.

Sotilasarvoon **ylikersantti**
Asumaa Jani Kristian Mustasaari, Fred Tommy Mikael Vaasa, Kerola Erkki Kalevi Kokkola, Kivelä Teijo Heikki Matias Halsua, Koski Martti Juhani Lapua, Kytöharju Mikael Antero Vaasa, Lautamus Erkki Sakari Kauhava, Leino Tuomas Kimmo Tapio Vaasa, Mäki Teemu Tapani Johannes Seinäjoki, Ojalampi Olli Elmeri Seinäjoki, Pasanen Petrus Joonatan Vaasa, Seppälä Kari Tapio Kokkola, Tammisto Juha Tapani Vaasa ja Asplund Ronnie Johannes Pedersöre.

6.12.2016 majuriksi ylennetty Jukka Torppa.

Sotilasarvoon **kersantti**
Ala-Ikkela Janne Ilmari Kauhajoki, Aro Mikko Samuli Laihia, Hermesniemi Olli Mikael Seinäjoki, Hinkula Arto Olavi Tampere, Jussila Juhamatti Kristian Kokkola, Karhula Juho Kalevi Eskonpoika Kokkola, Koivisto Niko Tapani Kokkola, Kuoppala Ville Mikael Lappajärvi, Latvala Jere Jarmo Matias Kurikka, Lähdekorpi Jaakko Kalervo Einari Seinäjoki, Miettinen Topi Johannes Pietarsaari, Mäkipää Henri Kristian Vaasa, Peltonen Rami Reijo Viljami Ilmajoki, Pitkäkoski Jari Antti Juhani Kauhajoki, Pitkänen Matti Olavi Pietarsaari, Prinkkilä Petteri Mikael Kurikka, Sihvonen Sami Alpo Ilmari Kauhajoki, Snåre Jan Erik Kokkola, Tapanainen Jan Mikko Antero Seinäjoki, Vaahteravaara Ari Pekka Kokkola, Vierre Jan-

ne Antti Alavus ja Virtaniemi Pasi Kalevi Seinäjoki.

Sotilasarvoon **alikersantti**
Alho Matti Mikko Mikael Laihia, Kinnunen Jon Kristian Vaasa, Myntti Sami Tapio Laihia, Porkholm Jukka Harri Matias Seinäjoki, Strand Emil Anders Viljam Pietarsaari, Takala Jami Tapani Kurikka ja Yli-Korpela Pasi Ilari Ensio Vaasa.

Sotilasarvoon **korporaali**
Hautamäki Janne Kustaa Lapua, Kauppinen Marjo Sinikka Seinäjoki, Kleemola Timo Tapani Toholampi, Laikola Mika Petteri Seinäjoki, Muotio Jyrki Tapio Vaasa, Rautamäki Riku Richard Vaasa, Saarnisto Tero Jarkko Tapani Vaasa, Takanen Timo Tapani Sievi ja Viinamäki Kyösti Tapio Erik Alajärvi.

Pohjanmaan aluetoimiston ylentämis- palkitsemistilaisuus Vaasan Sotilaskodissa 5.12.2016

Aluetoimiston päällikkö evl. Mika Piironen onnittelee sotilasmestariksi ylennettyä Kari Tapiota. Seuraavana vuorossa ylivääpeliksi ylennetyt Jari Haanpää ja Tero Saarikettu sekä vääpeliksi ylennetty Jukka Kero.

Kuvassa upseeriylennyksen reservissä saaneita, majuri ylennetty Jukka Torppa ja. kapteeni Marko Pukkinen ja yliluutnantti Juha Ala-aho sekä luutnantti Juha Dahlbo.

Reserviläisliiton hopeisen ansiomitalin saivat vastaanottaa luutnantti Harri Kevari (oikealla) ja yliluutnantti Tom Sundell sekä pronssisen Pirjo Haapala. Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen hopeisen ansiomitalin saivat majuri Tomi Sihvonen ja. yliluutnantti Tom Wargh sekä rautaisen ansiomitalin ylikersantti Tomi Alho.

Hanno Strang Pietarsaarella

Lippueamiraali evp Hanno Strang esitelmöi kotikaupungissaan Pietarsaarella Reserviupseerien ja reserviläisten syyskokouksessa 6.10.2016. Kuvassa vas. majuri Hannu Sulkakoski, amiraali Hanno Strang ja ylikersantti Johan Irlja.

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piirin syyskokouksessa Kannuksessa 25.10.2016 palkitut. Vasemmalta puheenjohtaja Jari Myllymäki, Antti Wall, Christer Eriksson, Veijo Vähätalo.

MPK:n maakunnallinen vuosijuhla Kokkolassa 2.12.2016

MPK:n 1.1.2017 voimaan tuleva organisaatiomuutoksesta johtuen Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikkö piti tässä kokoonpanossaan viimeisen vuosijuhlansa. Juhlapaikkana Kokkolassa oli ravintola Drop Place. Tunnelmat olivat haikeat, mutta tulevaisuutta ajatellen luottavat. Vapaaehtoisista maanpuolustusta tarvitaan, ja toimijat ovat valmiita jatkamaan heille arvokkaassa työssä. MPK:n Pohjanmaan maanpuolustuspiirin ja Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön päällikön Jukka Torpan esittämät tunnustukset löytyvät toisalta tässä lehdessä.

Paikalle kokoontuneet vapaaehtoiset toimijat ja vapaaehtoisen maanpuolustustyön tukijat olivat yksimielisiä yhteisen tavoitteen toteuttamisesta uuden organisaation antamalla resursseilla. Työn tärkeys motivoi ja antaa sisältöä tekijöilleen jatkossakin.

Kuvat ja teksti:

Jouko Liikanen

Lisää Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry:n huomionosoituksia. Heikki Kippo (kultainen ansiomitali) ja Kaija Jestoi (hopeinen ansiomitali).

Keittiömestari Teemu Styrman, K-P kotun talousyksikön kantavia voimia, ja Glenda Guevara vastasivat illan onnistuneesta tarjoilusta, kiitos heille!

Tervetulomalja kaikille vapaaehtoisen maanpuolustustyön tekijöille ja kannattajille.

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien Piiri ry oli myöntänyt 27.9.2016 kultaiset ansiomitalit ansioista vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä seuraaville: Keski-Pohjanmaan Osuuskauppa (KPO), Keski-Pohjanmaan Kirjapaino oy, Kokkolan Halpa-Halli oy ja Kokkolan Osuuspankki, jonka edustaja ei päässyt paikalle. Mitali luovutetaan pankille myöhemmin.

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry huomioi kultaisella ansiomitalilla oman alueensa MPK:n vahvat henkilöt, koulutussihteeri Rhea Nykvistin ja K-P kotun päällikön Jukka Torpan. Esa Isokoski (kultainen ansiomitali), Seppo Ruotoistenmäki (kultainen ansiomitali), Tor Prest (pronssinen ansiomitali) ja Joni Kuljunlahti (pronssinen ansiomitali) olivat estyneet saapumaan paikalle, joten heille mitalit luovutetaan myöhempänä ajankohtana.

On tärkeiden yhteistyökumppaneiden muistamisen aika. Paikalla olivat Pohjanmaan aluetoimistosta majuri Kai Nyman, Keski-Pohjanmaan Osuuskauppa KPO:sta toimitusjohtaja Kim Bis-kop, Keski-Pohjanmaan Meripuolustajat ry:stä puheenjohtaja Risto Pouttu ja K-P:n Maanpuolustajien piiristä puheenjohtaja Jari Myllymäki, joille piiripäällikkö luovutti standardit.

MPK:n Pohjanmaan maanpuolustuspiiriin ja Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön päällikkö Jukka Torppa esitteli numerotarkasti piiriin tulosluvut. Hän kertoi myös piiriin uusista muutoksista, jotka perustuvat MPK:n uuteen toiminta- ja rakennemalliin.

Reserviläisliitto ry on myöntänyt 6.12. 2016 seuraavat ansiomitalit ansioista vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä: Rhea Nykvist (pronssinen ansiomitali), Jani Pikkarainen (hopeinen ansiomitali), Matti Saari (pronssinen ansiomitali) ja Juha Möttönen (pronssinen ansiomitali). Pronssinen ansiomitali luovutetaan Päivi Sorjoselle ja Simo Säipälle myöhemmin, koska he olivat nyt estyneet saapumaan paikalle.

MPK:n rautaisen ansiomerkin saajat. Kapteeni (res) Jouko Liikanen, luutnantti (res) Sami Salmu ja vääpeli (res) Toni Haukurauma. Rautainen ansiomitali myönnettiin myös vääpeli (res) Timo Lemiselle, vääpeli (res) Kaj Nisulalle ja alikersantti (res) Christer Wikmanille. Koska he olivat estyneet saapumaan tilaisuuteen, luovutetaan mitalit heille myöhemmin.

MPK:n Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön viimeisten standardien saajat. Kari Rönqvist, Matti Vatka, Jani Pikkarainen, Rhea Nykvist ja Kai Nyman.

Tunnelma on arvokas ja samalla mieltäylentävä yhteinen kokemus.

Seppelpartiot sankarihaudoille ja muille hautamuistomerkeille 6.12.2016

Vaasan kirkossa pidetyn Itsenäisyyspäivän kaksikielisen jumalanpalveluksen päätteeksi lähetettiin seppelpartiot, seitsemän havuseppelettä ja kahdeksan havukukka-asetelmaa sankarihaudoille ja muille vastaaville hautamuistomerkeille. Saatesanat lausui kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Marko Heinonen ja sivistystoimenjohtaja Christina Knookala. Suomen lipua kantoi sotaveteraani Karl-Erik Källström, airueinaan Tuulikki Aromaa ja Ari Yli-Yrjänäinen.

Vaasan Sankarihautamuistomerkki. Sankarivainajien muistoa kunnioittaen – Vapaudesta kiittäen. Kunniavartiossa ylipursimies Mika Korpela vasemmalla ja vääpeli Pasi Salonen. Kuvat Raimo Latvala.

103-vuotias Johannes Pietikäinen presidentin vastaanotolla

103-vuotias Johannes Pietikäinen Haapajärveltä oli linnankutsujen iäkkäin kunniavieras. Hänellä oli saattajana mukana tytär Elsa Pietikäinen.

Keski-Pohjanmaan vanhin sotainvalidi Johannes Pietikäinen täyttää helmikuussa 2017 jo 104 vuotta. Hänellä oli kunnia olla niiden sotainvalidien joukossa, jotka saivat kutsun saapua tasavallan presidentin perinteiselle itsenäisyyspäivän vastaanotolle presidentinlinnaan joulukuun 6.päivänä 2016. Hän oli silloin 103-vuotias.

Kutsu tuli jo marraskuun puolella. Kun tytär Elsa Pietikäinen lähti saattajaksi, päätti Johannes Pietikäinen korkeasta iästä huolimatta osallistua tähän tapahtumaan. Monta kertaa hän oli television kautta juhlaa seurannut, mutta tällä kertaa osallistuminen oli toisenlainen. Kävimme Keski-Pohjanmaan sotainvalidipiirin puheenjohtajan Esko Hirviniemen kanssa heti Helsingin reissun jälkeen kuulos-telemassa maakunnan vanhimman sotainvalidin tunteja ja tunnelmia.

– Mukava siellä linnanjuhlassa oli käydä. Kohteliaita olivat ja ohjaus oli hyvä, sanoi Johannes Pietikäinen, joka tietävästi oli vanhin linnan juhlien vierasta. Yli 100-vuotiaita oli useampia eri puolilta maata.

– Presidentin kädenpuristus oli luja, sanoi Johannes Pietikäinen, joka kättelyjen jälkeen ohjattiin veteraaneille varattuihin tiloihin.

Saattajana oli tytär Elsa Pietikäinen

– Siellä siten odoteltiin ja katsottiin huoneesta olevasta isosta kuvaruudusta vastaanoton sujumista.

– Kaikki oli myönteistä, koko juhla, sanoi Johannes Pietikäinen. Kaikki pelasi ja sitä kuulisaa booliakin maistoin. Se oli hyvää. Kaipasin suolaista suuhunpantavaa ja sitä myös saatiin, Kaikkea sai niin paljon kuin halusi.

– Sitä kaiken nähdyn jälkeen on taas tullut muistelluksi mennyttä, sanoi Pietikäinen. Muistot palasivat lapsuuteen. Hän sanoi olleensa lapsena kerta kaikkiaan ujo. Lukemaan hän sanoi oppineensa veljensä koulukirjoista.

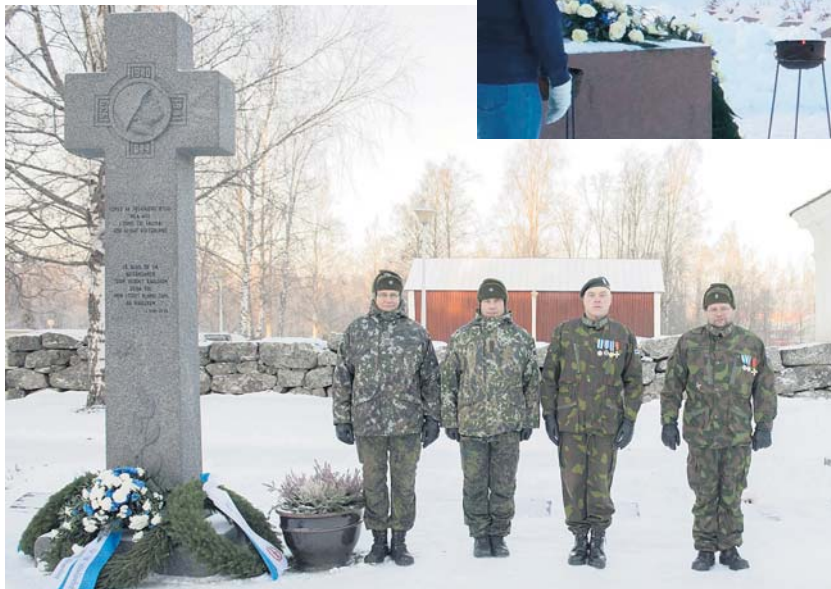
Kirjoittamaankin hän oli opetellut varhain ja käsialaa näytettiin muille mallina. Hän oli kuudentoista vanha ja varsin ujo, kun hänet pestettiin nuorisoseuran näytelmään sulhaspojan rooliin. Sen myötä meni se ujos.

Johannes Pietikäinen muisteli omaa elämäntaivaltaan ja sanoi saaneensa monta kertaa todeta, että paljon on pitkän iän aikana saanut nähdä ja kokea.

Itsenäisyyspäivän vastaanottoon kutsumiselle presidentinlinnaan sotaveteraani ja sotainvalidi Johannes Pietikäinen sanoi antavansa suuren arvon. Itsenäisyys on suuri asia Suomelle ja suomalaisille.

Ilmari Luhtasala

Itsenäisyyspäivän kunniakäyntejä

Pedersören seppelipartio -kranspatrullen i Pedersöre. Vasemmalta/fr.v: Jörgen Härmälä, Jussi Lillrank, Joakim Dahlin, Stefan Järndahl. Foto: Joakim Hansson.

Seppeleenlasku Pietarsaareissa 6.12.2016. Kransnedläggning i Jakobstad. Foto: Jörgen Härmälä.

Lippulinna poistuu Pietarsaareissa. Fanborgen avlägsnar sig i Jakobstad. Foto: Joakim Hansson.

Otteita Seppo Takamaan kirjasta Sotalentäjät

Pakkolasku hyiseen Suomenlahteen

Kortesjärvellä 28.5.1920 syntynyt Niilo Johannes Erkinheimo hyväksyttiin oppilaaksi Ilmasotakoulun Sotaharjoituskurssi 3:lle. Kurssin päätyttyä hänet siirrettiin jatkokoulutukseen T-LeLv 35:een, jossa hänen lentokoulutustaan jatkettiin Smolikia vaativammilla koneilla.

Laiuepalveluksensa Niilo Erkinheimo aloitti yhtäläjkää korpraalien Mikko Sarparannan ja Jaakko Kajannon kanssa Hyvinkäältä toimivassa LeLv 32:ssa, jonka lentokalustona olivat Fokker D.XXI -hävittäjät. Kaverukset olivat tutustuneet hyvin jo sotaohjaajakurssilla, mutta tulleet hyviksi ystäviksi päästyään lento-oppilaiksi samaan laivueeseen, on Sarparanta kertonut. Heinäkuussa laivueen lento-oppilaat Erkinheimo, Sarparanta, Kajanto, Väinö Virtanen ja Lasse Laakso ylennettiin alikersanteiksi. He olivat osallistuneet lentopalvelukseen ja jopa sotalentoihin, jotka oli kuitenkin keskeytetty, koska heillä ei ollut ollut Suomen lentomerkkin vaadittuja 150 lentotuntia. Niinpä pojat olivat istutettu Fokkereihin ja tunteja oli alkanut kertyä ja pian heltisivat lentomerkkitkin, jollaisen Sarparanta ja Erkinheimo saivat keskelle vasenta rintataskuaan 31.8.41 peräkkäisillä numeroilla 746 ja 747.

Mainittakoon, että Kauhavalla Mikko Sarparannan naapurissa asunut kersantti Uno Alppinen palveli myös LeLv 32:n ohjaajana.

Kersantiksi ylennetty Niilo Erkinheimo oli lokakuun lopulla yhtenä ohjaajana edellä Uno Alppisestä kertovassa Hankoniemen ”puhdistusoperaatiossa”, jossa kapteeni Paavo Bergin johtaman Osasto H:n tehtävänä oli tuhota Hankoniemelle tukeutuneet punailmavoimien Polikarpov I -16 -hävittäjät. Samalla Länsi-Suomen retkellä Erkinheimo pääsi tulittamaan I-16-hävittäjiä saaden 1/4 ilmavoittoa pään auki seuraaville voitokkaille ilmataisteluilleen. LeLv 32:ssa kersantti Erkinheimoille alkoi tulla voittoja lisää, sillä hän sai sekä Suomenlahdella että Aunuksessa tililleen yhteensä 6 1/2 ilmavoittoa, joista viisi nimikkokoneellaan CU -558:lla.

Vuoden 1943 alussa perustettiin LeLv 34, joka sai koneikseen Messerschmitt 109 G -hävittäjät. Uuteen laivueeseen siirrettiin muissa hävittäjäyksiköissä hyvin menestyneitä ohjaajia, ja niinpä ylikersantti Erkinheimokin sai paikan tuon vasta perustetun Messerschmitt-laiueen ohjaajaksi. Ensimmäinen ilmavoitto tuli 5.5.43 LaGG-5:stä. Samana päivänä Erkinheimon MT-203:n tulitukseen joutunut Boston-pommittajakin tuli alas, ja muutamien päivien kuluttua Erkinheimo voitti vielä kaksi LaGG-3 -tyyppistä punahävittäjää.

Marraskuun 16. päivän aamuna 1943 oli vääpeli Onni Paronen siivellä ylikersantti Erkinheimo torjuntalennolla itäisellä Suomenlahdella, jolloin Erkinheimo joutui Messerschmittillä (MT-223) hankalaan tilanteeseen, joka päättyi pakkolaskuun hyiseen Suomenlahteen.

Vääpeli Paronen on kertonut heidän olleen ilmassa noin 12–13 kilometrin päässä Suursaaren eteläkärjestä itään lentokorkeuden ollessa 1800 metriä, kun Erkinheimo oli ilmoittanut koneensa olevan tulussa! Paronen oli kehottanut siivellä lentänyttä pilottikaveria suorittamaan pakkolaskun Suursaaren. Erkinheimo oli vastannut pyrkivänsä Tytärsaaren ”alkaen ilmeisesti ohjaamoon tunkeutuvan savun haitatesa näkyvyyttä liukua mukitellen kohti Tytärsaarta”, on Paronen kertonut. Pian Erkinheimo oli ilmoittanut lentokorkeutensa nopeasti pienenevän ja olevansa pakotettu laskeutumaan mereen, jonka pintaan Paronen oli nähnyt koneen tulleen mahalleen ja liukuneen noin 150 metriä. Paronen oli kierrellyt Erkinheimon laskupaikan yläpuolella, mutta ei ollut nähnyt enää jälkeäkään koneesta eikä sen ohjaajasta.

Kortesjärveläinen Niilo Erkinheimo saavutti noin 180 sotalennolla 10 ja 3/4 ilmavoittoa, ja hävittäjä-äksälle myönnettiin ansiostaan VR4 tammenlehvällä ja VR4 sekä VM1 ja VM2.

Erkinheimojen suvussa on ollut sotalentäjiä myöhemminkin, kuten Erkki Niilo Erkinheimo (s.1935), everstiluutnantti evp ja Niilo Johannes Erkinheimo (s.1955), majuri evp ja liikennelentäjä; nuorempien pilottien etunimistäkin on pääteltävissä heidän suvuyhteytensä jatkosodassa edesmenneeseen sotalentäjä Niilo Johannes Erkinheimoon. Erkki Niilo Erkinheimon veli Aaro Erkinheimo (s. 1943) on käynyt Lnt-RUK 34:n ja on täysin palvelut liikennelentäjä. Erkki Niilon poika Eero Jaakko Erkinheimo on suorittanut LntRUK 58:n ja on kapteeni ilmavoimien reservissä.

Pakkolaskujen aiheuttajat

Niilo Erkinheimon pakkolaskun aiheuttajaksi on epäilty laakerivauriota ja siitä seurannutta kiertokangen katkeamista. Samanlaisen moottorivaurion on arveltu olleen syynä myös heinäkuussa 1943 sattuneessa, ylikersantti Lehdon Messerschmittin moottorin räjähdyksessä, jossa ohjaaja sai surmansa. Kuukausi Lehdon tapauksen jälkeen vääpeli Mauno Fräntilän MT-224 syttyi tuleen Suomenlahden yllä ja syöksyi maahan Malmin lentokentän eteläpuolella. Fräntilä pelastautui laskuvarjolla. Fräntilän koneturman aiheuttajaksi todettiin moottorin kiertokangen laakerin vaurioituminen, mistä aiheutui moottoripalo. Mainittakoon, että Niilo Erkinheimon surmanlennolla parinjohtajana lentäneen Onni Parosenkin hävittäjäkone koki vuotta aikaisemmin kärsinyt moottorivaurion ja ohjaaja suorittanut rajun pakkolaskun Fiat-koneellaan metsään; moottoririkon syyksi oli todettu kampiakselin katkeaminen.

Sotalentäjät-kirjaa voi tilata tekijältä.
Puh. 0400 191 914
seppo.takamaa@netikka.fi
Kirjan hinta postikuluineen 27,50 €

Konerohjolla korpeen ja sotavankeuteen

Eino Johannes Laakso syntyi 10.8.1912 Kortesjärvellä, mutta muutti Alahärmään, jonne hänen vanhempansa tulivat kansakoulunopettajiksi. Eino Laakso kirjoitti ylioppilaaksi Seinäjoen yhteislyseossa 1934. Hän suoritti Ilmailukoulussa Ilm. RUK 4:n ja heti sen perään kadettikurssi 19:n vuosina 1935–37. Aluksi Laakso palveli lentokonejohtajana LLV 16:ssa ja adjutantina LeR 1:ssä. Talvisodan alkuvaiheessa LLV 16:n lentokalustona oli muutama Englannissa kehitelty ja kooltaan erittäin iso, kaksipaikkainen ja kaksitasoinen Blackburn Ripon II -tiedustelukone (R=kaupunki Yorkshire). Riponeja valmistettiin Suomessa lisenssillä 30-luvun alkupuolella kahdessa erässä yhteensä 25, jotka voitiin varustaa yhdellä konekiväärillä. Riponin matkalentopeus oli maksimissaan 150 kilometriä tunnissa, ja kone sovellettiin rauhanaikaisiin tiedustelutehtäviin mutta huonosti sotaolosuhteisiin, vaikka oli käytössä vielä jatkosodan alkuvaiheissa.

Kone oli koitua Eino Laakson kohtaloksi, sillä hän lähti lentueenpäällikkönä itenäisyyspäivänä 1939 tähtäjäksi tiedustelulennolle ja määräsi Ripon-koneensa ohjaajaksi lentueensa vanhimman ja Laatokan koillispuolen maastot hyvin tutuvan, suojärveläisen lentomestari Viktor Törhosen. Sää oli huono, ja jo lähes tukossa olevasta kentältä startattuaan pakotti lumimyräkkä miehet kohta lähdön jälkeen pinta-lentoon.

Aikansa Ägläjärvien seudulla kierretyään oli yhä huonommaksi muuttunut keli pakottanut kaverukset lentämään puiden latvojen tasalla, jolloin olivat äkänneet maantiellä marssilla olleen vihollisen jalkaväkiosaston ja alkanee vetää konettaan nopeasti korkeammalle. Marssilla olleet sotilaat olivat alkanee ampua Riponia henkilökohtaisilla aseillaan sekä ”urkupyssyllä” (= nelipiippuinen venäläiskonekivääri), minkä seurauksena Ripon oli syttynyt jo ilmassa tuleen. Miehillä oli tullut kiire alas, mikäli mielivät henkikultansa säilyttää. Törhosen oli tehnyt rajun sivuluiskun, jonka päätteeksi jo yläsiivestä ja rungostaankin ilmiliekeissä ollut kone oli sakannut lumisen korpeen. Kone oli palanut korkealla liekillä, ja konekiväärin patruunat olivat alkanee räjähdellä. Palovammoja saaneet miehet

olivat kahlanneet, tullessa olevat lentoturkkinsa ja laskuvarjonsa sammutettuaan, syvässä hangessa Suojärveltä Tolvajärvelle johtavaa maantietä kohti. Palava kone ja patruunoiden räjähdysänet olivat opastaneet tusinan verran puna-armeijalaisia paikalle ja miesten perään. Laakso ja pahoin käteensä polttanut Törhosen saatiin kiinni ja talvisota oli heidän osaltaan ohi, mutta miehet palautettiin jo 20.4.1940 eli puolitoista kuukautta talvisodan päättymisen jälkeen.

Laiueen toinen Ripon menetettiin vajaan kahden viikon kuluttua samalla alueella. Väinö Olli Hallakorpi tähtäjänsä ja koneen kersantti Kauko Norvola ohjaajana olivat lähteneet Riponillaan tiedustelulennolle Laatokan koillispuolelle. Tehtävänä oli tiedustella vihollisen liikkeitä Ägläjärvien ja Suojärven alueilla, eli tehtävä oli ollut sama, mutta lentosää huomattavasti parempi kuin Laakson ja Törhosen huonosti päättyneellä tiedustelulennolla. Hallakorven kone katosi, eikä sen ja miehistönsä kohtalosta kuultu mitään koko talvisodan kuluessa. Riponin hylky ja Norvolan ruumis sekä Hallakorven hauta löydettiin vasta lokakuussa 1943 Suojärven pohjoispuolella sijaitsevan Moisionvaaran maastosta.

Jatkosodan aikaessa Eino Laakso toimi lentueenpäällikkönä LeLv 12:ssa (Fokker C.X ja Fokker D.XXI), jonka tehtävänä oli lentotiedustelu Itä-Kannaksella sekä Laatokan Karjalassa. Hänen pestinsä lentueenpäällikkönä keskeytyi pitkähköksi ajaksi, sillä ilmeisesti hyvin saksan kielen osannutta miestä tarvittiin ensin yhteysupseeriksi saksalaiseen 163. Jalkaväkidivisioonaan ja sen jälkeen Luftflotte 5:een Kemiin ja Rovaniemelle. Helsingissä alkutalven 1944 suurpommitusten aikana Laakso komennettiin yhteysupseeritehtäviin Ilmatorjuntamme ja saksalaisen, Malmin lentokentältä toimineen, yöhävittäjäyksikön välille. Jatkosodan ratkaisuvaiheissa Laakso toimi jonkin aikaa yhteysupseerina myös

tukenamme muutamia viikkoja taistelleessa Luftwaffen Lento-osasto Kuhlmeysssä.

Sotiemme päätyttyä kapteeni Eino Laakso oli lyhyen ajan puolustusvoimain va. komentajan, kenraaliluutnantti J. F. Lundqvistin adjutantina. Sotilasuransa Eino Laakso päätti Häv LLV 11:n komentajana, josta tehtävästä siirtyi vuonna 1949 majurina reserviin ja ylennettiin 1967 everstiluutnantiksi.

Ansiostaan Eino Laaksole myönnettiin VR3 ja VR4 molemmat miekkojen kera, Mm 1939-40 ja Mm 41-45, Saksan Rautaristi 2 sekä sotien jälkeen Reserviupseeriliiton kultainen ansiomitali.

Eino Laakso toimi kaksikymmentäviisi vuotta pankinjohtajana Kangasalla sekä Tampereella. Metsästysharrastuksistaan ”Jussi” Laakso palkittiin Suomen Metsästäjäläiiton kultaisella ansiomerkillä ja kutsuttiin vuonna 1991 Suomen Metsästäjäläiiton kunniajäseneksi.

Eino Johannes Laakso tuli matkansa päähän 26. huhtikuuta 2006.

Kadettipiirin nuorin upseeri

Tämän kirjoittaja palveli Tampereen Ilmatorjuntapatteristossa ollen vuonna 1963 koko Tampereen ison varuskunnan ainoa luutnantti entisen kauhavallaisen Matti Lumpeen saatua ylennyksen yliluutnantiksi. Nuorimpana kadettiupseerina sain suoraan pirullisen tehtävän pitää Pirkka-Hämeen kadettipiirin erittäin arvokkaassa vuosijuhlissa (vanhemmilla upseereilla prenikit juhla-asuissaan ja daameilla pitkät leningit) ”puheen naisille” sellaisella lisämääräyksellä, että kaulassani piti olla puuttuvia kunniamerkejäni korvaamassa silkkinauhaan pujotettu tutti ja puhe tuli ehdottomasti pitää tuollaisten. Jännitin esiintymistäni jonkin verran etukäteen – tottakai – mutta sopivat ruokajuomat erinomaisen juhla-ateriamme kyytipokina paransivat asemiani ja sain kuin sainkin tuon vaativan tehtävän kunnialla hoidettua. Puheen sanottiin myönteisenä ja jopa niin hyvin, että sain kunnianarvoiselta juhla-aiheelta raikuvat suosiosoitukset. Ja. ellen aivan väärin muista, oli Eino Laakso ollut ideoimassa tuon kadettijuhlan ohjelmaa, ja havaitsin hänenkin yhtyvän puolisonsa kanssa puheesta saamiini, ylenpalttisiin kiitoksiin!

Svenska dagen 2016

Årets svenska dag firades på traditionellt vis på Nylands brigad i Dragsvik. Firandet inleddes med visitering av paradtrupperna på brigadens flaggplan och en kort andakt hölls och Kommodor Kjell Törner höll ett tal till de trupperna och de inbjudna gästerna. Vid tillfället premierades aspiranter som uppnått goda resultat i reservofficersskolan, underseanter befodrades till sergeanter och några jägare till korporaler. Vid kaffetillfället efteråt delades stipendier åt personal och Siikajokikors med diplom åt personer som gjort sig förtjänta av korset däribland en Jakobstadsbo, Nicklas Gustafsson.

Siikajokikorsen

Siikajokikorsen kom till på initiativ av brigadkommandören Ossi Wuorehimo h R.W Stewen. Ändamålet är att främja sammanhållningen genom att premiera personer som tjänstgör eller har tjänstgjort vid brigaden eller har arbetat förtjänstfullt brigaden till frömmen.

Korset finns i tre klasser: onumrerade minneskor och vapenbrödratecken: tilldelas dels beväringar efter avlagd krigsmannaförskran, dels uniformerad och civilanställd personal.

Med diplom: tilldelas personerna exemplariskt har tjänstgjort vid Nylands brigad, i allmänhet tre års tid. Det finns i numrerade exemplar och beviljas av brigadkommandören på förslag av Siikajoki kom-

Förbimarschen redo att börja mottagare är Brigadkommandören och fyra tidigare kommandörer.

mittén. Även institutioner som har verkat eller arbetat till frömmen för brigaden kan komma ifråga.

Med svärd: tilldelas personer som synnerligen exemplariskt har tjänstgjort vid Nylands brigad, i allmänhet 15 års tid, eller har arbetat till frömmen för brigaden. Det finns i numrerade exemp-

lar och beviljas av brigadkommandören på förslag av Siikajokikommittén. Även institutioner kan i vissa fall komma i fråga. de personer eller institutioner som belönas bör tidigare ha blivit tilldelade Siikajokikorsen med diplom.

Text och bild. Rodney Strandvall

Nicklas Gustafsson väntar på sin tur. Brigadkommandör Kommodor Kjell Törner delar ut Siikajokikors med diplom åt socialkurator Jonas Streng.

Sotainvalidien joulujuhlassa arvokkaita huomionosoituksia

Krister Holmlund ja Aatto Mukari.

Vaasan alueen sotainvalidit viettivät 8.12. joulujuhlaa ravintola Strampenin viihtyisissä tiloissa.

Perinteisen joululounaan

ohella ohjelmaan sisältyi Jouluhartaus ja joulun tunnelmamuusikkia sekä yhteisiä joululauluja.

Juhlan yhteydessä so-

tainvalidipiiriin puheenjohtaja Markku Ranta luovutti kaksi arvokasta huomionosoitusta.

Sotainvalidi **Krister Holmlund**, kuvassa vasemmalla, sai vastaanottaa Sotainvalidien Veljesliiton korkeimman huomionosoituksen, Veljesliiton pienoislipun Vapaudenristin tunnukseksi ja nauhoilla. Samalla Krister Holmlund kutsuttiin liiton kunniakerron jäseneksi.

Sotaveteraani **Aatto Mukari** sai vastaanottaa sotainvalidien kultaisen ansiomerkin, tunnustuksena siitä suuriarvoisesta avusta, jolla Hän on tukenut sotainvalideja. RL

Pietarsaassa palkittiin itsenäisyyspäivänä

Palkitut Pietarsaassa – premierade i Jakobstad, vasemmalta/från vänster: Evert Rönnqvist, Andreas Rönnqvist, Jan-Erik Backlund. Foto Joakim Hansson.

Tunkkarista vuoden kouluttaja ja Hakkioista vuoden toimija Keski-Pohjanmaan KOTU-yksikössä

Veteliläinen vääpeli (res) **Perttu Tunkkari** on nimetty Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön vuoden 2016 kouluttajaksi.

42-vuotias Tunkkari on toiminut usean vuoden ajan vastuullisissa koulutajatehtävissä sotilaallisissa koulutustapahtumissa.

Kouluttajana Tunkkari on ammattitaitoinen, innostava ja vastuuntuntoinen. Erityisesti on mainittava hänen aktiivisuutensa oman ammattitaidon kehittämisessä. Tämä ilmenee kouluttajakoulutuksessa osoitetun aktiivisuuden lisäksi siinä, että hän seuraa herkeämättä puolustustekniikan kehitystä sekä hankkii tietoja eri asejärjestelmistä. Koulutustapahtumissa Tunkkari hyödyntää ja soveltaa

Perttu Tunkkari on vuoden kouluttaja.

Ville Hakkio on vuoden toimija.

hankkimaansa tietotaitoa laajasti

Kokkolalainen alikersantti (res) **Ville Hakkio** on nimetty Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön vuoden 2016 toimijaksi.

33-vuotias Hakkio on usean vuoden ajan toiminut vastuullisissa muonitustehtävissä Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön ja Pohjanmaan maanpuolustuspäivien harjoituksissa.

Tehtävässään Hakkio on ollut ammattitaitoinen, vastuuntuntoinen ja omaaloitteinen.

Toiminnastaan Tunkkari ja Hakkio ovat saaneet kiitetävää palautetta niin kurssilaisilta, kouluttajilta, muilta toimijoilta kuin puolustusvoimien valvojilta.

Traditionsföreningen bygger korsun i Bennäs

Traditionsföreningen för veteraner från våra krig, i korthet kallad traditionsföreningen, har som en av sina uppgifter att bevara veteranernas traditioner. Föreningen har tidigare ställt ut en pansarvärnskanon i Sisbacka, Purmo. Den påminner om Kanonkompaniet i IR 61, som bestod av Purmo och Essebor.

En längre tid har vi sökt ett lämpligt objekt för att hedra artilleristerna från nejden, speciellt Pedersöresektionen, tunga fyran, som till största delen bestod av Pedersörebor. I slutet på 2015 köpte vi en 6 tums haubits, 152H 09-30, som den officiellt heter, av samma

typ som tunga fyran använde. Den finansierades med hjälp av kommunerna i nejden och privata sponsorer. En lämplig plats för pjäsen hittades i Bennäs, vid ankdammen. Arbetsnamnet blev "Stödjepunkt ankdammen". Då planen på kanonen blev känd, väckte Christer Nylund tanken på att en korsu kunde byggas i samband med pjäsen.

Problemet med många korsuprojekt som byggts som minnesmärken efter kriget, är att de lätt ruttnat och förstörts under åren. Under kriget byggdes de ju inte för att bevaras för eftervärlden, då granaterna visslade runt öronen var det viktigaste att

få skydd och klara livhanken. Korsun i Bennäs planerades och byggdes med tanken att den skall finnas minst 50 år på plats.

Grunden dränerades och fyllningen kring korsun ventilerades så att fukt inte kan tränga in i korsun. Korsun kommer inte att vara öppen för allmänheten utan visas enligt överenskommelse för skolklasser och andra intresserade grupper, som en påminnelse om vilka förhållanden soldaterna levde i vid fronten.

Korsun dimensionerades för ett pjäsmanskap på ca. 10 personer. En planeringsgrupp tillsattes för de förberedande sonderingarna,

Pedersöre kommun gick välvilligt med som partner då ansökan om deltagande i Finland 100 år insändes till statsrådet. Kommunen har också varit byggherre och stått för planeringen och nödvändiga tillstånd. Traditionsföreningen har ställt upp med talkofolk och skaffat sponsorer. Korsun timrades upp i två olika delar på "torr" mark och flyttades till platsen med lyftkran.

Själva timrandet gick på 2 veckor, med hjälp av ett 20 tal talkojobbare, en del timrade och andra stod för rensningen av elstolparna från allt järn och skrot som fanns i dem. Bengt Hägg-

man har varit byggmästare för arbetet och skaffat material och Christer Nylund har basat över talkojobbarna.

Johan Fors, Klas Sandvik, Boris Kolam, Sture Nyman och Hans Särs från Terjärv, Peter Krohn Göran Lillkåll, Per-Axel Elvström, Stig-Olof Svanbäck, Henrik Åkerblom, Dage Wikström, Max Roslund, Sixten Finnholm, Ralf Lindfors, Bengt Häggkvist och Henrik Lassfolk från Jakobstad och Pedersöre ställde upp i alla väder och såg till att arbetet löpte. Själva höll jag också i en hammare och vilade mig mot spadskaftet.

Grävmaskinsföraren Christian Flink skötte gräv-

ningsarbetet med den äran och krossgrus levererades av Gullmar Söderlund.

Stolparna hade donerats av kommunen och de lokala elbolagen och fanns på nära håll. Till sommaren 2017 så skall haubitsen målas och ställas ut på de granitblock som grävts ner på kullen, invigning planeras till augusti och skall föregås av en utställning på Kulturhuset Ax i Bennäs, där bildmaterial från tunga fyran krigsskådeplatser skall visas. Karhumäki, Poventsa och Stalinkanalen var några av platserna där det stridit. **Sten Pettersson**, Traditionsföreningens ordförande

Itämeri – muutakin herkkää kuin luonto

Turvallisuuspoliittinen luento: Kaliningrad ja Suwałkin aukko – Baltian avain

Kokkolan kaupungintalon Öja-kabinetissa pidettiin turvallisuuspolitiikan liittyvä luentotilaisuus torstaina 13.10.2016. Tilaisuuden järjestivät Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikkö, Kokkolan Reserviupseerit ry ja Keski-Pohjanmaan Meripuolustajat ry.

Luentoyleisö osallistui aktiivisesti keskusteluun, sillä avoimia kysymyksiä Itämeren alueen nykyongelmista on ihan riittämiin kaikissa sen rantavaltioissa.

Kaliningrad

Illan luennoitsija Robin Häggblom, ”Corporal Frisk”, aloitti kertomalla Kaliningradin historiasta ja lopulta päädyttiin sen hetkiin (lokakuu 2016) otsikoihin ohjusten siirroista ja ilmatilaloukkauksista. Kaikki kansainvälistä huomiota herättäneet tapaukset liittyvät jollain tapaa toisiinsa, ja eri osapuolet reagoivat herkästi omien etujensa mukaisesti. Illan kuluessa selveni käsitys, että myös Suomi on vakavien kysymysten edessä mahdollisessa kriisitilanteessa.

Sitä mukaa kun Venäjän ja Naton väliset suhteet ovat huonontuneet, huomion kiinnittynyt yhä enemmän Itämeren kaakkoiskulmaan, Kaliningradiin ja Puolan ja Liettuan väliseen raja-alueeseen. Kaliningrad on Venäjän Itämeren laivaston tärkein tukikohta, ja sen sijainti antaa Venäjälle sen ainoan mahdollisuuden häiritä Naton liikennettä Itämerellä mahdollisen sodan aikana. Tätä tarkoitusta varten Venäjä on siirtänyt ja harjoitellut erittäin pitkälle kantavien meri- ja ilmatorjuntaohjusten, mm. Iskander-ohjusten siirtämistä alueelle. Ohjuksien kantama riittäisi arvioiden mukaan Kaliningradista jopa Berliiniin, Tukholmaan ja Helsinkiin, sekä koko Puolan alueelle.

Suwałkin aukko

Kaliningradin ja Valko-Venäjän välille jää noin 65 km leveä alue, jossa kulkee Liettuan ja Puolan välinen maaraaja. Tämä niin kutsuttu Suwałkin aukko on ainoa kaista Baltian ja muiden Manner-Euroopan Nato-maiden välillä, ja siksi erittäin tärkeä alue, jos Nato

Suwałkin aukko on ainoa kaista Baltian ja muiden Manner-Euroopan Nato-maiden välillä.

”Corporal Frisk”, kokkolalainen DI, meriteollisuusalan projektipäällikkö ja kansainvälisestäkin seuratu turvallisuuspolitiikan bloggari, Robin Häggblom.

Kokkolan kaupungintalon Öja-kabinetti kävi ahtaaksi, kun lähialueemme turvallisuusasioista kiinnostuneet reserviläiset saapuivat kuulemaan turvallisuuspolitiikabloggari ”Corporal Friskin”.

haluaa lähettää vahvistuksia tukemaan Baltian maiden omia armeijoita. Kaliningradin ohjusten tarkoitus on selvästikin vaikuttaa Naton suunnitelmiin. Suwałkin aukolla puolestaan on Natolle kaksitahoinen merkitys hallita alueen maaliikennettä.

Lisää tietoa

Luennon aikana monet nykyisen sodankäynnin termit, esim. A2/AD-kupla,

mekanisoidut divisioonat, häivetekniikka jne. selvensivät alueen erityisluonnetta osana eurooppalaista turvallisuuspolitiikkaa.

Koska illan luento oli hyvin seikkaperäinen ja sisälsi paljon tarkkaa yksityiskohtaista tietoa ja kuvia, niin asi-

asta enemmän kiinnostuneiden kannattaa vierailla nettissä osoitteessa: <https://corporalfrisk.com/2016/08/11/kaliningrad-and-the-suwaliki-gap-a-look-from-the-other-side/>

tai googlettaa: ”Kaliningrad and the Suwałki Gap

– a look from the other side”.

Lisää Robin Häggblomin, ”Corporal Friskin”, blogeja löytyy osoitteesta: <https://corporalfrisk.com/>

Kuvat ja teksti: Jouko Liikanen

36. Pohjoismaiset Kiltapäivät kutsuu – tulethan mukaan! Halmstad kallar! –är du redo?

Ensi kesänä on Ruotsin veljesjärjestömmme Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund SMKR nimisen järjestön vuoro järjestää Pohjoismaiset Kiltapäivät. Kiltapäivät järjestetään Ruotsin lounaisrannikolla sijaitsevassa Halmstadin kaupungissa yhteistyössä Luftvärnsregementet Lv6:n kanssa. Suomen delegaation suuruus voi olla korkeintaan 60 henkilöä, miehiä ja naisia.

Kieliasiat hoidetaan yksinkertaisesti siten, että Suomen delegaatiossa on entinen ammattipuolustaja, joka toimii suomentajana ja myös Lv6:ssa on kolme suomenkielistä kouluttajaa jotka toimivat kanssamme mahdollisuuksiensa mukaan.

Suomesta järjestetään linja-automatka jonka kokonaisuus on 160 €. Hinta sisältää laivassa 2 hh, ilta- ja aamupalan mennen – tullen. Kovan tarjouksilpailun jälkeen on valittu Finnlines Naantalista – Kapellskäriin (myös halvin taxfree Ahvenanmerellä) ja linja-autoliikenne Oravaisten Liikenne Oy:ä 57 paikkainen linja-auto kaikkine mukavuuksineen. On suunniteltu että linja-autoon saataisiin noin 40 matkustajaa. Osan Suomen delegaatiosta arvioidaan käyttävän omaa autoa ja osa lentokonetta Göteborgiin. Linja-automme lähtee Vaasasta 13.6.2017 klo 15:10 Kaupungintalolta. Ajamme eurooppatie 8:aa Kristiinankaupungin, Porin, Rauman, Laiteilan ja Mynämäen kautta Naantaliin.

Mahdollisuuksia on hypätä kyytiin matkan varrelta. Pohjois-, Sisä- ja Etelä-Suomesta on arvioitava missä liittyy matkaan. Matkan kokonaisuus pysyy aina samana.

Naantalissa ollaan klo 20:15 ja laiva lähtee klo 22:45. Matkustajat istuvat linja-autossa kun ajetaan laivaan. Suomessa ollaan takaisin 19.6.2017 aamulla.

Ilmoittautuminen tilausmatkalle tehdään s-postitse per-eflof.bostrom@hotmail.com ja lisätietoja saa soittamalla Per.Elof Boströmmille joka toimii matkanohtajana 040 708 8030.

Tilauksmatkan järjestäjänä on Vaasan Kiltapiiri r.y. ja matkakustannus on maksettava kiltapiiriin tilille joka ilmoitetaan osanottajille.

Kiltapäivien kustannus on ilmoitettu 3000 Skr. Kurssista riippuen noin 300 €. Kiltapäivien osanottomaksu maksetaan Maanpuolustuskiltojen liitolle (MPKL) toiminnanjohtaja Henry Siikanderin ohjeiden mukaisesti.

Alustava ohjelma 36. Pohjoismaisilla Kiltapäivillä 2017 (14.-18.6.2017)

Keskiviikko (14.6.)

15:00 alkaen saapuminen, ilmoittautuminen, maajoittautuminen (infocenter). Messi auki 23:00 asti. Tarjolla perunasalaattia ja grillattavaa.

Torstai (15.6.)

08:05 Lippujen nostoseremonia. Ilmatorjuntarykmentti Lv6 toivottaa tervetulleiksi.
08:30 Bussikuljetus Norre Katts'n puistoon.
08:45 Seppeleenlasku veteraanikivelle.
09:00 Avajaismarssi Suurtorille. soitto-kunnan tahdittamana.
10:00 Halmstadin kaupungin vastaanotto. Raati-huoneella.
11:00 Bussikuljetus ilmatorjuntarykmentti Lv6:teen.
11:30 Lounas.
12:30 Neljä vierailukohdetta (ryhmittäin)
1. Vierailu varuskunnan museossa.
2. Materiaalinäyttely kasarmien pihassa.
3. Esitys ilmatorjunta-aselajista kasarmien aulassa.
4. Tutustuminen ilmatorjunta-aselajin kokoelmiin. Skedalahed'ssa.
18:00 Päivällinen. Ilanvietto messissä.
21:00 Liput lasketaan (Ruotsin kiltajärjestö hoitaa).
23:00 Messi suljetaan.

Perjantai (16.6.)

08:15 Lippujen nostoseremonia. (trumpetisti paikalla).
08:30 Bussikuljetus Ängelholmiin.
09:30 Vierailu ilmailumuseossa – lentonäytös JAS 39.
11:30 Lounas museossa.
12:30 Bussikuljetus Halmstadin kaupunkiin.
14:00 Vierailu laivaston korvetilla.
15:00 Vapaa-aikaa kaupungissa.
17:00 Bussikuljetukset rykmenttiin.
18:00 Grillausta sotilaskodissa – messi auki. Maiden välisen ampumakilpailun osallistujien esittely.
21:00 Liput lasketaan (Ruotsin kiltajärjestö hoitaa).
23:00 Messi suljetaan.
(Perjantain ohjelma viedään läpi kahdessa ryhmässä siten, että toinen ryhmä menee ensin ilmailumuseoon ja toinen Halmstadiin tutustumaan korvettiin. Vaihdo tapahtuu lounaan jälkeen.)

Lauantai (17.6.)

08:15 Lippujen nostoseremonia. (trumpetisti paikalla).
08:30 Bussikuljetus. Puolustusvoimien Teknilliseen Kouluu (FMTS).
08:45 Materiaaliesittely. MTS "rullaa ulos" hävittäjä JAS 39:n. Veteraanikone laskeutuu koulun kentälle. Samaa aikaa maiden välinen ampumakilpailu rykmentin ampumaradalla.
10:30 Veteraanikoneen lentonäytös.
13:00 Lounas Teknillisellä Koululla.
13:45 Bussikuljetus linnan alueelle.
14:00 Kuvernöörin vastaanotto.
16:00 Bussikuljetus rykmenttiin.
17:00-17:40 Puolustusministerin tai hänen edustajansa luento.
18:30 Siirtyminen juhlaillalliselle.
21:00 Liput lasketaan (Ruotsin kiltajärjestö hoitaa). Mahdollisesti tattooesitys.
24:00 Messi suljetaan.

Sunnuntai (18.6.)

08:00 Aamiaisen.
09:00 Vuodevaatteiden yms. luovutus ja kotiinlähtökuljetukset.
Pukukoodi: Torstai 15.6. aamupäivällä tumma puku, isot kunniamerkit. Lauantaina 17.6. juhlaillalliselle tumma puku, isot kunniamerkit. Muuten vapaa-ajan asu ja mukavat jalkineet.
Muu varustelu: Munalukko, passi (välttämätön) ja käteistä Ruotsin kruunuja.

Kiltapäivät 2019 järjestetään Norjassa ja 2021 on Suomen vuoro ja Tanskan 2023. Tervetuloa mukaan!

Per-Elof Boström

MPKL:n liittohallituksen, ja Vaasan Kiltapiirin pj

Samarbetet mellan Finland och Sverige är alltmer aktuellt i en värld av större osäkerhet.

Även det frivilliga försvarsarbetet medverkar i samarbetet.

Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund (SMKR) kallar oss nu till 36:e Nordiska Militära Kamratföreningsmötet. Mötet genomförs i Halmstad 14 – 18 juni 2017.

Vi är välkomna till Luftvärnsregementet Lv6.

Vi kommer inte enbart att uppleva luftvärn utan även hur utbildningen inom strategiska sektorer är utformad i vårt västra grannland. Vi kommer att få prova på hur utbildningen är anordnad och de mest vågade av oss får prova på simulatorer för jaktflyg, helikopterflyg och givetvis flygledning. Men det finns också lugnare områden, som fantastiska samlingar av flyg, kanoner och informationsinhämtningsapparater.

Sverige har inte brist på material! Och vi kommer att kunna se det!

Nu presenterar jag programmet så som värdarna noterat det:

Reserarrangemanget:

Har du nu blivit "biten" av det fantastiska programmet, som jag lovar innehåller mer intressanta och speciella delar än vad här kan presenteras. Då är du välkommen med på den bussresa till resmålet, som vi inom Vasa Gilleströmmen r.f. genomför. Resan startar vid Vasa stadshus 13.6.2017 kl. 15:10. Vi stannar på alla de möjliga platser på vägen där deltagare kan tänkas stiga på!

Vi har kontrakterat Oravais Trafik. En 57 personers buss, med alla bekvämligheter och servicemöjligheter.

Vi har avtalat med Finnlines och lämnar landet från Nådendal 13.6.2017 kl. 22:45. Ombord väntar oss en dubbelhytt och ett kvällsmål. På morgonen innan vi når Kapellskär intar vi en stärkande frukost.

I Halmstad är vi i lämplig tid inför 14.6.2017 kl. 15 eller strax därefter.

Meddela om intresse att vara med på arrangemanget till per-eflof.bostrom@hotmail.com så fort som möjligt.

Kostnader:

Bussresan tur/retur med 2ph, kvällsmål och morgonmål 160,00 €. Konferensavgift

Preliminärt program Nordiskt möte 2017

Program onsdag (14 juni)

Från 15:00 Ankomst, anmälan, inkvartering. Plats Infocentret. Samvaro på soldatmässen. Grillat och potatissallad. Öppet till 23:00.

Program – torsdag (15 juni)

08:05 Uppställning – flaggceremoni (musikkår). C Lv 6 välkomnar. C SMKR välkomnar.
08:30 Busstransport till Norre katts park.
08:45 Kransnedläggning nationsvis. vid veteranstenen.
09:00 Fotmarsch till Stora torg med musikkåren. i täten. Fanor/standar ur Lv 6, FMTS, MHS H., kamratföreningar. Nationsflaggor i täten.
10:00 Uppställning framför rådhuset. Borgmästaren (motsv) talar. – kommunens mottagning. Information om kommunen.
11:00 Busstransport till Lv 6.
11:30 Lunch.
12:30 Fyra stationer (arbetsgrupp 3). Station 1: Besök på garnisonsmuseet. Station 2: Materielutställning på kaserngården. Station 3: Föredrag om luftväret i aulan. Station 4: Besök luftvärnssamlingarna. på Skedalahed
18:00 Middag.
Kväll Soldatmässen öppen. 21:00 Flaggorna halas genom SMKR:s försorg.
23:00 Soldatmässen stänger.

Program – fredag (16 juni)

08:15 Uppställning – flaggceremoni (trumpetare).
08:30 Busstransport till Ängelholm.
09:30 Besök på flygvapenmuseet. – flyguppvisningar JAS 39.
11:30 Lunch på museet.
12:30 Busstransport till Halmstad.
14:00 Besök på flottans korvett i hamnen.
15:00 Fria aktiviteter – buss till Lv 6 erbjuds.
17:00 Buss till Lv 6 erbjuds.
18:00 Grillning i soldatthemats regi – soldatmässen öppen.
Uttagna skyttar presenteras.
21:00 Flaggorna halas genom SMKR:s försorg.
23:00 Soldatmässen stänger (programmet kan eventuellt genomföras i två täter, en tät börjar i Halmstad och en tät åker till Ängelholm med byte under lunch)

Program – lördag (17 juni)

08:15 Uppställning – flaggceremoni (trumpetare).
08:30 Busstransport till FMTS.
08:45 Materieförevisning FMTS. FMTS bör "rulla ut" en JAS 39. Veteranflyget kan landa på FMTS. Kan P 7:s veteraner visa vagnar? Samtidigt genomförs skjutmoment med 16 tävlande enligt särskilt program.
10:30 Flyguppvisning av veteranflyget
13:00 Lunch på FMTS.
13:45 Busstransport till slottet.
14:00 Landshövdingens mottagning.
16:00 Buss till Lv 6.
(här bör ombyte till middag genomföras)
17:00 Föredrag av Försvarsminnen alt ersättare
17:40 18:30 Platserna intagna för Högtidsmiddag i militärrestaurangen – fortsatta aktiviteter på officersmässen.
21:00 Flaggorna halas genom SMKR:s försorg.
Täpö genomförs med trumma & trumpet?
24:00 Mässen stänger

Program – söndag (18 juni)

08:00 Frukost.
09:00 Återlämning av besöksstillstånd, sängkläder med mera.
Hemtransporter.

3000,00 SKR ca 300 €.

Närmare information och anmälan till per-eflof.bostrom@hotmail.com 040 708 8030

OBS! I Halmstad väntar både 91 Karlsson och Manerheim!

VUORI16 – suojauskomppania hioi taitojaan

- Eiköhän panna nuo hämähäkit ja puomit eri paikkaan tänä vuonna, että saajaan vähä erilaisempi tuntu harjoitukseen! ehdotti kulunvalvontapaikan perustamiseen määrätty partiojohtaja kavereilleen. Ja niin tehtiin, improvisaatio toimi, ja uudessa paikassa jokainen taistelija joutui miettimään omaa rooliaan hiukan eri tavalla.

Tehtävä ja tavoite

VUORI16-harjoitus kuului puolustusvoimien tilaamaan sotilaalliseen koulutukseen, jossa painopiste oli huollon suojaamiseen liittyvissä tehtävissä ja taistelijan nykyisen taistelutavan mukaisissa perusasekäsitteilytaidoissa.

Tavoitteena oli, että koulutettavat oppivat suojauskomppanian kokoonpanon ja sen yleisen toiminnan sekä osaavat toimia sen osana. Koulutettavien tuli myös hallita perusteet nykymuotoisista perusasekäsitteilytaidoista, partio toiminnasta, radioviestinnästä ja toiminnasta kulunvalvontapaikalla. MPK:n Pohjanmaan maanpuolustuspiirin Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön kouluttajat ottivat jälleen tehtävän vastaan, ja harjoitus toteutettiin sellaisella ammattitaidolla, josta myös puolustusvoimien edustajat antoivat kiitosta. Kaiken etukäteen harjoitukseen tilatun materiaalin toimitti Kainuun prikaati, 3LOGR ja MPK:n K-P koulutus- ja tukiyksikkö.

Tässä harjoituksessa oli jälleen mukana Nuorten maastokurssi, joka kuuluu varautumisen ja turvallisuuden koulutuksiin. – Toista kertaa olen tällaisella kursilla, ja oli mukavaa, kun sain Villen kaveriksi, kertoi haapajärvinen lukiolainen Lauri. – Patikoimassa ollaan käyty aikasemmin monta kertaa, vahvisti siihen Ville.

Rutiinit hallinnassa

Kun vanhat tekijät ovat asiassa, niin suuren joukon perustaminen sujuu ongelmitta. Silloin tiettyssä paikassa, tietynä päivänä ja kellonajona, varusteet ja sotilaat kohtaavat toisensa. VUORI16:n johtajana toimi tänä vuonna luutnantti (res.) Sami Salmu, joka otti harjoitusjoukot hallintaansa niiden varustautumisen jälkeen.

Yliluutnantti (res.) Harri Haanpää toimi harjoituksen vääpelinä. MPK:n Pohjanmaan maanpuolustuspiirin piiripäällikkö Jukka Torppa ja puolustusvoimien edustaja

Omaan tahtiin, saa ampua! Monipuolinen ampumakoulutus ja riittävä harjoittelu pitävät reserviläisten taidot yllä. MPK:n harjoituksissa a-tarvikkeita yleensä riittää.

puhuttelivat harjoitusjoukot, jonka jälkeen reserviläiset ja kalusto siirtyivät moottorimarsseina useiden kilometrien päässä olevaan kohteeseen, suojeltavaan huollon tukikohtaan.

Sopeutuminen vallitseviin olosuhteisiin

Illan jo hämärtyessä haapajärvistä ja ylivesikalaisista lukiolaisista muodostunut maastokurssi pääsi maastotela-ajoneuvolla omalle leiriytymisalueelleen. Myös huollon suojausjoukot saapuivat sovitulle alueelle ja alkoi tukikohdapatalvelu. Ensimmäiseksi piti saada teltat pystyyn, pimeässä yhteistyötaitot ja kokemukset olivat avuksi. Puita pilkottiin kamiinaan, lyhtyjä syyteltiin ja sammutusvettä-

kin tarvittiin teltoille, kaiken varalta. – Eiköhän me tällä pärjätä, ja omat valot siihen päälle! hoksautti Tampereelta saakka harjoitukseen saapunut reserviläinen.

MPK:n Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikön talousryhmä alikersantti (res.) Hannu Korhosen ja Ville Hakkion luotsaamina oli sijoittunut hyvissä ajoin paikalle, ja vesi iltateetä ja -kaakaota varten oli jo valmiina. Iltpala nautittiin keinovalossa, täysikuu ei ollut vielä ehtinyt korkeuksiinsa.

Rastilla toiselle käy suojamiehen tie

Perustamispaikan ampumarata oli näyttämönä, kun reserviläiskouluttajat aloittivat oman erikoisosaamisensa opettamisen harjoitusjoukoille. Samaan aikaan muu-

taman kilometrin päässä metsässä nuoret maastokursilaiset aloittivat kurssiinsa kuuluvan vaelluksen.

Taisteluasiapu on viime aikoina ollut yksi reserviläisiä eniten motivoineista koulutuksen osa-alueista. Vääpeli (res.) Toni Haukurauma näytti hoitoalan ammattilaisen ottein, kuinka kentällä voidaan vammautuneita haavoittuneita hoitaa tehokkaasti, miehiä ja voimia säästäten.

Jotta koulutus olisi tehokasta, jokainen joutui opettelemaan ensiavun antamisen itselleen, ja kuinka taistelu- ja haavoittuneiden autetaan vakavankin haavoittumisen jälkeen. Näillä opeilla ja uudentyyppisillä ensiapuvälineillä pidetään taistelumoraalia ja -kykyä yllä, ihmishenkiä säästäten.

Vääpelit (res.) Tuomas Suvanto ja Perttu Tunkkari harjoittivat omilla rasteillaan uuden taistelutavan edellyttämiä ampumaotteita ja asekäsitteilyä. Harjaantuminen ja suoritusvarmuus jäävät selkärankaan vain toistoja tehden. Lippaan vaihtaminen kesken suoritusten opitaan sekin vain harjoittelemalla.

Ruutiaseiden käyttö kuuluu oleellisena osana sotilaallisiin harjoituksiin, ja on luonnollisesti sellainen taito, jota ylläpidetään vain ampumalla. Sotilasmestari (res.) Antti Wall ohjeisti koulutettaviaan monivuotisella kokemuksella antamalla varmuudella ja antoi tarvittaessa kädestä pitäen ohjeita rynnäkökiväärin tähtäinten säätämiseen.

Parhaat ampujat palkittiin harjoituksen loppupuhuttelussa. Ykköseksi ylsi K. Laaksonen 91 pisteellä, toisen sijan vei Siirtola 90 pisteellä, koska hänellä oli yksi kymppi enemmän kuin samalla pistemäärällä kolmanneksi tulleella S. Rönigällä. Tukikohdassa huollon suojaukseen liittyvää koulutusta

Yksikön huolto täytyy suojata samoin kuin kaikki muutkin sen toimivat osat. Omien ja muiden liikkujien asiat tarkistetaan kulunvalvontapaikoilla, joita alueella voi olla useampiakin. Yliluutnantti (res.) Rodney Strandvall koulutti kulunvalvontapaikan perustamisen periaatteet ja kuinka siellä toimitaan. Korpraali (res.) Henry Leppänen toimi jä-

mäkkänä apukouluttajana.

Samaan aikaan luutnantti (res.) Juho Jänkä ja vääpeli (res.) Perttu Tunkkari kävivät oman ryhmänsä kanssa seikkaperäisesti läpi aluepartioitten toiminnan ja tehtävät, kuinka eri henkilöt kohdataan ja puhutellaan, kulkuoikeudet tarkastetaan ja tarvittaessa suoritetaan kiinniotto ja henkilötarkastus.

Nopea ja varma viestintä komppaniasotilla tulee jokaisen taistelijan hallita, niin myös huollon suojauksessa. Luutnantti (res.) Juho Jänkä koulutti VIRVE-radioiden käytön useammalle ryhmälle erikseen, samoin kuin vääpeli (res.) Tuomas Suvanto voimankäytön perusteet omalla rastillaan lähimaastossa.

Tilanne päällä

Kaikki edellä opittu ja harjoiteltu oli hyvässä muistissa, kun yksikön päällikkö antoi reserviläisjohtajille käskyn laatia suojaus suunnitelma huollon alueelle. Toiminta alkoi välittömästi, aluepartiot lähtivät liikkeelle, ja perustettiin kaksi kulunvalvontapisteä alueelle johtavien teiden risteyskohtiin. Kaikista alueella liikkuvista ajoneuvoista ja henkilöistä ilmoitettiin johtopaikalle ja kulkuoikeudet tarkistettiin.

Aluepartiot tavoittivatkin kaksi epäilyttävää henkilöä, joista toinen osoittautui omin lupineen liikkuneeksi marjastajaksi, mutta toinen aiheuttikin enemmän ongelmia, sillä häneltä löytyi ase ja räjähteitä repusta. Koulutus ja reserviläisten oikeaoppinen toiminta esti vahingontekijän pääsyn syvemmälle huollon elintarvikkeille paikoille ja laitteille.

Harjoituksen toimintavaihe oli ohi, seurasi palautepalaveri. Siinä kerrattiin tilanteiden toimivuus kulunvalvontapisteissä ja aluepartioinnissa, ja kaikki mahdolliset puutteet ja muut havainnot tuotiin esille. Myös johtajat, kouluttajat ja maalihenkilöt antoivat oman palautteensa soveltavassa väiteessä havaitsemistaan suoritusvirheistä. Palkitsemiset VUORI16-harjoituksen loppupuhuttelussa palkittiin kaksi pitkän linjan reserviläistä, ylivääpeli (res.) Onni Mäenpää ja alikersantti (res.) Rainer Artismaa, jotka ovat osallistuneet jokaiseen 15:een VUORI-harjoitukseen. He ovat palkintonsa ansainneet!

Kuvat ja teksti:
Jouko Liikanen

Oulun Sotilaskoti oli nyt toista kertaa mukana VUORI-harjoituksessa. Asiakkaita riitti sekä maastossa että harjoituksen purkupaikalla, välillä myös makeannälkäisiä ampiaisia.

Toisella kulunvalvontapisteellä on tavoitettu epäilyttävä henkilö, jolla ei ollut kulkulupaa eikä henkilöllisyyspapereita. Toimiva johtaja suorittaa ruumiintarkastuksen, poistaa henkilön hallusta löytyneen puukon ja ottaa yhteyden johtopaikalle jatkotoimenpiteitä varten.

UUORI16-harjoituksessa kouluttajana toiminut reservin yliluutnantti Urho Moilanen toi Nuorten maastokurssin harjoittelemaan tulentekoa metsästysmajan maastoon. Sytykkeitä ja kuivia oksia oli jo tullessa kerätty maastosta, nyt tarvittiin vain magnesiumtikku, puukko ja oikeat otteet tulen virittämiseksi.

Perustamisalueen ampuaradalla kohdistetaan aseet ja suoritetaan harjoitukseen kuuluvat makuu-, polvi- ja pystyasentoammunnat. Jokainen taistelija pyrkii omaan parhaaseen tulokseensa, ja parhaat ampujat palkitaan loppupuhuttelussa.

Reservin yliluutnantti Perttu Erkkilä on "haavoittunut" vasempaan käsivarteensa, jossa on nyt kiristyside paikoillaan. Tiukassa tilanteessa taistelu voi jatkua yksikätisenäkin, kun osaa vaihtaa lippaan ja virittää rynnäkkökiväärin tukea käyttäen.

Päätäväinen suomalainen taistelija. (Reservin korpraali Henry Leppänen).

Voimankäytölle on perusteet, ne on hallittava niin siviilissä kuin tositoimissa kentällä. Kaikkia oppitunteja ei tarvitse pitää sisällä luokkatiloissa, kouluttajalla on mahdollisuus valita.

Henkilö- ja joukkuekohtainen materiaali on lastattu maastokuorma-autoihin, seuraava kohde on maastossa varsinaisella harjoitusalueella.

Syntymäpäiviä – Födelsedagar 2017

Reserviläisliitto

50 vuotta

Niemonen Paavo Petteri	11.2.	Perhon Reserviläiset
Koskela Juha	20.2.	Haapajärven-Reisj. Res. Ry
Liljeblad Tero	21.2.	Haapajärven-Reisj. Res. Ry
Anias Risto Pekka	8.4.	Kalajoen Reserviläiset Ry.
Sepponen Jani Juhani	13.4.	Pietarsaaren Seudun Res. Ry
Suhonen Vesa	11.5.	Nivalan Reserviläiset Ry
Hannula Jari Pekka Matias	16.6.	Ylivieskan Reserviläiset Ry
Niemimäki Kimmo	31.8.	Nivalan Reserviläiset Ry
Säippä Simo Lauri Johannes	13.9.	Kälviän Reserviläiset Ry

60 Vuotta

Kivelä Heikki	18.1.	Kälviän Reserviläiset Ry
Lahti Sampo Tapio	18.1.	Evijärven Reservinliups. Ry
Lapinoja Reijo Jaakko	21.1.	Kalajoen Reserviläiset Ry.
Sillanpää Risto	21.1.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Saari Mikko Tapio	10.2.	Kälviän Reserviläiset Ry
Sirkka Kim-Stephan	13.2.	Pietarsaaren Seudun Res. Ry
Oksanen Kari	17.4.	Perhon Reserviläiset
Olkkola Juhani	18.4.	Toholammin Reservinliups. Ry
Andersson Kristiina	5.5.	Kälviän Reserviläiset Ry
Pesonen Raimo Juhani	13.5.	Pyhäjärven Reserviläiset Ry
Hakkarainen Erkki Johannes	21.5.	Kälviän Reserviläiset Ry
Smeds Kaj Henrik Martin	14.6.	Pietarsaaren Seudun Res. Ry
Korhonen Mauno	18.6.	Sievin Reservinliups. Ry
Rahkola Juha Matti	27.8.	Kalajoen Reserviläiset Ry.
Landin Kari Antero	2.9.	Kannuksen Reserviläiset Ry
Olli Ari Allan Mainio	12.9.	Pietarsaaren Seudun Res. Ry
Iivari Hannu Olavi	26.9.	Kälviän Reserviläiset Ry
Estala Petri Allan	29.9.	Pietarsaaren Seudun Res. Ry

70 Vuotta

Tiainen Pekka	8.1.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Ylitalo Mauri	10.1.	Kalajoen Reserviläiset Ry.
Olkkonen Raimo	18.1.	Haapajärven-Reisj. Res. Ry
Takalo Voitto	25.1.	Pietarsaaren Seudun Res. Ry
Mustonen Matti Antero	17.3.	Kalajoen Reserviläiset Ry.
Åkerblom Måns Oskar	26.3.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Halmetoja Jaakko	24.4.	Nivalan Reserviläiset Ry
Leppäkari Markku	10.5.	Kälviän Reserviläiset Ry
Sundqvist Kurt Håkan	17.5.	Pietarsaaren Seudun Res. Ry
Stolp Antti	1.6.	Kalajoen Reserviläiset Ry.
Ylikoski Kalervo	25.7.	Pietarsaaren Seudun Res. Ry
Saari Niemi Esa Juhani	29.7.	Kalajoen Reserviläiset Ry.
Krapu Kari Kalevi	4.8.	Nivalan Reserviläiset Ry
Keränen Markku Juha Elias	24.8.	Sievin Reservinliups. Ry
Vuorinen Jouko Olavi	24.8.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Karjula Esa Heikki	30.9.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Näsi Heimo Juhani	9.11.	Pietarsaaren Seudun Res. Ry
Vauhkala Kalevi	18.11.	Nivalan Reserviläiset Ry

75 Vuotta

Kippo Heikki Juhani	20.1.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Jakamo Kari Antero	18.2.	Pietarsaaren Seudun Res. Ry
Korkiakoski Valio	26.3.	Nivalan Reserviläiset Ry
Lehto Voitto	11.4.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Povelainen Juhani	18.11.	Haapajärven-Reisj. Res. Ry
Toivola Jouko Antero	20.12.	Kokkolan Reserviläiset Ry

80 Vuotta

Haapaniemi Aarne	7.9.	Kokkolan Reserviläiset Ry
Heinonen Toivo	6.12.	Kokkolan Reserviläiset Ry

Suomen Reserviupseeriliitto

50 Vuotta

Kujala Kari Taneli	29.3.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Anttiroiko Veli Matti	15.4.	Kalajoen Res.Ups.Kerho Ry
Paananen Antti Olavi	16.6.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Kaivola Ensio	15.9.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Ojala Markku	12.11.	Kalajoen Res.Ups.Kerho Ry
Kronqvist Tommy Peter	28.11.	Kokkolan Reserviupseerit Ry

60 Vuotta

Hylkilä Tapio Eino Vilhelm	2.2.	Reisjärven Res.Ups.Kerho Ry
Peltokangas Teijo	14.2.	Toholammin Res.Ups.Kerho Ry
Joensuu Antti Sakari	9.4.	Haapajärven Res.Ups.Kerho Ry
Vatka Matti	14.10.	Perhonjokilaakson Res.Ups. Kerho Ry
Wilén Heikki	28.12.	Kalajokilaakson Res.Ups.Kerho Ry

70 Vuotta

Männistö Veli	8.1.	Toholammin Res.Ups.Kerho Ry
Kariniemi Reijo	11.2.	Kalajokilaakson Res.Ups.Kerho Ry
Tokola Päiviö	28.2.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Saari Sauli Kustaa	5.5.	Kalajoen Res.Ups.Kerho Ry
Kyllönen Martti Reino	17.6.	Kalajokilaakson Res.Ups.Kerho Ry
Kaustinen Esa Oskari	28.6.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Antikainen Esko Tapani	24.8.	Pyhäjärven Res.Ups.Kerho Ry
Mäntyniemi Raimo	26.8.	Kalajokilaakson Res.Ups.Kerho Ry
Häkkilä Martti	21.9.	Kalajoen Res.Ups.Kerho Ry
Vuollet Jouni	24.9.	Kalajoen Res.Ups.Kerho Ry
Korkeasaari Ensio Matias	27.9.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Solittanner Ilkka Kristian	10.11.	Pyhäjärven Res.Ups.Kerho Ry
Ristinen Pentti Matias	20.12.	Pyhäjärven Res.Ups.Kerho Ry

75 Vuotta

Kajomeri Viljo Heikki	17.1.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Korpi Kauko Juhani	25.5.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Knuuttila Keijo Heikki Antero	25.6.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Ranta-Ojala Veli Ilmari	30.8.	Toholammin Res.Ups.Kerho Ry
Kankkunen Pertti	31.8.	Kälviän Res.Ups.Kerho Ry
Männikkö Sauli Onni	19.11.	Vimpelin Res.Ups.Kerho Ry
Eskola Pentti	28.11.	Nivalan Res.Ups.Kerho Ry
Luhtasala Ilmari	1.12.	Haapajärven Res.Ups.Kerho Ry

80 Vuotta

Laitala Erkki Sakari	20.6.	Kalajoen Res.Ups.Kerho Ry
Halonen Heikki	7.8.	Kalajoen Res.Ups.Kerho Ry
Niemi Juhani Mikael	3.10.	Kokkolan Reserviupseerit Ry
Savusalo Erkki	14.12.	Kalajokilaakson Res.Ups.Kerho Ry

85 Vuotta

Eskola Pasi Torsti Sameli	22.1.	Kalajoen Res.Ups.Kerho Ry
Ojala Veikko Matti	24.2.	Haapajärven Res.Ups.Kerho Ry
Oravala Osmo	25.10.	Toholammin Res.Ups.Kerho Ry

95 Vuotta

Pirinen Juuso	21.1.	Kokkolan Reserviupseerit Ry

Syntymäpäiviä – Födelsedagar 2017

Vaasan Reerviupseeripiiri - Vasa Reservofficersdistrikt ry

Nimi	Sotilasarvo	Syntymä-päivä	Yhdistys
85 vuotta - år			
Kuula Fritz	Löjtnant	23.1.	Vasa Reservofficersklubb
Yli-Suomu Jakko	Kapteeni	7.3.	Vaasan Reserviupseerikerho
Nykvist Nils-Erik	Premiärlöjtnant	2.7.	Vasa Reservofficersklubb
80 vuotta - år			
Kojola Jaska	Vänrikki	16.3.	Pietarsaaren Reserviupseerikerho
Perman Torvald	Kapten	30.5.	Jakobstad Reservofficersklubb
Havusela Raimo	Yliluutnantti	25.10.	Vaasan Reserviupseerikerho
Söderholm Harry	Kaptenlöjtnant	22.11.	Vasa Reservofficersklubb
Palo Rauno	Kapteeni	27.12.	Pietarsaaren Reserviupseerikerho
Rinne Timo	Yliluutnantti	28.12.	Kaskisten Reserviupseerikerho
75 vuotta - år			
Glader Pauli	Kapteeni	11.1.	Vaasan Reserviupseerikerho
Björklund Björn	Premiärlöjtnant	12.7.	Vasa Reservofficersklubb
Halkola Reijo	Luutnantti	13.10.	Vaasan Reserviupseerikerho
Kuusisto Olavi	Yliluutnantti	23.10.	Vaasan Reserviupseerikerho
Huttunen Pekka	Luutnantti	12.11.	Vaasan Reserviupseerikerho
70 vuotta - år			
Pitkänen Markku	Luutnantti	3.1.	Pietarsaaren Reserviupseerikerho
Laihorinne Erkki	Yliluutnantti	15.2.	Pietarsaaren Reserviupseerikerho
Heino Tapio	Luutnantti	1.3.	Kristiinanseudun Reserviupseerikerho
Hannuksela Matti	Yliluutnantti	23.3.	Kaskisten Reserviupseerikerho
Latvala Raimo	Kapteeni	8.4.	Vaasan Reserviupseerikerho
Pääjärvi Heikki	Kapteeni	3.5.	Pietarsaaren Reserviupseerikerho
Nyman Jukka Pekka	Yliluutnantti	11.5.	Vaasan Reserviupseerikerho
Pesonen Heikki	Yliluutnantti	1.6.	Kaskisten Reserviupseerikerho
Heikkilä Martti	Kapteeni	1.7.	Kristiinanseudun Reserviupseerikerho
Koistinen Jakko	Yliluutnantti	13.10.	Vaasan Reserviupseerikerho
Mäenpää Pentti	Yliluutnantti	15.10.	Vaasan Reserviupseerikerho
Heikkilä Björn-Olof	Medicinlöjtnant	3.11.	Kristinestadsnejdens Reservofficersklubb
Hakola Tapio	Yliluutnantti	13.11.	Vaasan Reserviupseerikerho
Jussila Heikki	Vänrikki	27.11.	Vaasan Reserviupseerikerho
60 vuotta - år			
Wallenius Reino J.	Yliluutnantti	23.2.	Vaasan Reserviupseerikerho
Uusi-Pohjola Hannu	Luutnantti	1.5.	Vaasan Reserviupseerikerho
Rouhiainen Risto	Yliluutnantti	1.7.	Kristiinanseudun Reserviupseerikerho
Talvitie Erkki	Kapteeni	18.10.	Vaasan Reserviupseerikerho
50 vuotta - år			
Ala-aho Juha	Yliluutnantti	19.5.	Vaasan Reserviupseerikerho
Linjamäki Jouko	Vänrikki	7.6.	Vaasan Reserviupseerikerho
Paloheimo Mika	Luutnantti	21.10.	Vaasan Reserviupseerikerho

Tietolähde: RUL/
jäsenrekisteri (rl.)

**POHJANMAAN
MAANPUOLUSTAJA**

Pohjanmaan Maan-puolustaja on seuraavien yhdistysten tiedotus- ja jäsenlehti: Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry, Vaasan Reserviupseeripiiri - Vasa Reserv-officersdistrikt ry, Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Kilta ry, Österbottens Försvarsgille - Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf, Vaasan Maanpuolustusnaiset ry ja Keski-Pohjanmaan Meripelastajat ry.
Päätoimittaja: Heikki Pääjärvi, Lähdetie 4, 68600 Pietarsaari, puh. 040 519 9955, e-mail: paajarvi@multi.fi.

Lehtiyöryhmä: Raimo Latvala, Heikki Pääjärvi, Markku Takala, Kimmo Tastula ja Jouko Liikanen.
Lehden talous: Rauno Hauta-aho, Ajourintie 28, 67100 Kokkola, puh. 040-581 7412, rauno.hauta-aho@sok.fi.
Pankki Nordea Kokkola. 106530-204150.

**Seuraava
Pohjanmaan
Maanpuolustaja
1/2017: maaliskuu.
Aineisto 13.3.2017**

**Osoitteenmuutokset:
RES ja RUL:**
Jäsensihtööri
Virpi Kukkonen
(MPY Oy).
Puh (09) 4056 2011
Sähköposti:
jaseasiat@rul.fi

Autojoukkojen Kilta
Ari Olli 050 375 4257
ari.am.oli@gmail.com

Kokkolan meriosasto
Jari Kivioja 050-5311463

Sivunvalmistus:
Päivi Kultalahti

Kuvanvalmistus:
Ari Alalantela

Paino:
Botnia Print Oy
Kokkola.

Painos:
7 000 kpl

Aineistopäivät:

Talvisodan päättyminen 13.3.
Marskin syntymäpäivä 4.6.
Haminan rauha 1809 19.9.
Itsenäisyyspäivä 6.12.

Ilma-aseammunnat Ylivieskassa

03.12.2016 tulokset

Pistooli pisteet

Niskala Markku Y-50 297 Nivalan res. ups.
Pylväs Esko Y-60 356 Ylivieskan reserviläiset
Häkkilä Rauli Y-60 348 Nivalan res.ups.
Vedenpää Hannu Y-60 329 Pyhäj. res.ups.
Mehtälä Eino Y-60 324 Nivalan res.ups.
Turpeinen Reijo Y-70 320 Haapaj.-Reisj.res.

Kivääri pisteet

Timlin Martti Y-60 352 Ylivieskan reserviläiset
Simi Kalervo Y-70 345 Ylivieskan reserviläiset

Terveisin Esa Isokoski

Sirkka

☎ 06-723 5477
Pietarsaari

PRISMA-CENTER
Jakobstad

VAPAAEHTOINEN MAANPUOLUSTUSKOULUTUS

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
POHJANMAAN MAANPUOLUSTUSPIIRI

Piiripäällikkö Jukka Torppa
jukka.torppa@mpk.fi
puh. 040 485 4744

Koulutussihteeri Rhea Nykvist
p. 0400 395 909
rhea.nykvist@mpk.fi

POHJANMAAN MAANPUOLUSTUSPIIRI UUDEN EDESSÄ

Päättävä vuosi oli nykymuotoisen Pohjanmaan maanpuolustuspiirin viimeinen, sillä MPK:n organisaatiomuutoksen myötä KOTU-yksiköt lakkautetaan 31.12.2016. Koulutuksen tunnuslukuja tarkasteltaessa viimeinen vuosi oli erittäin onnistunut. Tulosneuvotteluissa asetetut kaikki tulostavoitteet ylitettiin selvästi. Maanpuolustuspiiriin järjestämiin koulutustapahtumiin osallistui 6600 kurssilaista ja koulutusvuorokausia kertyi liki 9900. Viime vuoteen verrattuna kurssilaisten määrä kasvoi 400:lla ja koulutusvuorokausien määrä pysyi tismalleen samana, vaikka osa PV:n tilaamasta (PPOHMKAILATSTO) koulutuksesta peruuntui. KOTU-yksiköiden vapaaehtoiset toimijat, päälliköt ja koulutuspäälliköt tekivät jälleen erinomaista työtä.

Vaikka KOTU-yksiköiden toiminta päättyy, jatkuu MPK:n toiminta maakunnissa vuoden vaihteen jälkeen. KOTU-yksiköiden toimintiloissa jatkavat Kokkolan, Seinäjoen ja Vaasan koulutuspaikat. Nykyiset KOTU-yksiköiden varastot säilyvät ja niistä tulee koulutuspaikkojen varastoja. Koulutuspaikkojen toiminnasta vastaavat maakunnalliset

koulutuspäälliköt. Tavoitteena on, että jokaisessa koulutuspaikassa olisi kaksi koulutuspäällikköä. Koulutuspaikan vanhimpana toimiva koulutuspäällikkö vastaa koulutuksen suunnittelusta ja koordinoinnista. Toinen koulutuspäällikkö vastaa koulutustapahtumien tukijärjestelyjen suunnittelusta ja koulutuspaikan varastosta. Piiritoimiston alaisuudessa toimii lisäksi 2-5 koulutuspäällikköä, jotka vastaavat erikseen määriteltävien koulutusohjelmien suunnittelusta ja toteutuksesta maanpuolustuspiirin alueella sekä harjoitusten valmistelusta ja toteutuksesta. Merkittävä osa koulutuspäälliköistä on jo rekrytoitu. Heidän nimet ja tehtävät julkaitaan sen jälkeen kun työsuhteet on tehty. Nykyiset koulutuspäälliköt Hannu Maunula ja Jani Pikkarainen sekä Vaasassa sijaitsevan varaston varastopäällikkö Toni Alho jatkavat uudessa kokoonpanossa. Koulutuspäälliköiden suoritettavat ratkeavat sen jälkeen, kun MPK:n valtionapu vuodelle 2017 selviää.

Koska sitoumukset MPK:n koulutus- ja tukitehtäviin on tehty nykyisiin KOTU-yksiköihin, uusitaan kaikki maanpuolustuspiiriin sitoumukset vuoden 2017 alussa. Jokaiselle sitoumuksen tehneelle tarjotaan mahdollisuutta sitoumuksen uusimiseen. Sitoumuksen liittyviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin

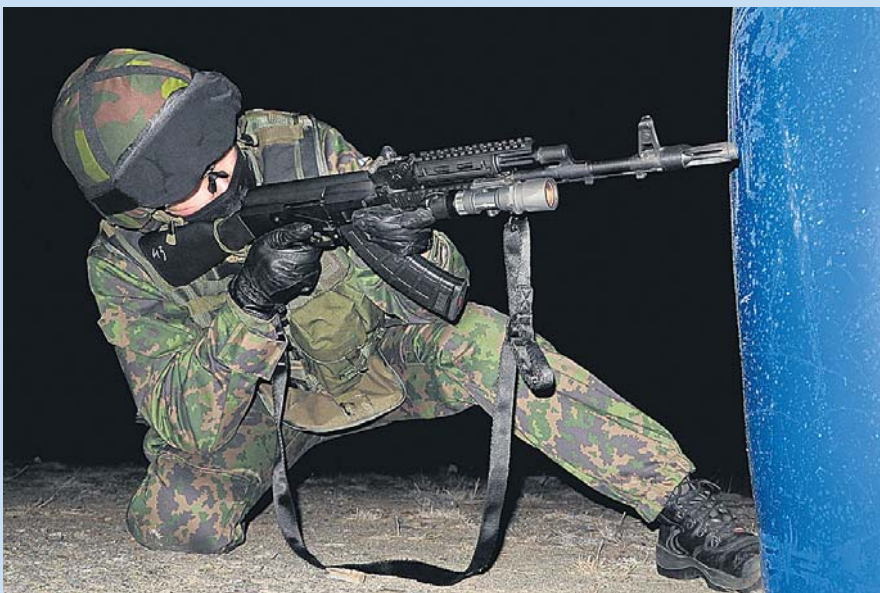
ei ole tuossa muutoksia. Sitoumusten uusimista koskeva kartoituskysely alkoi marraskuun lopussa. Vaikka kartoitus päättyy vasta vuoden vaihteessa, voidaan tähän mennessä kertyneistä vastauksista jo tehdä suuntaa antavia havaintoja. Tärkein havainto on se, että merkittävä osa sitoutuneista toimijoista aikoo uusia sitoumuksen. Vastanneiden keskuudessa vallitsee selkeästi odottava tunnelma ja paljon toimijoiden sitoutumiseen vaikuttaa se, kuinka toimivaksi saamme suunniteltua maakunnallisen toiminnan. Maanpuolustuspiiri järjestää maakunnalliset info-tilaisuudet koulutus- ja tukitehtäviin sitoumuksen tehneille toimijoille, paikallis- ja maakunnalliset ja MPK:n jäsenjärjestöjen piiriorganisaatioille vuoden 2017 alussa. Siihen mennessä valtionapu vuodelle 2017 on ratkennut ja kaikkien koulutuspäälliköiden tehtävät sekä vastuualueet on määritetty. Tilaisuudet toteutetaan yhteistoiminnassa Pohjanmaan aluetuomiston kanssa. Info-tilaisuuksista informoidaan erikseen sähköpostitse ja maanpuolustuspiiriin kotisivuilla sekä FB-sivuilla.

Pohjalaisen maanpuolustuskoulutuksen tärkeimpänä voimavarana ovat edelleen motivoituneet ja osaavat vapaaehtoiset. Muutoksen toteutuessa meidän on yhdessä

kyettävä uudistamaan toimijoiden ohjaus- ja tukijärjestelmät uuteen toimintaympäristöön soveltuviksi, koska koulutustarve ei nykyisessä maailmantilassa ole kadonnut minnekään. Tämä vaatii kaikilta vapaaehtoisten maanpuolustuksen saralla toimivilta pohjalaisilta ennakkoluulottomuutta, luovuutta ja yhteen hiileen puhaltamista. Kiitän koulutus- ja tukiyksiköiden päälliköitä Juha Ala-ahoja ja Maija Haanpäästä erinomaisesti tehdystä työstä ja toivotan heille menestystä uusiin haasteisiin. Juhan ja Maijan tekemä työ toimii tukevana kivijalkana Seinäjoen ja Vaasan koulutuspaikkojen toiminnalle. Itse siirryn uusiin tehtäviin 9.1.2017 alkaen. Vapaaehtoisesta maanpuolustuskoulutuksesta en kuitenkaan poistu, vaan jatkan MPK:ssa sitoumuksen tehneenä kouluttajana. Kuluneet kahdeksan vuotta ovat olleet erittäin motivoivia ja antoisia – ennen kaikkea loistavien vapaaehtoistoimijoiden ja yhteistyökumppanien ansiosta. Kannsansanne on ollut suuri kunnia tehdä töitä!

Kiitokset kaikille koulutus- ja tukitehtävissä toimineille vapaaehtoisille ja koulutustapahtumiin osallistuneille kurssilaisille päättäneestä vuodesta. Hyvää joulua ja menestyskestästä vuotta 2017!

Jukka Torppa
Piiripäällikkö

"Koulutus jatkuu koko piirin alueella, vaikka organisaatio uudistuu. (Kuva Hannu Maunula)"

Ensi vuoden aikana toteutetaan PAUHA-, RESSU-, FINNSNIPER-, RANNIKKOMYRSKY-, HÄJY-, VUORI- ja ÄRJY-harjoitukset ja puolustusvoimien MPK:ta tilaamat sotilaalliset koulutustapahtumat. Muiden koulutustapahtumien osalta arviointi tehdään vuoden 2017 valtionavun ratkettua.

Päämääränä on, että mahdollisimman moni jo suunnitelluista koulutustapahtumista voidaan toteuttaa. Toteutettavat koulutustapahtumat avataan MPK:n koulutuskalenteriin www.mpk.fi/koulutuskalenteri vuoden vaihteeseen mennessä.

Keski-Pohjanmaa

Ykspääll Jukka Torppa
jukka.torppa@mpk.fi
puh. 040 485 4744
www.mpk.fi/keski-pohjanmaa
www.facebook.com/kpkotu

Koulpääll Jani Pikkarainen
jani.pikkarainen@mpk.fi
puh. 050 553 6828

Pohjanmaa

Ykspääll Juha Ala-aho
juha.ala-aho@mpk.fi
puh. 040 756 9960

www.mpk.fi/pohjanmaa
www.facebook.com/MPKPohjanmaanKOTU

Koulpääll Hannu Maunula
hannu.maunula@mpk.fi
puh. 0500 719 283